Vlaams Parlement

vergadering **10**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 27 november 2019

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING 5

VERONTSCHULDIGINGEN 5

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN 5

ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de onveiligheid op onze snelwegparkings veroorzaakt door illegalen/transmigranten
ACTUELE VRAAG van Maaike De Vreese aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de beveiliging van de snelwegparkings 5

ACTUELE VRAAG van Bart Claes aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het overleg met Brussel betreffende de mogelijke invoering van een afgeslankte kilometerheffing
ACTUELE VRAAG van Kim De Witte aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de kilometerheffing voor auto's in Vlaanderen 9

ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de aangekondigde staking in de dienstenchequesector
ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de aangekondigde acties in de dienstenchequesector 13

ACTUELE VRAAG van Jean-Jacques De Gucht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de problematiek van pesten bij schoolgaande jongeren 20

ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het toenemende rechtsextremisme op school
ACTUELE VRAAG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, en aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de uitspraken van twee 'deradicaliseringsexperts' betreffende de toenemende 'moslimhaat' 22

ACTUELE VRAAG van Els Ampe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over welzijn op school naar aanleiding van Rode Neuzen Dag 28

ACTUELE VRAAG van Piet De Bruyn aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het kappen van bomen en het verlenen van kapmachtigingen door het Agentschap voor Natuur en Bos
ACTUELE VRAAG van Mieke Schauvliege aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de procedure bij het verlenen van kapmachtigingen in Vlaanderen 31

ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de elektrificatie van de bedrijfswagens tegen 2023 en de noodzakelijke investering in infrastructuur hiervoor 35

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het stijgend aantal dossiers rond verwaarlozing, mishandeling, misbruik ... bij de jeugdhulpparketten 38

ACTUELE VRAAG van Nadia Sminate aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de terugkeer van kinderen uit IS-gebied 41

ACTUELE VRAAG van Maaike De Rudder aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over sensibiliseringsacties voor de preventie van gehoorschade en tinnitus door luide muziek
ACTUELE VRAAG van Freya Saeys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de sensibilisering voor gehoorbescherming bij jongeren 44

VOORSTEL VAN DECREET van Marius Meremans, Karin Brouwers, Stephanie D'Hose, Cathy Coudyser, Orry Van de Wauwer en Manuela Van Werde houdende wijziging van het decreet van 7 juli 2017 houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk
– 155 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2
Voorstel tot spoedbehandeling 48

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN 48

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 17 juli 2019 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest met betrekking tot de eenmaking van de wijze waarop gerefereerd wordt aan de adressen en de koppeling van adresgegevens
– 102 (2019) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking 48
Artikelsgewijze bespreking 49

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Orry Van de Wauwer, Joris Nachtergaele, Stephanie D'Hose, Paul Van Miert, Vera Jans en Piet De Bruyn betreffende de mogelijke invoering van de doodstraf voor homoseksualiteit in Oeganda
– 119 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 4
Bespreking 50

VOORSTEL VAN DECREET van Marius Meremans, Karin Brouwers, Stephanie D'Hose, Cathy Coudyser, Orry Van de Wauwer en Manuela Van Werde houdende wijziging van het decreet van 7 juli 2017 houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk
– 155 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2
Voorstel tot spoedbehandeling 54
Algemene bespreking 58
Motie tot verklaring van discriminatie om ideologische en filosofische redenen 63

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 17 juli 2019 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest met betrekking tot de eenmaking van de wijze waarop gerefereerd wordt aan de adressen en de koppeling van adresgegevens
– 102 (2019) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming 75

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Orry Van de Wauwer, Joris Nachtergaele, Stephanie D'Hose, Paul Van Miert, Vera Jans en Piet De Bruyn betreffende de mogelijke invoering van de doodstraf voor homoseksualiteit in Oeganda
– 119 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 4
Stemming over het amendement 76
Hoofdelijke stemming 76

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN 77

BIJLAGEN
Aanwezigheden 80
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers 80

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

– De vergadering wordt geopend om 14 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigingen zijn ingekomen van de volgende leden:

Annick De Ridder, Filip Dewinter, Guy D'haeseleer, Martine Fournier, Kristof Slagmulder: ambtsverplichtingen;

Roosmarijn Beckers, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Frieda Verougstraete-Deschacht: gezondheidsredenen.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* Vl.Parl. 2019-20, nr. 60/7)

ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de onveiligheid op onze snelwegparkings veroorzaakt door illegalen/transmigranten

ACTUELE VRAAG van Maaike De Vreese aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de beveiliging van de snelwegparkings

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, de problematiek van overlast en criminaliteit op onze snelwegparkings is niet nieuw. De lijst met incidenten is intussen lang. Ze doen zich voor van West-Vlaanderen tot Limburg en alles daartussen. Ook de voorbije weken was het alweer prijs. Eind oktober was er een incident met illegalen, waarbij er een vechtpartij was tussen Eritreeërs en Soedanezen op de parking in Wetteren. Begin deze maand werd de alarmbel geluid door Oost-Vlaamse burgemeesters naar aanleiding van een incident in Kalken. Ook begin deze maand was er een vrachtwagenchauffeur die een noodkreet slaakte omdat hij was aangevallen door illegalen. En vorige week was er dan het voorlopige trieste dieptepunt, toen een vrachtwagenchauffeur in Landen door illegalen werd aangevallen met messen en speren. Afrikaanse toestanden dus, op onze Vlaamse snelwegparkings.

Intussen zegt zowel de transportsector als de politievakbond dat het aantal incidenten toeneemt, dat ze ook steeds gewelddadiger worden en dat de overheid de situatie niet meer in de hand heeft. En inderdaad, minister, die Vlaamse snelwegparkings zijn intussen verworden tot een risicozone voor vrachtwagenchauffeurs en andere onschuldige burgers, en tegelijkertijd een pretpark voor illegale vreemdelingen, voor mensensmokkelaars en voor andere criminelen.

Als je op een autostrade 10 kilometer per uur te hard rijdt, word je gestraft. Maar als je langs de autostrade criminele feiten pleegt, word je met rust gelaten. Zo kan het, wat ons betreft, niet verder. De politiek moet stoppen met weg te kijken en naar de andere kant te kijken. Welke maatregelen gaat u nemen, minister, om de veiligheid van onze mensen op die snelwegparkings opnieuw te garanderen? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Minister, het is inderdaad een aanhoudende problematiek, de problematiek van de mensensmokkel en de transitmigratie langs onze autosnelwegen. Twee weken geleden werden er 19 mensen in illegaal verblijf, transmigranten, aangetroffen in koelcontainers in West-Vlaanderen. Vorige week zagen we nog dat er 26 mensen werden aangetroffen tijdens een gecoördineerde actie van de politiediensten. En nog vorige week was er inderdaad een triest dieptepunt met een zeer gewelddadig incident op de parking in Landen, waarbij een chauffeur werd aangevallen door een tiental transmigranten. In de pers verscheen dat door politiebronnen werd bevestigd dat die chauffeur werd aangevallen met machetes, staven en zelfs speren.

Het is een zeer complexe problematiek, waarbij er maatregelen moeten worden getroffen die gecoördineerd zijn van het lokale naar het federale niveau. Maar ook als Vlaamse overheid, als Vlaams minister, kunt u daarin maatregelen nemen. In de vorige legislatuur is dat ook gebeurd, door minister Weyts, die toen bevoegd was voor Mobiliteit. Hij heeft een totaalplan uitgewerkt. Dat ging over kort en lang parkeren, waarbij de parkings die voorzien waren voor lang parkeren, dan ook extra beveiligd en bewaakt werden.

U hebt ook het voornemen om te laten onderzoeken of het vrachtverkeer meer naar 's nachts kan worden verschoven. In dat kader is het volgens mij ook cruciaal dat onze snelwegparkings veilig zijn.

Minister, welke maatregelen gaat u nemen als bevoegd minister op Vlaams niveau? Zult u de totaalaanpak van minister Weyts voortzetten?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Collega's, mevrouw De Vreese, u verwijst naar het totaalplan dat minister Weyts heeft uitgerold in 2017. Het was een plan met infrastructurele maatregelen, vooral voor de snelwegparkings langs de E40 richting Calais.

Het plan deelde de parkings in voor kort- en voor langparkeren. Heel de route langs de E40 richting Calais werd ingedeeld als één groot geheel. Op de parkings voor langparkeren die onder andere in Westkerke, Kalken en Wetteren liggen, heeft de administratie Wegen en Verkeer een aantal infrastructurele maatregelen genomen zoals de plaatsing van camera's, stevig hekwerk, het vrijmaken van het struikgewas, alsook een perimeter rond deze parkings. De andere parkings, die alleen bestemd waren voor kortparkeren, zouden 's nachts afgesloten worden zodat men daar niet meer kan komen. Dat heeft een tijdje gewerkt.

Van 2017 tot nu liep die regeling maar recent hebben we weer een aantal feiten moeten vaststellen. Eigenlijk moeten we zelfs vaststellen dat heel de transmigratieproblematiek zich niet alleen in heel Vlaanderen voordoet, maar veel verder uitdeint. Ik kijk naar Nederland, Frankrijk en heel België.

Willen we de aanpak van de E40 uitrollen over heel Vlaanderen, dan gaat dat problemen geven. U weet dat vrachtwagenchauffeurs rusttijden moeten in acht nemen en dergelijke, en hoe meer parkings we gaan sluiten, des te moeilijker het wordt voor de chauffeurs. Vandaar dat we voor de andere parkings een andere regeling willen uitwerken.

We gaan bepaalde parkings een identiteit geven. De parkings die specifiek bestemd zijn voor vrachtwagens, zullen volledig heringericht worden, met opnieuw maatregelen zoals er eerder genomen werden langs de E40 met camera's, bewakingstoestellen, beveiligd hekwerk, sanitaire voorzieningen. De parkings die meer bestemd zijn voor pendelaars en toeristen worden op een andere manier bestemd. Er wordt

bekeken wat daar specifiek nog moet gebeuren. Wat alleszins wel zal blijven, is het verhaal van de bewakingsagenten. We gaan hen blijven inzetten op de snelwegparkings zodat zij een deel van de ketting van beveiliging vormen. We kunnen die infrastructurele maatregelen treffen, maar de bewaking is tout court belangrijk.

Ik ben niet bevoegd voor de federale wegpolitie, maar zij nemen natuurlijk ook een heel belangrijke rol op. We zullen zeker met de federale collega's in overleg gaan om te kijken hoe we zoveel mogelijk voor veilige parkings langs onze autosnelwegen kunnen zorgen.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, parkings sluiten is symptoombestrijding. Dat zal zo blijven indien er in dit land geen kordater immigratiebeleid gevoerd wordt. We moeten immigratie naar dit land stopzetten. We moeten illegalen vooral oppakken en terug uitwijzen. Ik roep u op om de federale postjesjagers in uw partij niet in zee te laten gaan met de PS van Magnette. Uit de migratieplannen die hij intussen heeft uitgewerkt, blijkt dat Vlaanderen meer nog dan vandaag een magneet zal worden voor gelukzoekers uit heel de wereld.

Intussen mogen we niet tolereren dat onze snelwegparkings geterroriseerd worden door illegalen die daar niet thuishoren, die onze verblijfswetgeving overtreden, die onze mensen lastigvallen en zorgen voor Afrikaanse toestanden. Daarom, minister, roep ik u op om het aantal bewakingsagenten, indien de federale politie over te weinig mankracht beschikt, op te drijven. Vlaanderen kan en moet meer bewakingsagenten inzetten dan vandaag het geval is, zodat we de veiligheid van vrachtwagenchauffeurs, die verplicht rusten, en van andere parkinggebruikers eindelijk weer kunnen garanderen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Maaike De Vreese (N-VA): Onze veiligheid op onze parkings is echt cruciaal. Ik hoor u zeggen dat u dat opnieuw gaat bekijken, en dat u gaat kijken wat er nog kan gebeuren op die parkings die voor langparkeren bestemd zijn. Ik hoor u ook zeggen dat u blijft inzetten op de extra beveiligingsagenten die momenteel worden ingezet. Ik ben daar zeker voorstander van, maar dit alles kost natuurlijk ook veel geld. Daarom heb ik een extra suggestie, of eerder een extra vraag voor u.

Toenmalig minister van Binnenlandse Zaken Jan Jambon en staatssecretaris Theo Francken hebben gesprekken opgestart met de Britse overheid, met hun Britse collega's. Die gesprekken zijn eigenlijk nog altijd lopende, ook in die zin dat er vraag is naar een investering. In hoeverre is de Vlaamse overheid daar ook bij betrokken, en in welke mate zult u aansluiten bij deze gesprekken?

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, we rekenen erop dat u dat zeer goed zult coördineren en opvolgen. Want het gaat niet alleen over de E40 naar Calais, maar soms ook richting Zeebrugge. Daar hebben we een triest voorval gehad.

Maar het blijft toch wel belangrijk dat de parkings zeer veilig zijn. Minister, ik zou voorstellen dat u een kort overleg organiseert, niet alleen met de federale overheid – met het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) – maar ook met de lokale besturen, want zij houden toch de vinger aan de pols. Als er overlast is, of als de parkings niet meer veilig zijn, dan zijn het eigenlijk de woonkernen rond deze parkings, of de burgemeester ter zake, die het eerst gealarmeerd worden. Als je de kwestie met verschillende partners van kortbij opvolgt, dan kan de veiligheid op die parkings gegarandeerd blijven.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp·a): Minister, iedereen moet in alle veiligheid zijn job kunnen uitoefenen. Die snelwegparkings moeten ervoor zorgen dat alle chauffeurs op een

veilige en comfortabele manier kunnen genieten van hun rij- en rusttijden. En dat is een verantwoordelijkheid van het Vlaamse niveau, maar ook van het federale en het lokale niveau.

Deze problematiek vergt eigenlijk een integrale aanpak. Wij zouden u willen vragen om hier het initiatief te willen nemen om te komen tot een gecoördineerde aanpak van dit probleem. *(Applaus bij sp.a)*

Minister Lydia Peeters: Bedankt voor de bijkomende suggesties. Mevrouw Van Volcem en mevrouw Robeyns, het is inderdaad noodzakelijk dat we een gecoördineerde aanpak hanteren. Ik ga zeker in op de suggestie om ook de lokale besturen te betrekken, om zodoende te zorgen voor nog meer veiligheid op onze parkings.

Mijnheer Janssens, ik denk dat wij reeds al het mogelijke doen. Ik heb daarstraks al gezegd dat wij de bewakingsagenten nu al inzetten. De Vlaamse overheid heeft daarvoor een bedrag van 2 miljoen euro vrijgemaakt op jaarbasis, alleen te besteden aan de bewakingsagenten op de snelwegparkings. Wij doen dus wel degelijk het nodige, zowel rond bewaking als rond infrastructurele ingrepen, we nemen heel wat beveiligingsmaatregelen.

Mevrouw De Vreese, het klopt dat een aantal collega's al contact hebben gehad met de Britse overheid. Ik zal zeker bekijken hoe we dat verder kunnen opvolgen.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Ik zou willen afsluiten met een vaststelling en een oproep aan de minister. De vaststelling is dat, wanneer er vuur wordt gestookt in een leegstaand gebouw, het kot hier te klein is, en dat zelfs Adolf Hitler er wordt bij gesleurd. Maar als onschuldige burgers in dit land worden aangevallen door illegalen met messen en speren, dan zijn er hier drie partijen – CD&V, Groen en de PVDA – die niet eens de moeite doen om dat te veroordelen. Wat een hypocriete, wat een schandelijke houding van die partijen.

Minister, in wat voor land leven wij als vrachtwagenchauffeurs – mensen die gewoon hun werk willen doen – worden aangevallen op snelwegparkings, en de politiek zegt dat ze er eigenlijk niets aan kan doen? *(Opmerkingen van minister Peeters)*

De provinciale besturen sluiten de parkings, waardoor ze het probleem alleen maar verplaatsen. De Vlaamse Regering zegt dat zij amper bevoegd is, en de Federale Regering zegt dat zij in lopende zaken is, en dat ze er niets aan kan doen.

Minister, kijk niet lijdzaam weg, en zorg ervoor dat onze mensen niet worden aangevallen door illegale vreemdelingen en andere criminelen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Maaike De Vreese (N-VA): Die multidisciplinaire en gecoördineerde aanpak is inderdaad zeer belangrijk, over de verschillende niveaus heen. Ik wil nogmaals benadrukken hoe belangrijk het is om te zorgen voor veiligheid op die snelwegparkings, niet alleen vanwege de economische schade voor onze transportsector maar ook omdat onze vrachtwagenchauffeurs in alle veiligheid hun job willen doen. Daar moeten we toch voor kunnen zorgen.

Buiten de vrachtwagenchauffeurs zijn er ook de mensen die dagelijks van de parking gebruikmaken, zoals families met kinderen. Het is dus een serieus probleem. Minister, ik zie dat u verder gaat op het pad dat al bewandeld is en dat u daar snel werk van zult maken. Ik roep u op om daar prioritair verder op door te gaan.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Bart Claes aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het overleg met Brussel betreffende de mogelijke invoering van een afgeslankte kilometerheffing

ACTUELE VRAAG van Kim De Witte aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de kilometerheffing voor auto's in Vlaanderen

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister, in maart 2018 verklaarde de heer Bart De Wever in een debat dat rekeningrijden in Vlaanderen in de toekomst onvermijdelijk zou worden. Zijn ministers in de Vlaamse Regering geven daar al snel gehoor aan, want in de zomer van 2018 kunnen we al lezen dat de Vlaamse Regering een akkoord heeft bereikt voor het invoeren van een kilometerheffing. Alle partijen hier toen aanwezig, van Groen tot N-VA, waren daar voorstander van; alleen het Vlaams Belang tekende protest aan. Naarmate er meer naar buiten kwam over die kilometerheffing en de tarieven bekend werden, brak er ook bij de bevolking terecht protest uit tegen die pestbelasting. Na een succesvolle campagne van mijn partij op sociale media, die minister Weyts zich nog wel zal herinneren, trok hij zijn staart in en verklaarde hij een maand voor de verkiezingen dat de kilometerheffing voor die legislatuur en de volgende begraven was.

Minister, groot was dan ook mijn verbazing toen we vorige week via de krant konden vernemen dat u, op uitnodiging van de Brusselse Regering, waar uw partij ook deel van uitmaakt, toch ingaat op de vraag om een plan uit te werken voor het invoeren van een kilometerheffing in Brussel en Vlaanderen. Mijn vraag luidt dus: wat is het nu? Een maand voor de verkiezingen wordt verklaard dat die kilometerheffing er niet komt, om dan, zes maanden na die verkiezingen, net het tegenovergestelde te doen. Ikzelf en de mensen thuis willen weten of die kilometerheffing er nu gaat komen, of niet.

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Minister, ik wil de tijdlijn nog iets gedetailleerder dan mijn collega hernemen. Ik vind dat de Vlaamse Regering zich in dit dossier gedraagt als een windhaan, zoals we dat nog niet vaak gezien hebben. Ik geef u enkele citaten uit de pers. Op 27 maart zegt Bart de Wever: "Rekeningrijden wordt onvermijdelijk." Op 1 april 2019: "Open Vld, CD&V en N-VA zijn allemaal voor een kilometerheffing." Een maand later, op 28 april, één maand voor de verkiezingen, zegt Gwendolyn Rutten, uw partijvoorzitter: "In naam van de hardwerkende Vlaming, zeggen wij neen tegen een kilometerheffing." Steven Vandeput van de N-VA zegt: "De kilometerheffing komt er nooit." Op 7 november 2019 zegt minister van Mobiliteit Lydia Peeters: "Het huidige Vlaams regeerakkoord voorziet niet in een kilometerheffing." Dat lijkt mij een duidelijk standpunt. Op 8 november staat geen woord over de kilometerheffing in de beleidsnota. En afgelopen vrijdag, op 22 november zegt de minister: "Ik ben bereid om te luisteren zolang de mensen die geen alternatief hebben, gespaard worden."

Minister, hoe vaak gaat uw regering nog veranderen van standpunt? En wat betekent het om geen alternatief te hebben?

Mijn vrouw en ik wonen in Hasselt, vlak bij het station. Mijn vrouw werkt in Tessenderlo. Ze heeft een alternatief: als ze om 8 uur op haar werk op het industrieterrein wil zijn, kan ze de bus nemen aan het station van Hasselt, die vertrekt om 6.32 uur. Anderhalf uur is ze dus onderweg met de bus voor 20 kilometer. Wat is er nu van? Komt die kilometerheffing er of niet? Wat is dat precies, een alternatief?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Collega's, ik kan heel kort en heel duidelijk zijn, maar dat weet u. Het regeerakkoord heeft nergens iets opgenomen over een kilometerheffing. Dat betekent dan ook dat deze regering geen kilometerheffing zal invoeren. Duidelijker dan dit kan niet.

Mijnheer De Witte, u zei dat u verwijst naar de beleidsnota, maar ook in de beleidsnota leest u nergens dat ik een kilometerheffing wil invoeren. In sommige krantenartikels leest u blijkbaar iets anders. Mijn partij heeft altijd volgehouden dat een kilometerheffing niet kan worden ingevoerd zolang er niet voldoende alternatieven zijn – inzake alternatieven spreken we over het collectief en openbaar vervoer. Het mag ook geen platte belastingverhoging zijn, het moet sturend zijn, en het zou een slimme kilometerheffing moeten zijn. Aan niet een van die vier voorwaarden is vandaag voldaan. Ze liggen op tafel. Het is dan ook duidelijk dat er voor ons geen kilometerheffing komt.

U kunt dan wel zeggen dat in het verleden de ene partij dit zei en de andere dat. We hebben allemaal een enorm probleem met files en congestie. In het regeerakkoord kunt u ons antwoord daarop lezen. Wij kiezen enerzijds voor de modal shift, weg van de weg en voor alternatieve en duurzame vervoersmodi, en anderzijds willen we volop investeren in capaciteit, maar ook in fietsinfrastructuur enzovoort. Dat is een heel duidelijk standpunt.

U verwijst naar de beleidsnota en het regeerakkoord en naar wat ik in de commissie van 7 november heb gezegd als antwoord op de vraag om uitleg van mevrouw Brouwers, maar klaarblijkelijk hebt u dat toen niet goed gehoord. Toen is de vraag gesteld: wat met het voorstel van Brussel om een kilometerheffing in te voeren? Daarop heb ik heel duidelijk geantwoord dat we er in Vlaanderen niet aan denken een kilometerheffing in te voeren.

Als men mij vraagt: wilt u met Brussel praten over randparkings of allerlei andere mogelijkheden? Dan zeg ik uiteraard: ik wil naar iedereen luisteren, ik wil met iedereen praten, maar luisteren naar en praten met mensen wil natuurlijk niet zeggen dat ik een kilometerheffing ga invoeren. Dat is heel duidelijk.

Het staat niet in het regeerakkoord, het staat niet in de beleidsnota. Voor mij zijn dat twee elementaire zaken, dus wat mij betreft wordt er geen kilometerheffing ingevoerd.

Bart Claes (Vlaams Belang): Dank u, minister, voor uw duidelijkheid. Er komt dus geen kilometerheffing. We zullen u aan uw woord houden. Tegelijk staat er op de site van de Vlaamse overheid over de kilometerheffing dat uw voorganger, minister Weyts, daarover een studie heeft besteld. Die studie is afgerond en de bevindingen zouden nu in een eindrapport worden verwerkt. Dat eindrapport kunnen we in het najaar van 2019 verwachten, nu dus.

Minister, hoe staat het met dat rapport? Wanneer kunnen we het effectief ontvangen en inkijken?

Kim De Witte (PVDA): Minister, dank voor uw verduidelijking, maar ik vraag me dan toch af wat die journalist heeft begrepen van uw woorden. In Het Laatste Nieuws staat wel duidelijk dat u zegt: ik wil erover babbelen. Als u erover wilt babbelen, maar al op voorhand zegt dat er geen sprake is van een invoering, dan lijkt me dat wel tijdverlies.

Het grote punt zijn natuurlijk de alternatieven. Zo'n kilometerheffing is voor ons een ordinaire vlaktaks. De CEO in zijn A6 betaalt exact evenveel als een gewone werkmens. Dat vinden wij niet oké, dat is een immens probleem. Voor de alternatieven doet u veel te weinig. Nog altijd meer dan een op twee bussen rijdt

te laat, tienduizend ritten zijn afgeschaft. Daarvoor willen wij andere maatregelen die veel doortastender zijn.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, het is goed dat u de puntjes nog eens op de i zet. Over hetzelfde onderwerp heb ik twee weken geleden een vraag gesteld in de commissie. Toen ging het over de vraag of Brussel een kilometerheffing gaat invoeren, al dan niet samen met Vlaanderen. Indien dat niet doorgaat, komt er dan een stadstol? Als Brussel dit eenzijdig doet, dan zullen wij alle juridische middelen vanuit Vlaanderen aanwenden, eventueel bij Europa, of een alarmbelprocedure starten om de Vlaamse pendelaars te beschermen tegen eenzijdige Brusselse beslissingen op dat vlak.

Wat de alternatieven betreft, wil ik nog eens duidelijk het volgende zeggen. CD&V heeft ook altijd gezegd dat een kilometerheffing – zeker een slimme kilometerheffing – op termijn allicht een mogelijkheid is om files te bestrijden, maar dan moeten eerst alle alternatieven er ook zijn. Dat is ook net iets dat we met Brussel verder moeten afspreken. Hoe zult u verder met Brussels minister Van den Brandt afspreken? Komt er nu een memorandum of understanding daarover, over fietssnelwegen enzovoort?

De voorzitter: Collega's, ik ga echt streng toezien op de spreektijden. Die worden hier dikwijls overschreden, vooral op de banken, niet zozeer op het spreekgestoelte, door de ministers of de vraagstellers. U hebt welgeteld één minuut om een gebalde uitspraak te doen. U kunt dat misschien niet zien. U kunt misschien op voorhand al eens oefenen of u binnen de minuut blijft. In ieder geval, vanaf nu ga ik echt heel streng zijn en erop toezien dat de spreektijden echt wel een klein beetje worden gerespecteerd.

De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Collega's dit debat gaat over de luchtkwaliteit en over vlotte mobiliteit. Op dat vlak delen Vlaanderen en Brussel dezelfde doelstellingen. We willen allemaal werken aan een modal shift. Het zijn trouwens de inwoners van de armste wijken die profiteren van die betere lucht. Hoe moeten we dat doen? Daar zijn natuurlijk een pak maatregelen voor nodig. Een van de maatregelen die Brussel voorstelt, is het doorvoeren van een slimme kilometerheffing. Voor alle duidelijkheid, dat mag geen verhoging van belastingen betekenen, maar dat moet een verschuiving van belastingen betekenen.

Minister, wij zijn verheugd dat u het debat wilt aangaan met uw collega, minister Van den Brandt, over hoe die modal shift in Vlaanderen en in Bussel kan worden gerealiseerd. Wij pleiten ervoor om ter zake geen taboes te hanteren. Heel veel wetenschappers zeggen dat een slimme kilometerheffing werkt. U hebt met de Vlaamse Regering inderdaad een studie besteld. Wanneer zult u die studie bekendmaken, zodat we het debat verder kunnen voeden met inhoud? *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, collega's, laat duidelijk zijn dat je files niet bestrijdt met extra belastingen. Dat is ook altijd het standpunt geweest van onze partij, Open Vld. Daarvoor moet je andere dingen doen: performant vraaggestuurd openbaar vervoer, spitsstroken, vooral ook de deelmobiliteit en de digitale tools om die klantvriendelijk te organiseren. Ik wil ook alle collega's de volgende wetenschap meegeven: op landniveau bestaat nergens een kilometerheffing. Je hebt een péage, je hebt Mautvignetten, maar dat dient dan om oudere voertuigen uit het verkeer te halen of middelen te genereren voor het onderhoud van de weg, maar nooit om files te bestrijden. Vergis u dus niet: files bestrijd je niet met extra belastingen.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp·a): Brussel reikt Vlaanderen inderdaad opnieuw de hand om samen te werken aan een afgeslankte kilometerheffing. Minister Peeters, u hebt inderdaad al een paar keer gezegd dat de Vlaamse Regering geen kilometerheffing wil omdat de mensen geen alternatief hebben voor de auto. Dat snappen wij. Een kilometerheffing kan ook voor ons alleen als er ook wordt geïnvesteerd in alternatieven, zodat het geen belastingverhoging wordt. In Brussel hebben wij dat gedaan, maar ik denk dat de voorbije weken is gebleken dat ter zake voor u nog zeer veel werk op de plank ligt. Brussel wil ondertussen aan een aantal bezorgdheden tegemoetkomen. Minister Van den Brandt zegt inderdaad dat ze met kleine stapjes begint. In een eerste fase gaat het alleen om automobilisten waar de meeste files staan, desnoods enkel tijdens de spits en enkel in en rond Brussel. Versta ik het nu echter goed dat u toch een koud 'njet' geeft om verder na te denken over dit scenario?

De voorzitter: De heer Lantmeeters heeft het woord.

Jos Lantmeeters (N-VA): Mijnheer Claes, u verbaast me. In de commissievergadering van 7 november heeft zowel de minister als ikzelf, namens de N-VA, gezegd dat wat ons betreft de kilometerheffing er niet komt. U was daar voorzitter. Blijkbaar hebt u niet opgelet tijdens die vergadering. *(Opmerkingen van Bart Claes)*

Collega De Witte, u was blijkbaar ook niet aanwezig op dat ogenblik om daar het standpunt te verdedigen.

Voor alle duidelijkheid, ik heb daar aan de minister het volgende gevraagd, en aangezien u het vandaag vraagt, stel ik haar opnieuw die vraag. Minister, sla die hand van Brussel in verband met die kilometerheffing af. Wij willen die niet. Mijnheer Claes, u moet zo niet doen. In het verleden hebben wij inderdaad de opening gebracht. Wij hebben nooit gesproken over een belastingverhoging. We hebben over een verschuiving gesproken, onder bepaalde voorwaarden, en zolang de voorwaarden niet vervuld zijn, gaan we zelfs aan die verschuiving niet werken. Als u spreekt over een succesvolle campagne, dan hebt u het over een campagne waarin u de waarheid hebt verdraaid. We hebben nooit gepleit voor een kilometerheffing in de vorm van een belastingverhoging. Minister, nu zijn de voorwaarden niet vervuld, dus alstublieft, als u gaat praten met Brussel, laat duidelijk weten dat wij tegenstanders zijn van een kilometerheffing. *(Applaus bij de N-VA)*

Minister Lydia Peeters: Ik zal nog even het verschil duidelijk maken tussen wat Brussel wil en wat deze Vlaamse Regering wil. In het Brussel regeerakkoord staat dat men een kilometerheffing wil invoeren. Dat staat niet in ons regeerakkoord. Dat regeerakkoord is twee maanden geleden afgesloten, het is een overeenkomst tussen partijen. Een overeenkomst strekt tot wet, en dat blijf ik respecteren.

In 2017 heeft mijn voorganger inderdaad een studie besteld over de kilometerheffing. Die studie is nog niet definitief opgeleverd. Wat ik wel weet, is dat die studie een heel participatief project heeft doorlopen. Daar zijn heel wat stakeholders bij betrokken die daar kennis van hebben. Ik hoor her en der dat er op dit ogenblik absoluut geen draagvlak is om een kilometerheffing in te voeren. En zelfs wanneer het een slimme en volledig gebiedsdekkende kilometerheffing zou zijn, zou die leiden tot extra vervoersarmoede, en dat ik iets dat ik absoluut niet wil. Onze partij heeft zich altijd tegen een kilometerheffing uitgesproken zolang er niet voldoende alternatieven zijn en zolang niet is bewezen dat het gewoon een platte belastingverhoging is die nog zou kunnen leiden tot vervoersarmoede.

Ik heb op 4 november samengezeten met minister Van Den Brandt uit de Brusselse Regering. Mobiliteit stopt nu eenmaal niet aan de grenzen en ik vind het dan ook heel belangrijk dat er overleg, dialoog en samenwerking is. We hebben

een heel constructief gesprek gehad, wat minister Van Den Brandt in De ochtend nog eens duidelijk heeft bevestigd. In de toekomst zullen we in elk geval moeten samenwerken. Wanneer zij echter haar regeerakkoord wil respecteren en een kilometerheffing wil invoeren, zullen wij vanuit Vlaanderen moeten bekijken of dat niet zorgt voor een extra benadeling van de Vlaamse pendelaars. Ik zal daar waakzaam over blijven.

Dat neemt niet weg dat ik bij mijn standpunt blijf dat mobiliteit niet stopt aan de grenzen. Ik wil in de toekomst dan ook op een constructieve manier blijven samenwerken met mijn collega's uit de Brusselse en de Federale Regering. *(Applaus bij Open Vld en CD&V)*

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister, ik kijk uit naar die studie die er ongetwijfeld aankomt maar ik wil nogmaals benadrukken dat het Vlaams Belang, net als de meerderheid van de Vlamingen, absoluut gekant is tegen die kilometerheffing. De mobiliteit van onze burgers is enorm belangrijk en ja, het openbaar vervoer moet daar een rol in spelen en zelfs de fiets maar ook de auto moeten een deel van die oplossing blijven. Ik wil dan ook vragen om die constante aanval op onze automobilisten eindelijk te stoppen. Zij betalen al enorm veel belastingen, nog meer zal het voor meer mensen totaal onbetaalbaar maken. Ik wil er ook op aandringen dat u ook geen verdoken kilometerheffing zou heffen in de vorm van een uitbreiding van de lage-emissiezone zoals we eerder deze week konden vernemen, waardoor weldra honderdduizenden en in de toekomst miljoenen Vlamingen in de toekomst nog eens extra zullen moeten betalen om hun eigen wagen op onze eigen wegen te kunnen gebruiken.

Het Vlaams Belang zal zich altijd blijven verzetten tegen die nieuwe belastingtsunami van een steeds meer bemoeizieke regering. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Kim De Witte (PVDA): Minister, ik dank u voor uw duidelijk standpunt hier. Ik hoop dat dat ook zo duidelijk blijft in de toekomst en in de pers.

Mijnheer Bex, onze afdeling in Brussel heeft de impact berekend van de kilometerheffing daar en het gaat over 12 euro per dag of 200 euro per maand. Voor ons is dat geen manier om het mobiliteitsprobleem op te lossen. Wij denken dat je op die manier net de mensen die het kunnen betalen, het recht geeft op mobiliteit en de mensen die het moeilijk hebben in de wijken waar u over spreekt, het recht op mobiliteit afneemt. Het alternatief is in de steden een veel beter openbaar vervoer, ook voor de mensen die naar Brussel komen, en dat is vandaag nog zeer ondermaats.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de aangekondigde staking in de dienstenchequesector

ACTUELE VRAAG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de aangekondigde acties in de dienstenchequesector

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, laat me beginnen met hulde te brengen aan de meer dan 140.000 poetsvrouwen en poetsmannen die zich dag in dag uit inzetten om duizenden Vlaamse gezinnen te ondersteunen in een

goed evenwicht tussen werk en gezin, mensen die dat in niet altijd evidente omstandigheden doen aan, laat ons eerlijk zijn, arbeidsvoorwaarden die zeker en vast voor verbetering vatbaar zijn. Die poetsvrouwen en poetsmannen zijn mensen die heel duidelijk kiezen om te werken, om ervoor te gaan.

Maar laat me ook hulde brengen aan de ondernemers, de dienstencheque-ondernemingen, die een berekend risico nemen in het opleiden van die mensen, die het juiste gezin zoeken, de juiste match maken, die mensen gaan versterken. Laat nu net die sector onder druk staan. Zij krijgen 23 euro per cheque. Dat wordt enerzijds betaald door de klant. Binnenkort betaalt die 7,2 euro netto. Anderzijds wordt dat bedrag toegereden door de Vlaamse Regering. Daar is 1,26 miljard euro voor. Dat is het grootste stuk uit het budget van Werk. Van de 23 euro die zij krijgen, staat er al 20,5 euro loonkost tegenover. Dan zitten ze nog met afschrijvingen, marketing, communicatie, werving en noem maar op. Die sector heeft het dus ook moeilijk.

Minister, voor onze fractie zijn er twee grote werven. Ten eerste: die poetsvrouwen en poetsmannen moeten loon naar werken krijgen. Werken moet lonen, dat is het leidmotief van onze fractie. Ten tweede: het moet nog altijd leefbaar, haalbaar en mogelijk zijn voor ondernemers om hun nek uit te steken en in te staan voor die matching tussen de gezinnen en de poetshulpen. Een belangrijke randvoorwaarde is: die cheques mogen niet meer kosten voor de gebruiker, voor de Vlaamse gezinnen, de werkende middenklasse, de gepensioneerden die er vandaag gebruik van maken. Minister, hoe kijkt u naar die twee werven?

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp·a): Voorzitter, minister, collega's, ook van onze kant hulde aan al die poetshulpen, aan al die klusjesmannen, aan al die strijkmedewerkers die het leven van ons, middenklassers, aangenamer maken. Hulde aan die poetshulp die bij oma thuis tegelijkertijd de eenzaamheid bestrijdt. Het is dan ook logisch, als we hulde brengen en respect vragen voor mensen die hard werken, dat daar een loonsverhoging tegenover staat die gelijke tred houdt met alle andere sectoren, een loonsverhoging van 1,1 procent tegenover een schamel loon van 11,5 euro per uur. Wij vinden dat het minimum minimorum.

We denken dat de sectorfederatie Federgon er geen goed aan doet om niet akkoord te gaan met die loonsverhoging. De federatie zegt dat het de verantwoordelijkheid is van de Vlaamse Regering want die heeft ervoor gekozen om de dienstencheques niet te indexeren, en dat zet haar marges onder druk. Wij denken vanuit sp.a dat er twee dingen nodig zijn. Ten eerste: loon naar werken, een eerlijker loon voor zware fysieke arbeid voor al die medewerkers, dus ingaan op die terechte eis naar loonsverhoging. Ten tweede: naast de 1,26 miljard euro die geïnvesteerd wordt, vragen wij aan de Vlaamse Regering om toch ook die 70 miljoen euro die bespaard wordt, te investeren in de medewerkers en in de leefbaarheid van de sector van de dienstencheque-ondernemingen. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik sluit me uiteraard aan bij de woorden van hulde die hier vandaag gebracht worden. Het is niet toevallig dat die twee actuele vragen vandaag worden gesteld want er is heel grote spanning in de sector. U weet dat een tijd geleden er een interprofessioneel akkoord gesloten is waarbij de federale sociale partners het akkoord hebben bereikt dat er in alle sectoren de mogelijkheid is om 1,1 procent loonsverhoging te geven.

Maar die 1,1 procent komt er natuurlijk niet automatisch. De sector moet dat zelf overleggen tussen werkgevers en werknemers. Zo ook de dienstenchequesector.

Ik heb in eerste instantie dus niet het gevoel middenin de discussie te staan, omdat werkgevers en werknemers onderling daarover overleg moeten plegen. Dat wil niet zeggen dat ik geen sentimenten heb. Maar ik wil toch dat de rolverdeling zoals die vandaag bestaat, in eerste instantie gerespecteerd wordt, zeker als het gaat over sociaal overleg.

Het overleg tussen werkgevers en werknemers zit vandaag wat vast. Dat heeft twee redenen. Ten eerste, zeggen de werknemers – wat mij betreft terecht – 'Iedereen krijgt een loonstijging van 1,1 procent. Wij willen dat ook.' Want beide vraagstellers hebben gezegd dat die sector mensen tewerkstelt die moeilijk aan een job geraken, die vaak zwaar werk moeten verrichten en daarvoor niet zo spectaculair worden verloond. En we willen met z'n allen dat dat systeem nog lang blijft bestaan. Dus ik heb zeker begrip voor dat sentiment.

Ten tweede, zeggen de werkgevers dat de rentabiliteit van de sector in het gedrang komt indien de Vlaamse Regering niet meegaat in bepaalde maatregelen die zij willen nemen. Ik heb de sectorfederatie Federgon ontvangen. Ze hebben een analyse meegebracht rond de rentabiliteit van de sector. Wat mij betreft, is die analyse niet helemaal voldragen. Ik heb, in samenspraak met Federgon, mijn administratie de opdracht gegeven om de rentabiliteit in kaart te brengen. Want er zijn natuurlijk wel wat verschillen in de schaal van ondernemingen, in wat de ondernemingen precies doen. En als men zegt dat de rentabiliteit in het gedrang komt, moeten wij precies weten op welke punten dat zo is.

Een ouder onderzoek, van het Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering (VIONA), dateert van 2015. Daaruit blijkt dat de publieke sector van de dienstencheques het moeilijker heeft dan de private sector. Dat heeft met allerhande factoren te maken. Die twee onderzoeken samen zijn onvoldoende om een goed beeld te krijgen van de rentabiliteit. En daarom heb ik aan mijn administratie gevraagd om daar een goed beeld op te krijgen. Dat heb ik reeds meegedeeld in de commissie Economie.

Ondertussen zit de Vlaamse Regering niet stil. Mevrouw Gennez, u verwees naar besparingen. In de dienstenchequesector wordt er niet bespaard. Ik heb in de commissie reeds uitgelegd waarom we dat niet doen. De cheques zijn ook 'open end'. Ik kijk even naar mijn voorganger. In vergelijking met vijf jaar geleden zijn de uitgaven spectaculair gestegen. We zitten nu aan ongeveer 1,3 miljard euro. Maar dat betekent niet dat we geen rekening moeten houden met a, de instroom, en b, de werkbaarheid van datgene wat de mensen in die sector doen.

Wat de instroom betreft, bekijk ik met VDAB of er toch nog wat extra budgetten kunnen worden vrijgemaakt om instroommaatregelen te nemen. Als vele mensen gebruikmaken van de cheques, moeten we ervoor zorgen dat er voldoende mensen zijn die goed geschoold kunnen starten.

Er loopt verder een oproep van het Europees Sociaal Fonds (ESF) waarvan ook dienstenchequebedrijven kunnen gebruikmaken om een aantal initiatieven te nemen rond werkbaarheid. Een dienstenchequebedrijf kan met werkbaarheidscheques een scan laten doen van het bedrijf en intekenen op een ESF-oproep, om dan een aantal maatregelen te kunnen nemen rond de werkbaarheid van al wie werkt in het bedrijf.

Ik ga daarover in overleg met de sector, zodat men zeker ingaat op die bestaande mogelijkheden, die ook een financiële bonus kunnen bieden. Ondertussen wacht ik het verder overleg met de sector af.

U weet dat we in het regeerakkoord hebben afgesproken om de prijs niet te verhogen. Zoals collega Peeters daarnet zei, houd ik mij absoluut aan die afspraak. Ik ben zeker bereid om maatregelen te helpen zoeken om het werk in de

sector werkbaar te houden en de leefbaarheid te verbeteren. Maar daarvoor, collega's, moeten we een precies zicht hebben op de rentabiliteit van onze ondernemingen.

Axel Ronse (N-VA): Minister, het is inderdaad niet mijn gewoonte om u te vatten over lopend sociaal overleg. Maar dit is een uitzondering, omdat heel die sector voornamelijk door de Vlaamse overheid wordt gefinancierd, voor 1,26 miljard euro.

We moeten de legitieme vraag van de poetshulpen ook in een bredere context bekijken. De vraag is: zijn die mensen gebaat bij een brutoloonsverhoging van 1,1 procent? Onze fractie is altijd voor nettoloonsverhogingen. En laat dat nu net iets zijn dat ook in ons regeerakkoord staat, namelijk dat we, voor mensen die willen werken en een minimumloon krijgen, dat loon netto willen versterken. De jobbonus is op kruissnelheid een budget van 350 miljoen euro. Ik heb de berekening gemaakt. Iemand die voltijds in de dienstenchequesector werkt, zou daarmee 3,5 procent netto meer verdienen. Dat is veel beter dan die 1,1 procent bruto. Minister, ziet u daarin geen perspectief om op dat vlak tot sociale vrede te komen?

Caroline Gennez (sp·a): Minister, de Vlaamse Regering heeft natuurlijk wel de fiscale aftrek op de dienstencheques teruggeschroefd. Dat kost inderdaad 70 miljoen euro. Wij vinden dat die moeten worden geïnvesteerd in werkbaar werk, in een deftig loon voor de mensen in de sector. Daar moeten keuzes worden gemaakt.

Wat de vraag van Federgon betreft: wij willen die sector duurzaam houden. U zegt dat dat in het regeerakkoord staat. Dat is een terechte vraag. Het regeerakkoord wil 80 procent werkzaamheidsgraad. We zullen heel veel dames die vandaag misschien nog niet werken op de arbeidsmarkt moeten krijgen om aan die 80 procent te geraken. In de sector van de dienstencheques werkt maar liefst 93 procent van de in meerderheid dames halftijds of deeltijds. Zij doen dat voor een schamel loon van 1000 euro per maand. Daar is echt een financiële injectie nodig want een eerlijk loon voor zwaar werk: dat is waar sp.a voor staat. Wij ondersteunen daarin absoluut de dienstenchequemedewerkers. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik bedank de vraagstellers want de dienstenchequesector is een bijzonder belangrijk onderwerp. Het helpt honderdduizenden mensen om arbeid en gezin te combineren. Het helpt tienduizenden mensen aan een duurzame job in de sector. Die mensen verdienen inderdaad waardering en ondersteuning.

Uit een andere studie die gisteren werd gepubliceerd, blijkt dat het bijzonder moeilijk is voor werkzoekenden die aan de slag geraken om aan de slag te blijven. Dat geldt ook voor de dienstenchequesector. Minister, u zet terecht in op de werkbaarheid in deze sector. Het is essentieel dat we de bedrijven daarbij ondersteunen. Ik wil u vragen om de werkzoekenden die aan de slag gaan in de dienstenchequesector te blijven ondersteunen op het moment dat ze al aangeworven zijn. Daar heeft VDAB een rol te spelen. Op het moment dat de aanwerving gebeurd is, kan er nog altijd een ondersteuning en een coaching gebeuren op de werkvloer. Daar heeft VDAB expertise in. Op die manier kunnen we de rentabiliteit van de dienstencheque-ondernemingen verstevigen en tegelijkertijd het werk werkbaarder maken voor de dienstenchequewerknemers.

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Minister, u zegt dat u er niet zoveel aan kunt doen, maar u kunt er wél iets aan doen. De Vlaamse Regering indexeert die bijdragen

onvolledig: 73 procent. De Waalse Regering kiest voor 100 procent indexatie. Dat is één bron van de problemen.

De tweede bron gaf u al aan: er werken 140.000 mensen in die sector. Maar er is een groot verschil tussen commerciële ondernemingen zoals TRIXXO, en dan de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (PWA's). Drie op de vier werken in die PWA's, in de sociale sector. Dat zijn bedrijven die geen winst maken. De commerciële bedrijven maken veel en hoge winsten. Zij sluizen een deel van de overheidssteun door naar hun aandeelhouders. Dat gebeurt op kosten van mensen die keihard werken.

Minister, hoe kan die loonsverhoging van 1,1 procent worden toegekend? Maar hoe gaat u anderzijds op termijn ervoor zorgen dat de commerciële actoren niet heel veel van de steun die de Vlamingen geven, blijven doorsluizen naar hun aandeelhouders?

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, ik sluit mij graag aan bij de hulde die de collega's brengen aan de meer dan honderdduizend werknemers in het dienstenchequesysteem, maar in tegenstelling tot mevrouw Gennez vraag ik toch ook om begrip voor de dienstencheque-ondernemingen. Die zitten toch ook met problemen. De winstmarge is vandaag 51 cent per dienstencheque en dreigt helemaal weg te kwijnen als de verhogingen er komen en ook de indexering in maart 2020. We mogen dus niet blind zijn voor de problemen van die ondernemingen. Het gaat over heel veel werknemers die dag in dag uit hun best doen om ervoor te zorgen dat de oudere mensen en de tweeverdieners effectief een poetshulp in hun huis hebben.

Ik stelde de vraag al op 7 november in de commissie. Minister, u zegde toen toe om in overleg te treden met de sector. Hebt u al overleg gehad? Denkt u eraan om op structurele manier samen te komen met de sector, om samen met hen een langetermijnstrategie uit te werken? Ik vrees dat als we dat niet krijgen, de problemen zich om de zoveel tijd zullen herhalen. Dat moeten we toch proberen te vermijden.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Collega's, er zijn heel wat mensen die hulde uitspreken voor de poetshulpen en klusjesmannen die via dienstencheques aan de slag gaan. Daar ben ik blij om, maar ik wil er toch ook wel over waken dat we er geen of-ofverhaal van maken. Het gaat niet over rentabiliteit of hogere lonen. Ik denk dat we beide elementen moeten bewaken. We kunnen niet zeggen dat we omwille van de rentabiliteit de lonen maar een klein beetje of helemaal niet kunnen hogen. Als we de hulde voor die mensen die ons leven mee helpen ontlasten, menen, dan is het een noodzakelijke voorwaarde dat we die mensen eerlijk verlonen.

U hebt aangehaald dat u overleg hebt gepleegd met Federgon en ik neem aan ook met werkgeversvertegenwoordigers. U zegt dat u alleen maar een akkoord kunt afwachten, maar mijn concrete vraag aan u, minister, is: wat als er geen akkoord uit de bus komt? Welke stappen gaat u dan zetten? Welke tools hebt u in handen om ervoor te zorgen dat Vlaanderen tegemoet kan komen aan beide sporen, zowel aan de rentabiliteit als aan de noodzaak om de lonen te verhogen van hen die via dienstencheques aan de slag zijn?

De voorzitter: Perfect één minuut.

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, op één minuut kun je natuurlijk veel gezegd krijgen.

Ten eerste, nogmaals, ik denk dat we het er over alle kleuren heen mee eens zijn dat de dienstenchequesector een ongelooflijk belangrijke sector is voor Vlaanderen. Heel veel mensen zijn via dienstencheques aan de slag en dan gaat het vaak om mensen die in andere omstandigheden moeilijker werk zouden vinden. We moeten er dus met zijn allen over waken dat de sector duurzaam kan blijven bestaan en stand kan houden. Dat is in het belang van de werkgevers, de werknemers, Vlaanderen en alle Vlaamse huishoudens. Dat is voor mij dan ook het uitgangspunt.

Ik ben het met u eens, collega Annouri, dat het eigenlijk geen of-ofverhaal mag zijn. Ik heb ook gepoogd om in mijn eerste antwoord duidelijk te maken wat we ook voor de werkbaarheid doen, want dat wordt wel eens vergeten. Het gaat niet enkel over ofwel loon ofwel rentabiliteit. Ook de werkbaarheid van wat je doet, is een belangrijk onderdeel. Uitval in de sector is immers een van de grote problemen. Mensen starten en vallen na een paar maanden weer uit of, zoals collega Bothyne zegt, VDAB leidt mensen toe, maar biedt geen coaching op het moment dat ze effectief aan de slag gaan. Die pijler zou ik er zeker willen in steken.

Voor hen die verwijzen – collega Ronse, maar ook anderen – naar de jobbonus: ik heb die vandaag bewust niet vermeld, omdat de jobbonus er nog niet is, maar er nu wel sociale onrust is. Ik wil geen zaken beloven die er pas over een jaar zouden kunnen zijn, terwijl er nu een conflict is. Het conflict gaat niet over de toekomstige jobbonus, maar over het interprofessioneel akkoord (IPA) waarin de mogelijkheid is geschapen om de lonen met 1,1 procent te verhogen en waarover de werkgevers nu discussiëren om die verhoging al dan niet toe te kennen. Mijn persoonlijke mening is dat die mensen natuurlijk een verhoging zouden moeten krijgen, maar werkgevers zeggen dat het niet zo evident is omwille van de rentabiliteit. Wij, collega De Witte, willen die rentabiliteit in kaart brengen. U verwijst naar winsten, maar we zien net dat het in de publieke sector moeilijker is dan in de private sector. Wij kijken nu hoe het komt dat de private sector rendabeler kan werken dan de publieke. Dat heeft misschien ook te maken met de begeleiding die mensen in de publieke sector krijgen. Dat willen we in kaart brengen, zodat we bedrijven een aantal tools kunnen aanreiken rond die rentabiliteit. Sommigen zeggen mij dat grote bedrijven veel rendabeler zijn dan de kleintjes, maar ik ben niet zeker of dat wel zo is. Laat ons daar dus eens samen met Federgon en de vakbondsorganisaties naar kijken. Iemand sprak daarnet over werkgeversorganisaties, maar die zijn al vertegenwoordigd binnen Federgon. Ook de vakbonden hebben een rol te spelen.

Ik heb hen nu apart ontvangen om te overleggen. Voor mijn part kan er hieromtrent zeker een Vlaams platform komen, maar ik wil goed zicht krijgen op de sector en de bestaande rentabiliteitsproblemen, vooraleer ik kijk of er extra ondersteuning kan komen.

Waar ik niet mee wil wachten, collega's, is om maatregelen te nemen rond de werkbaarheid van de jobs. Dat heeft niets te maken met het loon dat je krijgt of de rentabiliteit van de sector zelf, maar vooral met de manier waarop we ervoor kunnen zorgen dat mensen die starten, in betere omstandigheden en langer aan de slag kunnen blijven. Collega Bothuyne, u suggereerde om samen met VDAB budget uit te trekken om die begeleiding en misschien zelfs coaching de eerste maanden mee op te nemen. We moeten ook aan de sector vragen om in te spelen op Europese subsidiemogelijkheden die zich aandienen. Als ze bestaan, dan zijn die er ook voor onze dienstenchequebedrijven.

Ik wil nog iets rechtzetten. Het is er mij helemaal niet om te doen om te zeggen dat het mijn zaak niet is. Maar al wie het goed meent met het sociaal overleg en

sommigen hier die zich nu kritisch uitlaten over mijn houding zouden er toch grote voorstander van moeten zijn dat het sociaal overleg gevoerd wordt daar waar het gevoerd moet worden. Op dit ogenblik in dit dossier is dat tussen werkgevers en werknemers in het kader van het IPA. Dat wil niet zeggen dat ik het mij niet aantrek of dat het mij niet bekommert. Ik zal zeker kijken wat we kunnen doen, maar zij moeten nu het overleg voeren. Ik wil daar niet plots tussen fietsen met allerlei aankondigingen die het overleg mogelijkerwijs moeilijker kunnen maken.

Ik hoop dat de onrust afneemt en dat men tot een oplossing komt. Eender hoe zal die oplossing – ik kijk ook naar de heer Ongena – er niet toe leiden dat we op termijn niet in de jobbonus willen investeren. We kunnen echter niet aan de mensen zeggen dat ze het zich niet moeten aantrekken omdat de jobbonus er toch aankomt. Dit is een probleem dat in het kader van het IPA onderhandeld moet worden.

Wat de prijs van de cheque betreft, kijken sommigen naar Wallonië. Mevrouw Gennez, u moet misschien ook de aftrekbaarheid in Wallonië bekijken. Daar zijn de maatregelen anders dan in Vlaanderen.

Het is voor mij van belang dat het systeem niet plots in elkaar stuikt als gevolg van de prijs van een cheque die te hoog is, waardoor plots veel minder mensen er een beroep op doen. U weet ook wat de effecten op het vlak van zwartwerk zouden kunnen zijn. Dat wil ik absoluut vermijden. Deze regering heeft geoordeeld om om die reden de prijs constant te houden en de aftrekbaarheid wat te verminderen. Ook daar zie je de effecten niet onmiddellijk maar op termijn.

Ik sluit helemaal niet uit dat we op termijn nog een aantal investeringen in de sector zullen moeten doen, maar ik hoop vooral dat het huidige conflict tussen werkgevers en werknemers in deze zo belangrijke thematiek opgelost geraakt. Ik zal zolang men aan het onderhandelen is, nog enkele initiatieven nemen om op het vlak van werkbaarheid – dat is cruciaal – van die mensen die zich dagelijks inzetten voor ons allemaal, nog wat extra ondersteuning te bieden. *(Applaus bij CD&V)*

Axel Ronse (N-VA): Minister, het sociaal overleg moet autonoom kunnen verlopen, maar politici hebben ook hun verantwoordelijkheid, en die nemen wij, en u ook, met het regeerakkoord. Daarin zeggen we heel duidelijk dat wie werkt, beloond moet worden. Daarvoor is in het budget op kruissnelheid in 350 miljoen euro voorzien om de minimumlonen netto meer te laten aangroeien.

Mijnheer De Witte, dat is het verschil tussen wat de Vlaamse Regering doet en wat de Waalse Regering doet. U verwees naar Wallonië, maar daar zijn de dienstencheques voor de gezinnen die er gebruik van maken, het duurst. Daar betaalt men 8,50 euro netto per cheque.

Ik ben zeer trots om lid te zijn van een meerderheid die ervoor kiest om mensen die willen werken te ondersteunen: zowel mensen die werken aan het minimumloon door dat netto op te trekken, als mensen die de combinatie werk en gezin willen versterken door hun betaalbare dienstencheques aan te bieden. Wat onze fractie betreft, is het optrekken van de prijzen voor de dienstencheques voor de werkende Vlaming zeker en vast geen optie. *(Applaus bij de N-VA)*

Caroline Gennez (sp·a): Sp.a is geen vragende partij om de prijs van de dienstencheques te verhogen. We zijn zeer blij met de kamerbrede steun, ook van de minister, om gestand te doen aan de bruto loonsverhoging van 1,1 procent. We roepen dan ook kamerbreed de federatie Federgon op om die loonsverhoging toe te kennen. Daarnaast roepen we graag de Vlaamse Regering op om de 70 miljoen euro die bespaard is door de verhoging van de fiscale aftrek,

op termijn te investeren in de meest precaire werknemers op de Vlaamse arbeidsmarkt, namelijk de poetshulpen thuis, de klusjesmannen en de strijkvrouwen die het leven van de middenklasse aangenamer maken en daardoor een zeer belangrijke maatschappelijke nood invullen. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jean-Jacques De Gucht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de problematiek van pesten bij schoolgaande jongeren

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Voorzitter, minister, in recent onderzoek van Pimento, het expertisecentrum met betrekking tot pesten op school, geeft 47 procent van de leerlingen van de eerste graad aan ooit al gepest geweest te zijn.

Dat betekent zowel offline als online, en zowel verbale als fysieke agressie. Jongeren geven aan dat ze bang zijn om gepest te worden en dat ze ook niet altijd weten op welke manier ze voor zichzelf of een medeleerling die gepest wordt, moeten opkomen.

In uw beleidsnota stelt u: "Ik ondersteun en versterk scholen bij het ontwikkelen en uitvoeren van hun antipestbeleid. Hieronder valt ook een sociaal mediabeleid waar er bijzondere aandacht is voor cyberpesten."

Jongeren vinden vandaag dat de acties die ondernomen worden niet altijd even doeltreffend zijn, en dat de leraren en leerlingenbegeleiders niet altijd juist op de hoogte zijn over de manier hoe ze daarmee moeten omgaan.

Wat is uw reactie op wat leerlingen binnen het onderzoek aangeven? Op welke manier zult u in de toekomst hiervoor acties ondernemen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Deze schrikbarende cijfers van 47 procent hebben vooral te maken met de manier van vraagstelling. De vraag luidde: "Bent u ooit al geconfronteerd geworden met pestgedrag?" Uit andere onderzoeken blijkt dat als je daar een termijn opplakt – bijvoorbeeld tijdens het laatste jaar – je met cijfers van 10 tot 20 procent zit, maar het is wel degelijk een belangrijke problematiek.

Hoe proberen we daartegen op te treden? Natuurlijk structureel. Dat hebben we vervat als doelstelling in het kader van de eindtermen en sleutelcompetenties, waarop scholen ook moeten inzetten en waarop ze worden gecontroleerd in welke mate ze dat doen. Belangrijker is nog de steun voor de scholen via brochures, het overlegplatform en nu via de antipestslang die gisteren via de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) is goedgekeurd, met heel concrete tips over hoe je preventief met pesten moet omgaan, maar ook hoe je hiermee op het vlak van herstel moet omgaan. Vanuit de Vlaamse Onderwijsraad is dit een heel concreet initiatief. Ik voeg hier nog aan toe dat ik deze week nog een initiatief heb goedgekeurd. We zullen de Week tegen Pesten ondersteunen met 10.000 euro.

Daarnaast geven we ook de ouders 'tips and tricks'. Hoe moeten zij omgaan met kinderen die gepest worden, maar ook met kinderen die zelf pesten? Hoe kunnen ze daar het best op reageren?

Tot slot, en niet onbelangrijk, richten we ons ook op de leerlingen. De antipestslang is geïnspireerd door de concrete ervaringen van onder andere de leden van de Vlaamse Scholierenkoepel (VSK). Kinderen weten zelf veel meer over pesten

dan de beleidsmakers. Ik heb hen ook opgeroepen om met concrete voorstellen en acties te komen. Zij hebben die mee in de antipestslang gegoten, waarmee we aan de slag kunnen en waarmee we vooral naar de klasvloer kunnen.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Ik vind de stappen die u onderneemt belangrijk. Toch heb ik een bijkomende vraag. Ik volg uw redenering om ouders van gepeste leerlingen en van pestende leerlingen aan te geven hoe ze hiermee moeten omgaan. Maar op welke manier ziet u dit terugkomen in de opleiding van de leraren en leerlingenbegeleiders? Hoe kunnen we de mensen die we opleiden om morgen onze jonge mensen te begeleiden, voorbereiden om daarmee op de juiste manier om te gaan?

Daarnaast geven jongeren ook aan dat het verkeerd zou zijn om pesters eenmalig te straffen, en dat men eerder naar een dialoog moet streven. Dat betekent ook dat we daarvoor extra mensen en middelen moeten vrijmaken. Op welke manier kijkt u daarnaar?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, in uw beleidsnota konden we één zinnetje over pesten lezen. Er stond: "Ik ondersteun en versterk scholen bij het ontwikkelen en uitvoeren van hun antipestbeleid." Dat is weinig concreet, zeer algemeen en we kunnen daar niet veel uit afleiden. Nochtans is de problematiek echt wel groot en is er de vraag naar langdurige trajecten. Heel concreet is er ook de vraag van het Kinderrechtencommissariaat om een kenniscentrum op te richten waardoor praktijkontwikkeling gedeeld kan worden en scholen echt versterkt kunnen worden met enerzijds een theoretisch kader en met anderzijds goede voorbeelden die werken.

Bent u bereid om dat te bekijken? Ik heb dat nergens kunnen terugvinden, noch in de begroting, noch in de beleidsnota.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Pesten is inderdaad een belangrijk thema. In hetzelfde onderzoek waar collega De Gucht naar verwijst, lezen we dat leerlingen op zoek zijn naar iemand die ook autoriteit uitstraalt en dat ze niet altijd het gevoel hebben een gepast antwoord te krijgen. We hebben in het antipestbeleid heel lang een no-blameaanpak gehad, maar als je als slachtoffer van pesten niet ondervindt dat je echt gesteund wordt of dat er niet krachtdadig wordt opgetreden tegen de pester, dan voel je je twee keer in de steek gelaten. De antipestslang van de Vlor bevat alle aspecten, ook het pesten aanpakken, vandaar de vraag naar een antipestbeleid op school, gedragen, eenduidig, waarbij slachtoffers altijd worden gesteund en nooit aan hun lot worden overgelaten. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Voorzitter, collega's, minister, wat we konden lezen en horen, is eigenlijk ook al in heel wat andere studies bevestigd. Ik denk onder andere aan een recente studie van de UGent in opdracht van het Vlaams Netwerk Kies Kleur tegen Pesten van 2018. En ook het Vlor-advies van 2015 zit in die lijn.

Minister, voor CD&V is het heel belangrijk dat we herstelgericht werken, vanuit een verbindend schoolklimaat. U haalde de link met de Vlaamse Scholierenkoepel al even aan, die het project 'De Conflixers' heeft opgestart. Daarbij worden jongeren gecoacht om bemiddelaar te zijn. Ondersteunt u dat project? En erkent u dat het belangrijk is dat scholen ook altijd vanuit hun eigen context kunnen kiezen met welk project ze aan de slag kunnen gaan?

Minister Ben Weyts: We integreren inderdaad steeds meer aspecten in de lerarenopleiding: omgaan met diversiteit en met gedragsproblemen, maar ook met dit. Dat lijkt me wel essentieel voor het welbevinden in de klas, dat ook leraren op dat vlak worden geschoold om om te gaan met pesten en vooral hoe men dat kan verhinderen.

Er werd hier een suggestie gedaan van een expertisecentrum, maar de expertise zit net vooral bij de kinderen en de leerlingen. Zij hebben ook mee inspiratie gegeven aan de antipestslang van de Vlor, waarbij ze concrete suggesties doen, zowel over hoe je pestgedrag kunt verhinderen als over hoe je moet optreden om dat te herstellen. Een van de pistes op dat vlak is de dialoog – nog scherper gesteld: misschien ook de confrontatie. Want pesten en gepest worden, dat zit soms in een en dezelfde persoon verweven. Je moet kinderen en jongeren soms een spiegel voorhouden, om te zien wat hun gedrag aanricht in de concrete leefwereld en wat dat misschien bij henzelf tevoren ook heeft aangericht.

Dat zijn concrete richtlijnen en expertise waarop we ons in de eerste plaats kunnen beroepen. Daarom heb ik hen ook de hand gereikt, los van het project dat ik ondersteun met 10.000 euro rond de Week tegen Pesten. En aan de Vlaamse Scholierenkoepel zeg ik heel concreet: blijf ons voeden met uw concrete expertise, met maatregelen, met richtlijnen, waarmee we in de school aan de slag kunnen.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Bedankt, minister. Een van de voordelen van onze commissie is dat het allemaal mensen zijn die het zo goed mogelijk voor hebben met waar we naartoe gaan met ons onderwijs in de volgende jaren. Dit is een bijzonder belangrijk gegeven. Het wordt af en toe wel eens naar voren gehaald in de media, op het moment dat er iets gebeurt. Maar eigenlijk is dit iets waar we echt elke dag op moeten letten, om ervoor te zorgen dat de mensen die bij ons school lopen, dat op een zo goed mogelijke manier kunnen doen, ook op psychisch vlak.

De juiste kennis daaromtrent en de juiste opleiding van de leraars zijn daarin cruciaal. Ik kijk dan ook uit naar hoe u daar verder rond gaat werken in de volgende maanden en jaren. Ik noteer alvast dat u daar positief mee wilt omgaan en dat u er echt werk van wilt maken. Ik dank u alvast.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Elisabeth Meuleman aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het toenemende rechtsextremisme op school

ACTUELE VRAAG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, en aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de uitspraken van twee 'deradicaliseringsexperts' betreffende de toenemende 'moslimhaat'

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Weyts.

De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Dank u, voorzitter Homans, ambtsgenoten, minister Weyts, als we de politiek correcte media en politici mogen geloven – wat gelukkig steeds minder mensen doen – dan zijn de jaren 30 weer helemaal terug.

Terwijl er nog geen dader is gevonden van de brand in Bilzen, wordt die brand uitgemolken om eenieder die geen asielcentrum wil, als fascist te bestempelen. Uw eigen collega Somers, minister Weyts, vergeleek mijn dierbare partij en Vlaams Belangfractie vorige week nog met nazi's. Ook een Hitlergroet in Breendonk – wat natuurlijk totaal verwerpelijk is – wordt gretig misbruikt om de vele mensen die tegen massa-immigratie en islamisering strijden, te brandmerken als nationaalsocialist, terwijl het nota bene de islam is, waarvoor wij nu al decennia waarschuwen, die klemmende overeenkomsten heeft met het nationaalsocialisme.

Ik som ze voor u op. U moet het zelf maar eens opzoeken in de bronnen. Er is het Führerprincipe; er is het denken in termen van Über- en Untermensch, de moslim is superieur aan de niet-moslim; er is het totalitarisme, het totale gebrek aan vrijheid; er is de verovering en onderwerping van alles wat niet-islamitisch is; er is de virulente Jodenhaat en het behandelen van de vrouw als louter broedmachine. Het is de import van die islamitische cultuur en ideologie die zorgt voor de verlaging het niveau van ons onderwijs en voor bange leraren en leerlingen.

Nu zegt het deradicaliseringscentrum dat er groeiende moslimhaat is, en dat 'er wordt gedweept met uiterst of extreemrechts gedachtegoed'. Volgens de deradicaliseringsexperts ligt de oorzaak – natuurlijk, wie had iets anders verwacht? – bij het Vlaams Belang en bij de stoute Studio 100- en CD&V-burgemeester Walter De Donder.

Minister Weyts, bent u het ermee eens dat dat onze schuld is? Van het Vlaams Belang? Dat wij daartoe hebben geleid? Wat is uw visie op de geschetste problematiek?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, het lijkt wel alsof ik een heel andere vraag ga stellen. De aanleiding is eenzelfde artikel waarin aan de alarmbel getrokken wordt door een aantal deradicaliseringsexperts. Ze zeggen dat het rechts-extremisme op scholen echt erg is toegenomen. Dat was al zo in de aanloop naar de verkiezingen, maar sinds 26 mei is het heel erg versterkt. Ik kreeg dat bevestigd door heel wat schooldirecties, pedagogische begeleidingsdiensten en leerkrachten, die ook aangeven dat dat gedachtegoed toch wel ingang begint te vinden in scholen.

Je krijgt daarop dan een tegenreactie van moslimjongeren, die ook weer extremer worden. Je krijgt een enorme wederzijdse polarisatie of radicalisering op school. Heel wat leerkrachten zitten met de handen in het haar. Zij willen dat wel aanpakken, maar weten niet goed hoe. Ze denken soms als het over extreemrechts gaat, dat het beter is om het te negeren. 'Als we erover praten, gaan we het groter maken'. Of: 'de kans bestaat ook dat we dan geïntimideerd worden', zoals gebeurde in een school in Diksmuide die ineens protesten kreeg van het Vlaams Belang of Dries Van Langenhove die zich uit daarover. Of ze bedenken een andere oplossing: dit inhoudelijk weerleggen en een schooluitstap maken naar het Fort van Breendonk of in de geschiedenisles praten over de Holocaust. Zoiets is weinig rationeel te weerleggen. Het is een gevoelsmatig en dynamisch proces. Ze zijn op zoek naar de juiste handvatten.

We hebben wat expertise in ons land, bij de pedagogische begeleidingsdiensten, bij een aantal centra, er is een website. Minister, wat gaat u doen om die expertise te versterken om leerkrachten beter te ondersteunen en om hier een antwoord op te kunnen geven? Die vraag leeft heel hard.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik heb begrepen dat deze vragen geïnspireerd of gebaseerd zijn op een interview in De Standaard. Ik heb het artikel ook gelezen. Ik schrok wat van het gezwollen taalgebruik. Ik weet niet of dat ligt aan de geïnterviewde of aan de weergave. Er werden politieke oordelen geveld: dat is een goede politicus en dat is een slechte. Daarmee geraakte de boodschap van de communicators zelf ondergesneeuwd.

Maar goed, daar is wel een probleem. En wie stelt dat vast? Dat zijn niet diegenen in kwestie die werden geïnterviewd. Het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAD) stelt dat ook vast. Het OCAD kun je van veel verdenken, maar toch niet van enige partijdigheid ter zake.

Het OCAD zegt dat er inderdaad een probleem is met moslimextremisme, en dat er ook een probleem is met gewelddadig rechts-extremisme. Wat ons betreft, maakt onze regering geen onderscheid ter zake. Wij vinden dat elk gewelddadig extremisme moet worden erkend en aangepakt. Het lijkt mij evident dat je niet zegt dat het ene belangrijker is dan het andere.

Het is wel een vaststelling dat het ene extremisme het andere voedt: de ene wil zich letterlijk wapenen tegen de andere. Dat willen wij effectief aanpakken. Vanuit mijn bevoegdheid Onderwijs werd er gevraagd wat wij doen om dergelijk extremisme – van welke aard dan ook – te bestrijden.

Ten eerste brengen we het ter sprake; we willen onze jongeren maximaal opvoeden tot kritische, mondige burgers, die weten wat racisme en onverdraagzaamheid is, van welke zijde dan ook. Dat zit ook vervat in de eindtermen en in thema's als burgerschap en mediawijsheid.

Ten tweede: welke ondersteuning bieden we aan leerkrachten, mochten die niet meer weten hoe ze dat dienen aan te pakken? Wel, er zijn concrete handvaten. Die bestaan al, en die worden ook op regelmatige basis gecommuniceerd aan de scholen en de leerkrachten, onder andere via Schooldirect. Zij krijgen concrete tips over hoe ze hiermee moeten omgaan. Scholen kunnen ook een beroep doen op het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) en op referentiepersonen. Er zijn referentiepersonen per koepel. En er zijn ook aanspreekpunten per departement. Er zijn dus wel verschillende tools ter beschikking. Je hebt ook het platform KlasCement dat hier werk van maakt, en waarop je als leerkracht kunt rekenen.

We kunnen daar intern best wat meer ruchtbaarheid aan geven, maar er zijn wel tools voorhanden. Het lijkt mij belangrijk om te zorgen dat er niet wordt overdreven, maar we moeten wel een duidelijke lijn trekken, waarbij we zeggen dat we elke vorm van gewelddadig extremisme aanpakken – heel consequent, heel rechtlijnig.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Bedankt voor uw antwoord, minister. Ik hoor u zeggen dat het ene extremisme het andere voedt. Dan is de vraag natuurlijk wat er het eerst kwam: de kip of het ei. Welk extremisme voedt nu juist het andere? *(Opmerkingen van minister Ben Weyts)*

Welke vorm van extremisme is hier, sinds de jaren 1950-'60, in onze samenleving geïmporteerd? Dat is natuurlijk het islamitisch extremisme. Dat hebben onder andere uw partij, maar vooral de andere partijen, in onze samenleving geïnjecteerd.

Ik heb u een paar weken geleden nog gevraagd wat u zou willen doen aan de toename van het islamonderwijs in onze scholen. Maar daaruit bleek dat u daar niets aan wilt doen, en dat u die islamisering, die evolutie, niet wilt tegengaan. Vandaag zien we het resultaat: er komt radicalisering van de andere kant. Wie had dit niet kunnen voorspellen?

Minister, ik vraag u opnieuw om u eens te verdiepen in die ene vorm van extremisme: de islam. Verdiep u eens in die geschiedenis, kijk eens om u heen in de wereld, want overal waar de islam voet aan de grond krijgt, overal ter wereld, al veertien eeuwen; overal waar de islam wordt gezaaid, zullen uiteindelijk sharia, geweld en radicalisering worden geoogst. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Elisabeth Meuleman (Groen): Of hoe je een probleem van rechts-extremisme probeert om te draaien, heel eigenaardig.

Minister, u zegt dat er van alles voorhanden is, en u bent dus niet van plan om dat aanbod nog uit te breiden. Daar komt het op neer. Er is nochtans een heel duidelijke vraag van leerkrachten, die echt niet weten hoe ze precies met die wederzijdse polarisering moeten omgaan. Dat werd mij bevestigd door alle partijen van het onderwijsveld zelf; dat komt niet uit één krantenartikel.

Dan komt er vanuit de pedagogische begeleidingsdiensten de vraag om hen hierin te versterken, zodat zij op het terrein iets kunnen doen. Want een nieuwsbrief die zegt hoe je dat probleem theoretisch zou kunnen oplossen, dat doet het niet.

Je moet echt vanuit de praktijk ervaren hoe je die gesprekken kunt voeren, hoe je die polarisatie kunt ondermijnen – niet inhoudelijk, maar via een aantal methodieken die daarvoor nodig zijn. Het platform wij-zij.be is een samenwerking van allerlei universiteiten van de onderwijskoepels – onder andere ook van Kazerne Dossin – dat probeert om dat heel specifiek te doen. Zij bezoeken scholen, en ze proberen leerkrachten daarin te versterken.

Als je het lerarenberoep aantrekkelijk wilt maken, als je het voor leerkrachten houdbaar wilt maken, dan moet je daar echt extra initiatieven voor nemen – ook maatschappelijk – om te depolariseren. Want dat is zo fundamenteel, zo essentieel in onze maatschappij. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp·a): Wat je zaait, zul je oogsten. Met de haat die tegenwoordig online en offline wordt verspreid vanuit extreemrechtse hoek ben ik helaas zelfs niet verbaasd over die berichtgeving rond de toenemende moslimhaat op school. Meer nog, ik stel opnieuw vast, mijnheer Van Rooy, dat er zelfs partijen zijn in dit parlement die die haat verder oppoken. We hebben allemaal de krant gelezen: haat tegen asielzoekers, tegen moslims, tegen joden. Laat me heel duidelijk zijn: in een democratische samenleving gaan we geen enkele vorm van extremisme en geen enkele vorm van haat tolereren, tegen niemand. En dus vind ik heel zorgwekkend wat er vandaag op onze scholen gebeurt.

Minister, daarom vraag ik u nog eens heel expliciet om deze legislatuur aandacht te besteden aan de toenemende extreemrechtse radicalisering op school, in uw leidraad voor de scholen, via de pedagogische begeleidingsdiensten, de CLB's, die daar dan ook de nodige middelen voor moeten krijgen. Dat is absoluut nodig. *(Applaus van sp.a)*

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, we mogen de fout niet maken dat we een onderscheid gaan maken tussen de verschillende soorten van radicalisering. Tijdens de vorige legislatuur hebben we bijzonder lang en hard gewerkt om tot dat actieplan ter bestrijding van gewelddadige radicalisering te komen. Daar waren inderdaad heel wat meningsverschillen over de partijgrenzen heen. Als er één zaak duidelijk was, dan was het wel dat dat actieplan en die maatregelen moesten dienen om alle vormen van radicalisering te bestrijden. Ik begrijp dat sommigen dit hier aangrijpen om rechts-extremisme te belichten en anderen om

moslimextremisme te benadrukken. Als we eerlijk zijn – en we hebben de vorige legislatuur de veiligheidsdiensten in onze commissie uitgenodigd – dan werd er wel bevestigd dat de dreiging die uitgaat van ideologisch geïnspireerde radicalisering, niet bijzonder groot is. Desondanks wil ik u toch oproepen om de maatregelen die we toen in ons actieplan hebben gegoten, te blijven inzetten tegen alle vormen van radicalisering. *(Applaus van de N-VA)*

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Het is een goede zaak dat dit thema hier aangekaart wordt en dat er verwezen wordt naar het actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering en polarisering, dat er wordt opgeroepen om onze commissie eventueel opnieuw bijeen te roepen, en vooral dat de actie ook wordt uitgebreid naar de preventie van extreemrechtse radicalisering.

Mevrouw Sminate, we zijn nu natuurlijk in een andere situatie dan voor 26 mei. Uit de verklaringen van het OCAD en uit de getuigenissen van de deradicaliseringsambtenaren… *(Opmerkingen bij Vlaams Belang)*

… en ja, dat blijkt ook als we zien wat de gevolgen zijn van de acties van jullie partij, van het Vlaams Belang. Jullie hebben het volste democratische recht om actie te voeren en om te tweeten, maar dan moeten jullie ook erkennen dat daar gevolgen aan verbonden zijn. We zien welke intimidaties daarop volgen, en dat is wel degelijk jullie verantwoordelijkheid.

Minister, u hebt een aantal acties uit het actieplan binnen het domein Onderwijs opgesomd. U merkt terecht op dat er geen onderscheid gemaakt mag worden tussen de twee vormen van extremisme en radicalisering, maar ik denk wel dat in de aanpak een andere methodiek nodig is om specifiek op die extreemrechtse radicalisering en polarisering in te gaan.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Mijnheer Van Rooy, u doet wat lacherig over de experts die in de krant waarschuwen voor toenemende moslimhaat. Welnu, ik kan u zeggen: het instituut waarvan sprake, Ceapire, heeft een uitstekende reputatie en werkt nog altijd goed samen met onze veiligheidsdiensten. Het heeft een grote verdienste in de aanpak van moslimradicalisering, waar u ook aandacht voor vraagt. Als die mensen waarschuwen voor het feit dat de radicalisering ruimer wordt, moeten we die analyse ernstig nemen.

Minister, ik hoop dat u dat zal doen en u doet dat ook, want u verwijst naar extra maatregelen die u zal nemen om dat toenemend extremisme in het onderwijs aan te pakken. Ik vraag u dus om dat zeker verder te doen.

Ik stel ook de vraag aan het Vlaams Parlement om de commissie Radicalisering herop te starten, want daar beslissen we natuurlijk zelf over. Die commissie heeft zeer nuttig werk gedaan, maar er is een evolutie in de inhoud van radicalisering. Daarom moeten we die commissie heropstarten en ze de kans geven om het bestaande plan goed op te volgen in de strijd tegen moslimradicalisme, maar ook om na te gaan of we nu moeten bijsturen om de nieuwe vormen van rechtsradicalisme waar men duidelijk voor waarschuwt, aan te pakken. Dat is onze democratische plicht. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Wat de heroprichting van de commissie Radicalisering betreft, dat is besproken in het Bureau, waar ook uw fractieleider aanwezig was, mijnheer Ongena. Het is niet aan de regering om te beslissen welke commissies er al dan niet worden opgericht, het is aan het parlement om dat te doen. Deze week hebben we op het Bureau besproken dat we dat volgende week opnieuw

gaan bespreken nadat de verschillende fracties en fractievergaderingen zijn geconsulteerd.

Minister Weyts, u bent dus niet bevoegd voor het oprichten van commissies. *(Gelach)*

Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik vond dat nochtans de meest zinvolle suggestie van de dag.

In heel deze discussie over links en rechts – what's in a name – probeer ik de kerk in het midden te houden. Ik heb een overzicht gegeven van verschillende concrete maatregelen die we hebben genomen in het onderwijs. Vervolgens gaat het debat helemaal over radicalisering, wat een andere bevoegdheid is, maar waarvan ik heel duidelijk weet dat de maatregelen genomen inzake radicalisering, net gaan over het brede spectrum en alle vormen van extremisme die moeten worden aangepakt. De regering trekt daarin een heel concrete lijn.

De kip en het ei, wat voor een vraag is dat nu? Wat maakt het uit? De twee vormen blijken te bestaan, en misschien komt de ene vorm wat frequenter voor dan de andere, maar we moeten ze allemaal aanpakken. Trek daar gewoon een duidelijke lijn in en zeg samen met ons: we moeten alle vormen van rechtsextremisme aanpakken en dat nooit vergoelijken.

Als er een incident is in Breendonk, zeg dan niet dat het een kwajongensstreek is. Dat is geen kwajongensstreek. Een kwajongensstreek, dat is belletjetrek. Uzelf associëren met een regime dat heeft geleid tot miljoenen doden, dat is geen kwajongensstreek, dat is een criminele streek. Zeg dat dan ook als dusdanig.

Die lijn wil de regering alleszins heel duidelijk trekken. Alle vormen van extremisme moeten we aanpakken, heel kordaat en heel radicaal. *(Applaus bij de meerderheid, Groen en sp.a)*

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ik stel voor dat we dan ook het boeddhisme eens goed onder de loep nemen om dat gewelddadige radicalisme aan te pakken. Het is toch allemaal om het even, hoor ik van de N-VA.

Minister, uit een recente enquête blijkt dat 35 procent van de moslims vindt dat wie spot met de profeet Mohammed, mag worden gestraft. Als u dat op gelijke hoogte zet met het andere radicalisme, dan bewijst u net zoals de rest van de Vlaamse Regering en het grootste deel van dit parlement, dat u de islam niet begrijpt en niet kent. De realiteit is dat de islam het overneemt in onze scholen.

Wat is de realiteit? Leraren zitten met de handen in het haar. Er wordt hier gezegd dat we hun tools moeten geven. Maar leraren durven niet meer lesgeven over de Holocaust en over Darwin, vanwege moslims in hun klas. De realiteit is dat er leraren zijn die door moslims worden gepest omdat ze vuil zijn, en haram zijn omdat ze een broodje met ham eten of niet besneden zijn. De realiteit is dat er vrouwelijke leraren zijn die zonder respect worden behandeld.

Minister, dat is het gevolg van de islamisering en dat veegt u hier gewoon onder de mat. Knoop mijn waarschuwing dus maar goed in de oren: als dit zo voortgaat, als de islam en de islamisering niet worden gebannen uit onze samenleving en uit ons onderwijs, dan zal niet alleen de radicalisering aan beide kanten toenemen, maar dan zullen u en deze regering daarvoor verantwoordelijk zijn, en niet wij, die hier al decennialang voor waarschuwen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ik heb weinig concreets gehoord over hoe u de leerkrachten extra wilt versterken. Dat is net een expliciete vraag van

leerkrachten omdat ze samen met u … Ik was wel heel tevreden over uw antwoord dat we om het even welke vorm van radicalisering moeten aanpakken, dat we iets moeten doen aan de polarisatie.

Ik ben blij dat u dat zegt. Ik wil u ook de hand reiken. Laten we met dit parlement inderdaad ook een 'coalition of the willing' oprichten, die zegt dat we willen stoppen met het versterken van die polarisering, dat we daaruit moeten geraken, dat we naar elkaar toe moeten groeien. Het is onze maatschappelijke, maar ook onze politieke verantwoordelijkheid om uit die polarisatie te geraken. Daar zijn instrumenten voor nodig. Daarvoor moeten we samenwerken met partners: met universiteiten, met mensen die daarover willen nadenken. Die polarisatie maakt onze maatschappij, maakt de samenhang in onze maatschappij immers kapot. U hebt een grote verantwoordelijkheid als minister van Onderwijs, maar het is een verantwoordelijkheid van ons allen, dus laten we daar alstublieft verder op inzetten, met diegenen die willen, en diegenen die niet willen, die laten we. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Els Ampe aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over welzijn op school naar aanleiding van Rode Neuzen Dag

De voorzitter: Mevrouw Ampe heeft het woord.

Els Ampe (Open Vld): Collega's, minister, uit onderzoek blijkt dat een op de vijf jongeren zich rotslecht voelt op school. Een op de vijf. Hun schoolresultaten lijden daaronder. Veel mensen liggen daar trouwens wakker van. Kijk naar Rode Neuzen Dag, dat nu vrijdag duizenden vrijwilligers mobiliseert. Ik vernam dat alle ministers van de Vlaamse Regering vrijdag ook iets zullen doen. Ze zullen lesgeven aan de jongeren. Of de jongeren daar vrolijk van worden, dat is natuurlijk iets anders. Maar serieus, ik vind het goed dat de Vlaamse Regering haar betrokkenheid toont. Open Vld wil het tij echter keren door jongeren permanent te ondersteunen en door hun methodes aan te leren die ervoor zorgen dat ze zichzelf mentaal sterker kunnen maken, zodat ze gelukkiger zijn en natuurlijk ook betere schoolresultaten behalen.

Minister, ik heb voor u dus eigenlijk maar één vraag: wat gaat u permanent ondernemen om ervoor te zorgen dat die jongeren gelukkiger zijn en zich beter in hun vel voelen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Je kunt het belang van de campagne niet onderschatten, enerzijds omdat de ruchtbaarheid die wordt gegeven aan de thematiek, die bespreekbaar maakt, omdat bekende, geslaagde personen, BV's daarover getuigen. Dat kan je overkomen, maar je kan daar ook over komen. Anderzijds is er ook het feit dat die campagne ondertussen structureel is geworden, dus weerkerend en niet eenmalig is. Dat is heel goed.

Het gaat over welzijn. Het spreekt natuurlijk voor zich dat de bevoegdheid Welzijn in dezen ook betrokken is. We werken ter zake goed samen, bijvoorbeeld in het kader van het suïcidepreventieplan. Heel specifiek inzake onderwijs moeten we ervoor zorgen dat kinderen maximaal veerkrachtig, weerbaar worden gemaakt voor de thematiek. We hebben dat ook structureel ingebed. We hebben er namelijk voor gezorgd dat dat in de nieuwe eindtermen, die worden uitgerold, ook een element is, waarop ook wordt gecontroleerd. De inspectie controleert in welke mate die doelstellingen effectief door de scholen worden geïmplementeerd.

Daarnaast hebben we echter ook heel praktische maatregelen. Zo maken steeds meer scholen in dat kader werk van stilteruimtes, waar je je eens kan terugtrekken. Dat heeft meerdere voordelen. Er wordt ook werk gemaakt van vertrouwenspersonen bij zowel leerkrachten als leerlingen, zodat men ergens terechtkan. Ook dat zijn structurele zaken, maar dit is ook vervat in de sleutelcompetenties, in de eindtermen. Uiteindelijk gaat het ook om vertrouwen geven aan de scholen over hoe ze dat aanpakken. De doelstellingen zijn duidelijk geformuleerd. Ze krijgen ook concrete tips, goede praktijken meegedeeld. Hoe ze dat dan in concreto gaan toepassen, dat is hun zaak, maar ze worden ook wel gecontroleerd op dat welzijn van die kinderen.

Els Ampe (Open Vld): Minister, dank u. Uw antwoorden stemmen me hoopvol, maar ik kijk natuurlijk uit naar de resultaten.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Minister, beste collega's, jullie weten dat we in de voorbije legislatuur tot tweemaal toe een voorstel van resolutie hebben ingediend met een heel integrale aanpak van de strijd tegen pesten.

Ik sta nog altijd achter die resolutie, die heel omvangrijk en volledig is, en ik wil de collega's oproepen om tijdens deze legislatuur samen te bekijken of we nu eindelijk werk kunnen maken van een slagkrachtige, integrale aanpak in de strijd tegen pesten, want we winnen die momenteel niet, integendeel, we verliezen die.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): De vraag over pesten op school is daarnet aan bod gekomen, en daar heeft de minister een duidelijk antwoord op gegeven. Ik deel de bezorgdheid van mijn fractie over het psychisch welbevinden van jongeren ,maar ik wil toch vragen om erover te waken dat we niet te veel verrommelen. Momenteel zijn mensen op heel veel verschillende domeinen daarmee bezig en ook op school weet men soms niet meer tot wie men zich moet wenden en wie dan moet optreden. Vandaar mijn zeer expliciete vraag, minister, om goed met de minister van Welzijn af te spreken wie welke taak op zich neemt. Ik denk dat we tegen leerkrachten moeten durven zeggen dat leerlingen ook welbevinden, plezier en een goede drive kunnen halen uit het op school zijn op zich en uit hun prestaties op school.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, wij waren op 15 november samen te gast bij de Vlaamse Scholierenkoepel. Meer dan 120 jongeren vertelden ons daar wat ze heel belangrijk vinden in het dagelijkse leven op school. De conclusie was dat jongeren zich goed in hun vel willen voelen. Dat kan onmogelijk overschat worden, en we zijn dan ook heel tevreden dat dit als basis is gebruikt bij het bepalen van de eindtermen die nu al vastliggen voor de eerste graad en die ook zullen worden meegenomen voor de tweede en derde graad.

Voor CD&V mag dan ook elke Vlaamse school een Rode Neuzen school zijn, met als doel om die fysieke, mentale en sociale weerbaarheid van de leerlingen te verhogen. Omdat lachen gezond is – ik heb me laten vertellen dat het zelfs beter is dan botox – en ondanks het feit dat rood niet mijn kleur is, zet ik vrijdag mijn rode neus op. Ik stel voor dat we vrijdag heel Vlaanderen donkerrood laten kleuren.

Collega's, aansluitend bij de actie waarnaar verwezen is, daag ik u allemaal uit om vrijdag de zotste foto van uzelf te maken met die rode neus en die door te sturen naar mevrouw Homans.

De voorzitter: Wablief? Ik zet uw micro uit, want u bent al 22 seconden over tijd.

Jo Brouns (CD&V): We sturen die door naar u, voorzitter, omdat u een expert bent in non-verbaal gedrag, in het trekken van gekke bekken. Dat is als grap bedoeld, voorzitter.

De voorzitter: Nu zet ik uw micro echt uit. Kunt u uw vraag stellen?

Jo Brouns (CD&V): De vraag is aan u gericht. Ik stel voor dat u de zotste foto selecteert en die veilt voor het goede doel.

De voorzitter: Dat is goed.

Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, het is belangrijk dat u maatregelen neemt voor meer welzijn op school, maar even belangrijk is het discours dat u hanteert. Als u blijft zeggen dat we moeten excelleren en dat de lat omhoog moet, en dat dat haaks staat op pamperen en aandacht voor welzijn op school, dan maakt u een grote fout. Het is heel belangrijk dat u als minister van Onderwijs benadrukt dat aandacht voor welzijn niet haaks staat op prestaties en excellentie, integendeel, dat schoolse prestaties zullen verbeteren wanneer kinderen zich goed voelen op school. En in tegenstelling tot het discours dat uw partij de voorbije jaren heeft gevoerd, vraag ik dat u als minister van Onderwijs heel duidelijk stelt dat aandacht voor welzijn op school niet haaks staat op schoolse prestaties maar dat het een voorwaarde is en dat ze hand in hand gaan.

De voorzitter: Collega's, wat de oproep van de heer Brouns betreft, wil ik u vragen om u te beperken tot foto's van uw neus.

Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mevrouw Meuleman, uw tussenkomst is echt onheus, u probeert een artificiële tegenstelling op te kloppen, alsof wij zouden zeggen dat het niet de evidentie zelve is dat investeren in het welbevinden van leerlingen een goede zaak is. Als je je goed voelt, zul je beter presteren, en dat leidt tot een beter onderwijs, dat kan excelleren. Dat spreekt voor zich, dat is geen tegenstelling.

Maar ik hoop dat u ze ook niet maakt en dat we dus met zijn allen kunnen zeggen dat we de lat hoger moeten leggen. Onderwijskwaliteit is een probleem, we moeten daarop inzetten. We mogen dat niet uit het oog verliezen en zeggen dat we niet de ambitie voor excelleren mogen formuleren omdat dat zou kunnen ingaan tegen het welbevinden. Dat is een tegenstelling die er bij ons alleszins niet bestaat.

De suggestie om een dag in het jaar rood te dragen: ja, die ene dag, waarom niet. De rest van het jaar doen we een andere kleur aan. Maar de beste aanpak als het gaat over welbevinden en welzijn op het vlak van onderwijs, formuleren we heel duidelijk als overheidsbeleid, namelijk dat we ten aanzien van de scholen duidelijke doelstellingen formuleren via onder andere de eindtermen, en hun daarnaast ook instrumenten, tools en tips bieden waarmee ze aan de slag kunnen. We geven hun ook vertrouwen om ervoor te zorgen dat ze die doelstellingen volgens eigen inzichten en volgens eigen specifieke lokale omstandigheden expliciet realiseren. Maar opnieuw, aan het einde van de rit zorgen we ervoor dat ze erop gecontroleerd en geïnspecteerd worden, maar we geven hun wel het volle vertrouwen.

Els Ampe (Open Vld): Ik zou zeggen, zet hem maar op, die rode neus. Ik kijk uit naar de resultaten van uw beleid, want daar zal het op aankomen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Piet De Bruyn aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het kappen van bomen en het verlenen van kapmachtigingen door het Agentschap voor Natuur en Bos

ACTUELE VRAAG van Mieke Schauvliege aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de procedure bij het verlenen van kapmachtigingen in Vlaanderen

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Voorzitter, minister, ik wil u vandaag danken omdat u de moed hebt gehad om afgelopen week de kapmachtiging voor het bosje in Zottegem in te trekken. Voor wie het niet zou weten: het gaat over een oud bosje van 1,5 hectare dat beschermd is en dat met kap bedreigd was en waar ook toelating voor gegeven was. De buurt en de bezoekers zijn in protest gegaan en de minister heeft de kapmachtiging ingetrokken. U moet weten dat in de Vlaamse Ardennen nog 220 hectare bijkomend bos zal worden gerealiseerd. Het is logisch dat als je bijkomend bos wenst, je de bestaande bossen beschermt.

Dat die oude bomen met hoge natuurwaarde zo gemakkelijk gekapt konden worden ondanks het feit dat ze beschermd waren, is toch wel zeer bedenkelijk. Minister, u zei gisteren in de commissie dat er voldoende instrumenten en een voldoende duidelijk kader zijn om de bestaande bossen te beschermen. Het voorval van afgelopen week bewijst wel dat dat kader er misschien wel is, maar niet altijd zo goed werkt.

Ik wil het vandaag ook hebben over de 12.500 hectare waardevol bos dat niet juridisch beschermd is en waarvoor u onmiddellijk een ontbossingsvergunning kunt geven. En dat gebeurt ook. Jaarlijks verdwijnt tussen de 240 en 300 hectare waardevol juridisch niet-beschermd bos.

Minister, in de vorige legislatuur werd beloofd dat er een juridisch kader zou worden gerealiseerd om dat waardevol bos juridisch te beschermen. Collega Vandaele heeft daar ook meerdere malen voor op tafel geklopt. Plant u deze legislatuur initiatieven om dat waardevol bos te beschermen? Zult u het ook juridisch beschermen, zoals beloofd door de vorige regering? *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, voorzitter, collega's, het kappen van bomen ligt in onze huidige samenleving bijzonder gevoelig. Ik heb daar alle begrip voor. Het is voor heel veel mensen moeilijk te begrijpen dat je meer en betere natuur kunt krijgen door minder bomen over te houden, met andere woorden dat je een waardevolle biodiverse natuur creëert door aan bosbeheer en bomenkap te doen. Ik kan goed begrijpen dat dat moeilijk ligt. Dat betekent ook dat je daar zeer zorgvuldig en zeer precies mee moet omgaan. Motivatie en communicatie zijn essentieel om ervoor te zorgen dat het beleid dat wordt toegepast, wél wordt begrepen.

En daar, collega's, loopt het vaak fout, zowel als het gaat over machtigingen die worden verleend aan eigenaars van een privaat bos, maar ook – en eigenlijk is dat nog erger – als het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) binnen zijn eigen domeinen aan het kappen gaat. We hebben vorige week van beide gevallen een voorbeeld gezien.

Het moet zowat de eerste keer in dertien jaar zijn dat de minister het initiatief heeft genomen om zelf in te grijpen op een ogenblik dat het ook nodig was. En dat vind ik een zeer verstandige zaak. Het was in de voorbije dertien jaar wellicht ook regelmatig nodig, maar het is toen helaas niet gebeurd.

Minister, het zou fijn zijn indien u ons even kunt verduidelijken wat voor u de beweegredenen zijn om dat te doen. Maar wat ik eigenlijk zou willen vragen, is op welke manier u afspraken zult maken met uw diensten om te vermijden dat dit soort ingrepen in de toekomst nog nodig is. Ik dank u. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega's, ik dank u voor uw vragen. Vorige week heb ik inderdaad de kapmachtiging ingetrokken voor het zogenaamde Ravottersbos. Ik besef dat dat een ongebruikelijke beslissing is, maar in dezen was ze noodzakelijk. Want het verlenen van een kapmachtiging zonder voldoende motivatie kan niet, zeker niet wanneer het het Europese habitattype betreft. Daarover wil ik heel duidelijk zijn.

Diezelfde dag heeft de Raad van State in een ander dossier een kapmachtiging geschorst. De reden die in dat arrest staat beschreven, is dat de kapmachtiging onvoldoende gemotiveerd was.

Een doordachte, goed gemotiveerde kap is soms nodig, in het kader van bosbeheer, nieuwe natuur. Of het nu gaat over het geval in Zottegem of over een ander geval waar dan ook in Vlaanderen: kapmachtigingen moeten nadrukkelijk en goed gemotiveerd zijn. Ook moet de impact op het voortbestaan van de natuurwaarde duidelijk zijn. Dat is voor mij de grens, die ik ook doortrek in mijn beleid. Daarom heb ik het ANB gevraagd terughoudendheid aan de dag te leggen inzake kapmachtigingen, ook op eigen terrein. Dat geeft mij de mogelijkheid om in de komende periode na te gaan of alle bestaande machtigingen voldoende gemotiveerd zijn.

Nieuwe machtigingen over een gebied zonder beheerplan moeten afzonderlijk en grondig worden gemotiveerd, want anders komen ze er niet. Bij de opmaak van nieuwe beheerplannen mag de bosfunctie niet in het gedrang komen. Ten slotte zal ik ook de huidige procedure voor ontbossing, kapmachtiging en vergunningen onder de loep nemen. En uiteraard, mevrouw Schauvliege, zal ik er de komende jaren werk van maken om onze waardevolle bossen een juridisch kader te geven. *(Applaus bij de N-VA)*

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, ik dank u voor de belofte dat u waardevolle bossen een juridisch kader zult geven. Maar hoe zult u dat precies doen? Want u hebt meermaals, in de beleidsnota en ook in de commissievergaderingen, gezegd dat dat uw intentie is. De vorige regering heeft de belofte gedaan om echt werk te maken van een juridisch kader. Bent u dat ook van plan?

Want de toestand is zeer ernstig. Elk jaar verdwijnt er meer dan 300 hectare waardevol bos. Elke maand worden er tien ontbossingsvergunningen goedgekeurd. Gewoon beloven, is dus niet voldoende. Ik wil van u echt horen wat u precies zult doen. Zult u effectief een boskaart maken die ervoor zorgt dat er een juridisch kader is, zodat de waardevolle bossen beschermd blijven?

U merkt al, bijvoorbeeld bij het Ravottersbos, dat er ondanks dat kader toch nog wielen kunnen worden afgereden. Het is dus echt nodig. Wat gaat u precies doen om dat te beschermen? *(Applaus bij Groen)*

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, dank u voor uw verduidelijking. Zowel de medewerkers van het ANB als private boseigenaars zouden er goed aan doen het antwoord nog eens te beluisteren, zodat zij ook weten wat van hen wordt verwacht: voor elke boomkap die wordt aangevraagd, moet er een duidelijke motivatie zijn en uiteraard ook een juridische grond op basis waarvan die kap kan worden gevraagd.

Ik focus minder dan mijn collega op de precieze middelen die worden ingezet. We moeten vooral kijken naar het einddoel dat we willen realiseren. Minister, u hebt duidelijk aangegeven wat de bedoeling is. Misschien is het goed voor het debat

dat u nog eens zeer kort herhaalt voor iedereen die aan het luisteren is wat nu precies de prioritaire doelstellingen van het bosbeleid zijn.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp·a): Minister, ik hoop dat ik het deze legislatuur vaak zal mogen zeggen: ik vind dat u met het schorsen van die vergunningen een goede beslissing hebt genomen. Daar is ongetwijfeld veel steun voor, net zoals er in Vlaanderen veel steun zal zijn voor de ambitie om 4000 hectare bijkomend bos te realiseren tijdens deze legislatuur. Maar u zult dan toch echt wel moeten garanderen aan de Vlamingen dat u niet bezig bent met aan de ene kant bos te planten terwijl u aan de andere kant bos kapt. Dan wordt het een rollend bos, en dan bent u iedereen voor de gek aan het houden.

Ik sluit mij aan bij de vraag van mevrouw Schauvliege om een duidelijk kader voor het behoud van wat we vandaag hebben. Soms is het nodig dat er gekapt wordt in het kader van een goed bos- en natuurbeheer. Dat duidelijke kader moet er zijn om te weten waar en wanneer dat kan en wat er eventueel in een aantal gevallen moet worden gecompenseerd. Het steekt nogal wat mensen de ogen uit dat met name het Vlaamse Gewest mag kappen in een aantal gevallen, voor goede redenen maar zonder dat het moet worden gecompenseerd. Denk daar alstublieft over na en maak dat kader.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Iedereen voelt aan dat elke kap van een boom of een bos gevoelige materie is. Elke kap moet met andere woorden goed worden overwogen. Dat is niet voor discussie vatbaar. We moeten erkennen dat in het kader van boskwaliteit en van goed natuurbeheer een kap soms legitiem is. Minister, het is belangrijk dat dit goed wordt afgebakend. Dit gebeurt vaak in het kader van de natuurdoelstellingen die we ons hebben opgelegd. Dat is zo bij de meeste boskappen. We moeten de natuurdoelstellingen goed afbakenen. Ik heb in de commissie al meermaals aangestipt dat de instandhoudingsdoelstellingen in dezen prioritair zijn. De lat ligt daar zeer hoog.

Minister, als de kap legitiem is, moet ik op het terrein vaststellen – en ik denk aan een recent voorbeeld in Wingene – dat de communicatie hierover te wensen overlaat. Zelfs de gemeente is niet op de hoogte. En dan ontstaat er protest. Ik verwijs graag naar het initiatief van collega Brecht Warnez, die als lokaal schepen het initiatief nam om infowandelingen te organiseren. Daarmee probeert hij het protest weg te nemen. Minister, welke initiatieven gaat u nemen om het draagvlak voor eventueel legitieme kappen te vergroten?

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Minister, het is eigenlijk niet uw taak om tussen te komen. Andere mensen en andere procedures bepalen of een kap al dan niet moet. Elke omgeving vergt een andere aanpak. Er zijn decreten die opgevolgd moeten worden. Ook de procedures moeten worden opgevolgd.

Collega Rombouts heeft gelijk. Minister, u hebt het meermaals over draagvlak, maar u moet ervoor zorgen dat de agentschappen en de Vlaamse instituten ook zelf draagvlak creëren. Zij moeten naar de bevolking en naar de lokale besturen stappen want zij wanen zich blijkbaar als Vlaams agentschap of instituut iets meer dan de lokale overheid. Maar dat is niet terecht. Er moet draagvlak worden gecreëerd. Ook het vertrouwen bij de mensen moet er zijn. Als het agentschap iets onderneemt, moeten de mensen weten dat het terecht is. De procedures moeten nagekomen worden, en misschien moet er eens een hartig woordje worden gepraat met het agentschap. Er is actie nodig.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, we zijn het engagement aangegaan om deze legislatuur 4000 hectare bos bij te creëren. Dat komt neer op 3,25 hectare per werkdag. Er is dus heel wat werk aan de winkel en we moeten er uiteraard op toezien dat bossen langs de andere kant niet volop gekapt worden. Het beleid moet streng zijn, met de bedoeling een goed bosbeleid te voeren.

Ik ben er volledig mee akkoord dat kapvergunningen enkel afgeleverd kunnen worden als er daartoe een grondige motivatie en goede communicatie is. Het is belangrijk dat mensen effectief begrijpen wat er op het terrein aan het gebeuren is.

Anderzijds is het belangrijk dat bossen, als ze gekapt worden, ook gecompenseerd worden. Er zijn momenteel uitzonderingen, bijvoorbeeld voor het ANB en de terreinbeheerders. Wat dat betreft heb ik een voorstel van decreet klaarliggen dat ik ook zal indienen, want ik vind dat er op dat vlak een tandje bijgestoken moet worden. Ik hoop dat het hele parlement dat voorstel van decreet met het oog op de toekomst zal goedkeuren.

Minister Zuhal Demir: We hebben hier de afgelopen weken en ook vandaag nog uitgebreid over gepraat in de commissie. Ik wil wel nog eens duidelijk stellen dat het in casu niet gaat over ontbossing, maar over een kap in het kader van bosbeheer. Ik wil ook niet zeggen dat kappen nooit meer kan. Soms is een kap nodig in het kader van bosbeheer of als het gaat om andere natuur. De intrekking van de kapmachtiging in kwestie – het was geen schorsing, collega Tobback – had te maken met de motivatie. Ik vind het belangrijk dat kapmachtigingen voldoende gemotiveerd zijn en dat de impact op de natuur duidelijk gemaakt wordt. Dat was in dezen niet het geval. Dat is nu doorgegeven en we gaan de bestaande machtigingen daar ook een voor een op nakijken.

Ik besef, collega's, – en ik leid dat ook af uit de mails die ik daarover krijg – dat communicatie een werkpunt is. Dat heb ik ook overgemaakt en het is de bedoeling om lokale besturen, maar ook buurtcomités en actiecomités, daar de komende weken en maanden consequent in mee te nemen. Veel mensen hebben een emotionele band met bomen of bossen en dus moet er absoluut rond communicatie gewerkt worden.

De ambitie is duidelijk: 4000 hectare extra bos tegen 2024, 10.000 hectare tegen 2030. Ik zal er in ieder geval alles aan doen om dit mogelijk te maken.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, u plant deze legislatuur inderdaad 4000 hectare extra bos. Dat is een mooie ambitie en u mag daarvoor op onze steun rekenen. Minister, bijkomend bos aanplanten en tegelijkertijd oud en waardevol bos vernietigen, dat is hetzelfde als de Notre-Dame in Parijs in brand steken en elders een klein kerkje bij bouwen. Bosuitbreiding op zich is een heel goed initiatief, maar wel een dat hand in hand moet gaan met het beschermen van onze waardevolle bossen, met een juridisch kader. Ik wacht nog altijd op een antwoord op de vraag hoe dat juridisch kader eruit zal zien. Ik dring erop aan dat het er komt en wij zullen erop blijven hameren, zodat we onze waardevolle bossen uiteindelijk effectief beschermen. *(Applaus bij Groen en de PVDA)*

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, ik zou het nooit durven en bijgevolg ook nooit doen, maar u hebt in een interview – ik dacht in Het Belang van Limburg – ooit gezegd: 'Ze zullen "Zuhal bemoeial" nog wel leren kennen.' Wel, als dit een voorbeeld is van de bemoeizucht – ik zou het eerder 'betrokkenheid' noemen – die u daarmee voor ogen had, dan zal ik u daar alleen maar in steunen, zeker als dat het bos en de natuur in Vlaanderen ten goede komt. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Mag ik bij dezen ook collega Mieke Schauvliege feliciteren met haar eerste tussenkomst aan het spreekgestoelte? *(Applaus)*

De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de elektrificatie van de bedrijfswagens tegen 2023 en de noodzakelijke investering in infrastructuur hiervoor

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik moet u feliciteren. Vorige week in interviews in Humo en De Morgen citeerde u het beste partijprogramma van Vlaanderen, namelijk dat van CD&V, waarbij u een warm pleidooi hield voor een versnelling van het vergroenen van onze personenauto's, en dat door de bedrijfswagens vanaf 2023 verplicht emissievrij te maken. En ik moet u een tweede keer feliciteren met uw duidelijk positieve impact: het lezen van het CD&V-programma heeft niet alleen u tot inzicht gebracht, maar blijkbaar ook mensen die federaal trachten een regering te vormen. Het emissievrij maken van de bedrijfswagens is blijkbaar ook een punt van geloof geworden van de partijen die daar aan de kar trekken.

Het emissievrij maken van bedrijfswagens en personenauto's is geen federaal verhaal, maar een verhaal dat wij vanuit Vlaanderen willen schrijven. Ook in ons regeerakkoord staat heel uitdrukkelijk opgenomen dat we gaan voor een versnelde vergroening van de personenauto's en dat we als eerste werk willen maken van een vergroening van de vloot van bedrijfswagens, wat echt een katalysator en een turbo kan zijn voor die vergroening.

Uiteraard zijn er heel wat belangrijke bevoegdheden op Vlaams niveau om dat te bewerkstelligen, zoals de netinfrastructuur en de laadpalen. Er zijn heel wat zaken te doen die in uw bevoegdheidsdomein liggen om de vergroening van de personenwagens waar te maken. Op welke manier zult u dat aanpakken?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: We hebben het vorige week uitgebreid gehad over de uitrol van laadinfrastructuur. Ik wil nog eens onderstrepen dat we de doelstellingen op dat vlak ook moeten realiseren, zeker met de ambitie die ook in het regeerakkoord staat. U ziet dat ik ze ook verdedig. De Vlaamse Regering heeft de ambitie om de bedrijfswagens zo snel mogelijk te vergroenen en ook op die manier emissievrij te maken. Dat is goed voor onze luchtkwaliteit en voor het klimaat. We zullen daar alles op alles zetten.

U verwijst naar de uitgelekte nota, waarvan we niet weten wie de steunende coalitiepartners zijn. Dat lijkt me dan ook veel te voorbarig.

Ik moet een Vlaams Energie- en Klimaatplan maken. Er moet ook een nationaal plan opgemaakt worden en in dat kader heb ik vorige week aan minister Marghem gevraagd om te kijken naar de fiscaliteit van bedrijfswagens om zo onze doelstelling en ambitie uit het regeerakkoord te realiseren, namelijk de vergroening en het emissievrij maken van de bedrijfswagens. Die vraag is gesteld. Ik ga ervan uit dat minister Marghem daar in het nationaal plan rekening mee zal houden.

Ik wil benadrukken dat de huidige leasingcontracten gerespecteerd moeten worden. 'Pacta sunt servanda.' Ik zet alles op alles om werk te maken van het regeerakkoord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Dat is goed nieuws.

Wat betreft het federale luikje: als ik goed kan tellen, hebben we nu al een meerderheid in het federale parlement om het wetsvoorstel van Jef Van den

Bergh en Egbert Lachaert om bedrijfswagens versneld emissievrij te maken, goed te keuren. Ik hoop dat de collega's daar snel werk van maken en dat u uw partij ertoe aanzet om daar dezelfde toon aan te slaan als u hier als het gaat over het vergroenen van bedrijfswagens en auto's.

Maar we kunnen nog veel meer doen, minister. We hebben het vorige week gehad over de elektrificatie van de bussen van De Lijn, maar we hebben zelf ook duizenden auto's rijden vanuit de Vlaamse overheid. We hebben ook een taxivloot die rondrijdt op basis van Vlaamse decreten. Ik roep u op om daar zelf het goede voorbeeld te geven en versneld te vergroenen. Op welke manier en tegen wanneer wilt u dat aanpakken?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Het valt me op dat de heer Bothuyne het over het wetsvoorstel-Van den Bergh-Lachaert heeft, maar dit is wel niet het voorstel van de heer Magnette. Hier wil ik wel even duidelijk op wijzen. We gaan het voorstel-Magnette niet volgen, waardoor bestaande contracten en voorwaarden eventueel op de schop zouden gaan. Er is daarin ook geen uitspraak over de belastingdruk voor wie dat uiteindelijk zal betalen.

Er is nog iets anders wat u ook soms vergeet: laadpalen kunnen ook attractiever worden mocht er een betere prijstransparantie en een betere interoperabiliteit zijn. Momenteel hebben we acht verschillende laadpassen met allemaal verschillende abonnementskosten, activatiekosten, transactiekosten, energieprijzen, roamingkosten, enzovoort. Het zou eigenlijk logisch zijn dat je bij iedere laadpaal ook een zeer duidelijke affichage krijgt van wat het nu kost. Dat is de verantwoordelijkheid van de FOD Economie en van de federale minister van Economie, minister Muylle.

Kunt u aan minister Muylle vragen of ze dat eens dringend onder handen neemt zodat deze transparantie wordt doorgevoerd? Kunt u bij uw federale collega hierop aandringen?

De voorzitter: De heer Verheyden heeft het woord.

Wim Verheyden (Vlaams Belang): We worden de laatste tijd om de oren geslagen met allerlei voorstellen en plannen die de luchtkwaliteit in dit land moeten verbeteren. De vraag die daarbij niet wordt gesteld, is of dit alles wel realistisch en eerlijk is.

Is het eerlijk om pendelaars, hardwerkende mensen, bejaarden en sociaal zwakken te straffen omdat die nu eenmaal niet in staat zijn om nieuwe en milieuvriendelijke wagens aan te kopen? Wij vinden van niet.

Is het realistisch om mensen naar een openbaar vervoer te leiden dat vierkant draait? Wij vinden van niet.

Is het realistisch om honderdduizend laadpunten te plaatsen terwijl men er voor een proefproject amper een paar kan zetten? Wij vinden van niet.

Is het realistisch om massaal over te schakelen op elektriciteit terwijl men amper een jaar geleden nog een afschakelplan in de lade had zitten om mogelijke stroomtekorten tegen te gaan? Wij vinden van niet.

Stop nu eindelijk met onze mensen en bedrijven te straffen omdat ze nu eenmaal wagens kochten die tot voor kort zelfs door de overheid nog werden aangeprezen.

Hebt u zo'n realistisch plan, minister? Ik denk dat u dat nodig zult hebben om dit allemaal verkocht te krijgen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Vanuit onze fractie zullen wij u volop steunen om de resultaten te bereiken die in het regeerakkoord geformuleerd staan. Ik weet uit ervaring dat wij veel publieke laadpunten hebben. Ondertussen hebben we er 3100. We hebben 11.000 elektrische wagens. De grote uitdaging ligt op privévlak en bij de snellaadpunten, want 90 procent van de wagens laadt thuis of op het werk op. In de toekomst is het dus nodig dat we heel veel snellaadpunten hebben en die moeten hoofdzakelijk vanuit de private sector komen.

Welke acties wilt u ondernemen om de private sector te motiveren en te stimuleren om laadpunten te plaatsen?

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp·a): De heer Tommelein verwijst naar het feit dat er momenteel 3100 publieke laadpunten zijn. Dat klopt. Tegen eind 2020 wil men naar 7400 laadpunten gaan. De kans dat die doelstelling wordt gehaald, is zeer klein. In de beleidsnota staat ook dat het aantal laadpunten daarna gericht zal worden uitgebouwd in verhouding tot de evolutie van het wagenpark. Als ik een aantal dingen op federaal niveau zie gebeuren, dan denk ik dat dat wagenpark wel eens heel snel zou kunnen evolueren in de richting van meer groen en meer elektrisch.

In het actuadebat van vorige week bleek dat de Vlaamse Regering er zelfs niet in slaagt om in Gent een werkend stopcontact te installeren. Dan heb ik er niet meteen veel vertrouwen in dat we erin zullen slagen om op tijd die laadinfrastructuur klaar te krijgen tegen 2023-2024 als er effectief een vergroening van dat hele wagenpark zal gebeuren.

Hoe denkt u die doelstellingen wel te halen? Welke investeringen plant u om ervoor te zorgen dat de Vlaamse Regering en de Vlaamse infrastructuur klaar zijn tegen 2023? *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, u trekt het programma Clean Power for Transport. We hebben daar vanmiddag ook al over gesproken. De doelstellingen ervan zijn niet min. In 2020 moeten we 7,5 procent elektrische wagens halen en 5 procent CNG-wagens (Compressed Natural Gas). Momenteel zitten we aan 0,3 en 0,27 procent. De doelstellingen zijn dus nog ver weg.

Wat zult u doen om die doelstellingen alsnog te benaderen?

Minister Zuhal Demir: Wat de laadinfrastructuur betreft, zijn de doelstellingen heel duidelijk. Wij moeten volgend jaar naar zevenduizend laadpalen gaan. Dat wil zeggen dat er een paar tandjes bij moeten worden gestoken. Ik heb al met verschillende netbeheerders samengezeten om te kijken hoe we dat kunnen versnellen. Als de randvoorwaarden niet in orde zijn, gaan we de mensen natuurlijk ook niet aanzetten om voor een milieuvriendelijke wagen te kiezen. We zetten dus alles op alles om die laadinfrastructuur uit te rollen.

We weten ook dat de Vlaamse overheid beschikt over een platform voor elektrische bedrijfswagens, om bedrijven te ondersteunen: waar moeten we laadpalen installeren, waar kunnen we dat samen doen, wat zijn de goede voorbeelden? Ik ga dat platform ook intensifiëren, om die doelstellingen te halen. Maar ik besef dat daar nog heel wat werk aan de winkel is.

Collega van het Vlaams Belang, ik denk dat er genoeg plannen zijn. Het is nu kwestie van aan de slag te gaan en te zien dat we onze doelstellingen halen, voor

een propere luchtkwaliteit. Ik zit daarmee in – Ik hoop u ook, want het gaat over ons welzijn.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Dank u wel, minister. Ik kan mij alleen maar aansluiten bij uw laatste woorden. Luchtkwaliteit, klimaat, een vlottere en propere mobiliteit zijn voor ons, voor CD&V alleszins, bijzonder belangrijk. Als ik dan mensen zoals de collega van het Vlaams Belang bezig hoor, die vanuit een soort verkeerd begrepen nostalgie Vlaanderen wil laten stilstaan, zelfs wil laten achteruitgaan als het gaat over mobiliteit, klimaat en luchtkwaliteit, dan kan ik alleen maar huiveren.

Wij willen Vlaanderen laten groeien en laten vooruitgaan. En dat kan inderdaad met die elektrische mobiliteit. Elektrische auto's zullen over een paar jaar goedkoper zijn dan de klassieke verbrandingsmotoren. Ze zullen mee voor een oplossing zorgen voor de energiezekerheid die ons land nodig heeft, met de batterijcapaciteit die voorhanden is. En vooral, collega, die auto's worden hier in Vlaanderen, in ons land, gemaakt: bij Volvo in Gent, bij Audi in Brussel. Ik stel voor dat we onze eigen industrie en onze eigen producten ondersteunen en in de markt brengen, en we dus niet langer blijven stilstaan, zoals u graag zou willen. *(Applaus bij CD&V en Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het stijgend aantal dossiers rond verwaarlozing, mishandeling, misbruik ... bij de jeugdhulpparketten

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, een aantal dagen geleden was er een persconferentie van het College van het openbaar ministerie, dat cijfers over de jeugdparketten bekendmaakte. In het persbericht en in de krantenartikels die daarna zijn gepubliceerd, staan een aantal redelijk schokkende bevindingen. Het aantal kinderen dat verwaarloosd, mishandeld of misbruikt is in ons land, of althans het aantal meldingen dat daarover is binnengekomen bij het parket, is spectaculair gestegen. Het gaat over meer dan 20 procent, en dat nadat dat cijfer een aantal jaren absoluut aan het dalen was.

Ik ben eens naar die cijfers gaan kijken, minister. En ik vond dat heel bijzonder, want als ik de uitsplitsing maak voor Vlaanderen – de cijfers die de parketten hebben gegeven, gelden voor heel het land – en voor het aantal kinderen dat specifiek in een verontrustende opvoedingssituatie (VOS) zit, dan kom ik aan een stijging van minder dan 20.000 kinderen die in zo'n situatie zaten in 2010 naar meer dan 31.000 in 2018. Ik heb het eens opgezocht, mevrouw Partyka, dat is evenveel als het aantal inwoners van de stad Tienen. Ik vind dat ongelooflijk verontrustend, minister.

Als ik dan verder ga graven, is er iets wat ik niet begrijp. In Vlaanderen zijn wij op acht jaar tijd met 60 procent gestegen wat betreft het aantal kinderen in een verontrustende opvoedingssituatie. In Wallonië is dat aantal met 4 procent gedaald. De parketten zeggen dat dat te maken heeft met burgerzin en met meer mensen die aangiftebereid zijn. We hebben natuurlijk het decreet Integrale Jeugdhulp goedgekeurd. Maar dat kan niet de verklaring zijn voor een stijging met meer dan 60 procent in acht jaar tijd. Wat gebeurt er in de Vlaamse gezinnen dat we zulke schokkende stijgingen zien op korte tijd?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega, we zijn ons bewust van deze stijging. Dat werd ook vertaald naar het jaarverslag Jeugdhulp, het werk van de gemandateerde voorzieningen en de sociale dienst Jeugdrechtbank.

Naast de voortzetting van de bestaande initiatieven zoals 1712, het nummer waarop burgers, al dan niet anoniem, terechtkunnen om verontrustende situaties te signaleren, of zoals het consult van de gemandateerde voorzieningen, waarbij hulpverleners terechtkunnen om de signalen van verontrusting en de aanpak ervan te bespreken, willen we inzetten op twee belangrijke speerpunten.

Dat is de grootte van alertheid voor verontrustende situaties. Dat is zowel de positionering van één duidelijk aanspreekpunt rond maatschappelijk verontrustende situaties, waarbij zowel de expertise van het Vertrouwenscentrum Kindermisbruik als van de Ondersteuningscentra Jeugdzorg een plaats kunnen krijgen. Daarnaast is er ook de verdere uitbouw van de Kindreflex. Dat kent u, dat is de voorbije legislatuur succesvol geïntroduceerd in de ggz's voor volwassenen. Het is de ambitie om dat verder uit te rollen, in eerste instantie naar de CAW's en justitiehuizen.

Verder willen we investeren in laagdrempelige en toegankelijke jeugdzorg door samenwerkingsinitiatieven te nemen zoals 1Gezin1Plan en dat gebiedsdekkend te maken.

Lorin Parys (N-VA): Goed, minister, dat zijn initiatieven die wij volmondig steunen. Maar wat gebeurt er? Waarom zien we zo'n stijging op acht jaar tijd? Ik vind dat werkelijk verontrustend.

En ik heb nog andere cijfers gevonden. Als je dan in die cijfers gaat grasduinen, zie je dat er 1267 kinderen jonger dan 12 een als misdrijf omschreven feit (MOF) hebben gepleegd en zo zijn aangemeld door de politie bij het parket. Van al die kinderen zijn er 144 jonger dan 6 jaar. Die zijn dus maximum 5. Er zijn tien zaken gemeld voor aanranding bij kinderen jonger dan 6 jaar, drie voor drugs, twee voor diefstal met geweld en 21 voor slagen en verwondingen, en dat alleen in 2018.

In ons Jeugddelinquentierechtdecreet staat dat we minderjarigen die feiten plegen en slachtoffers nooit meer samen gaan zetten. Dat is de rode draad. Maar jeugddelinquentierecht treedt pas op vanaf 12 jaar. Wat doen we met heel die categorie daaronder, waar kinderen die een feit hebben gepleegd, en kinderen die slachtoffer zijn, wel samenkomen? Wat kunt u daaraan doen?

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp·a): Minister, waar ik me zorgen over maak, is wat er dan met die kinderen gebeurt. Steeds meer kinderen worden slachtoffer van mishandeling en verwaarlozing, of we komen meer van die kinderen op het spoor. In ieder geval kennen we ze, en ze zijn met veel, ontzettend veel.

Jeugdrechters bellen nog altijd rond van instelling naar instelling, van ziekenhuis naar ziekenhuis, smekend om een plek voor een kind dat gevaar loopt en hulp nodig heeft. Er is veel te weinig hulp voor deze kinderen.

Los van hoe het komt dat ze met zoveel zijn, wat gaat u doen om ervoor te zorgen dat we elk kind dat zich in zo'n verontrustende situatie bevindt, kunnen beschermen als maatschappij?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Ik was ook enorm geschokt door de cijfers. Er zijn 250 meldingen per dag van een mogelijk verontrustende situatie bij minderjarigen. Ik moest daar even van slikken.

We zien nu een stijging. Komt dat doordat er meer melding wordt gemaakt? Dat kunnen we heel moeilijk halen uit deze cijfers. Voor mij is het belangrijk om te

kijken naar de situatie thuis. Dat zijn Kind en Gezin, de huisarts en dergelijke. Zij kunnen vaak de situatie goed inschatten. De thuissituatie is vaak anders dan wat men laat zien aan de buitenwereld.

U hebt ook gezegd dat we gaan proberen om in elke gemeente een sociaal huis op te richten, een Huis van het Kind. Die hebben toch een zeer belangrijke preventieve functie. Welke rol ziet u voor hen in deze problematiek?

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, dit zijn inderdaad heftige cijfers. Als mijn collega zulke jonge kindjes aanhaalt die feiten plegen, ook zal zijn het er maar een paar, dan merken we toch dat de opdeling tussen een verontrustende thuissituatie en een als misdrijf omschreven feit soms heel troebel wordt. En de opdeling met jeugddelinquentie zo ver drijven, heeft in zulke situaties misschien weinig zijn.

Maar ik sluit mij ook aan bij de andere collega's. We weten dat een coherente aanpak, die vroeg begint, met vroegdetectie in het gezin, echt helpt. We moeten ook vroeg genoeg kunnen ingrijpen om ervoor te zorgen dat er een korte en snelle interventie is. En dat zorgt er dan weer voor dat de wachtlijsten niet aangroeien.

We kunnen nooit alle heftige situaties 'shortcutten', maar we kunnen er toch wel een aantal voorkomen. En daar gaat het fout, minister. Want als we vroeger moeten ingrijpen, dan moeten we er ook voor zorgen dat een kind of jongere niet voor lange tijd op een wachtlijst staat. Op dit moment trekt u 60 miljoen euro uit voor jeugdhulp, maar dat is een vijfde van wat de sector zegt nodig te hebben. Zo is er zelfs een wachtlijst voor crisishulp. Hoe denkt u de aangroeiende wachtlijsten te verkorten met dit budget, en die kinderen en jongeren de hulp te bieden die ze nodig hebben, zo vroeg mogelijk?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Het is natuurlijk heel belangrijk dat kinderen onbezorgd kunnen opgroeien. Er is in dit parlement in het verleden al twee keer een bijzondere commissie aan het werk geweest, om na te gaan wat de verschillende oorzaken kunnen zijn voor het grote aantal jongeren dat in een verontrustende situatie moeten opgroeien. We kwamen dan elke keer tot de conclusie dat die oorzaken velerlei zijn, en dat het de verantwoordelijkheid is van alle beleids-domeinen.

Ik doe hier toch de oproep om daar ook de volgende jaren samen werk van te maken. Als een kind in een probleemsituatie opgroeit, is het natuurlijk essentieel dat er zo snel mogelijk melding van wordt gemaakt.

In een motie die we na een dergelijke commissie hebben opgemaakt, en ook in een resolutie van de vorige legislatuur, hebben we samen opgeroepen om een knipperlicht uit te werken en te organiseren. Want het kan niet zijn dat er, zoals vroeger, verschillende diensten in contact komen met een gezin, en dat die allemaal signalen krijgen, maar dat die signalen niet worden samengelegd om het probleem naar voren te brengen.

Ik denk dat we met de Kindreflex echt wel een middel hebben om daaraan tegemoet te komen, om zo laagdrempelig mogelijk te kunnen ingrijpen. Maar dat betekent inderdaad dat er voldoende capaciteit moet zijn om vroeg in te grijpen, want we weten dat er dan minder essentiële maatregelen nodig zijn. Dat is mijn oproep tot u, minister.

Minister Wouter Beke: Collega's, ik denk dat deze cijfers ons allemaal attent maken op wat er achter de grote deuren en vensters in Vlaanderen in veel

gezinnen gebeurt. Aan de ene kant is het goed dat gezinnen, kinderen en ouders de weg vinden naar de hulpverlening, en dat ze weten waar ze de problemen kunnen signaleren waarmee ze worden geconfronteerd, of dreigen te worden geconfronteerd. Dat is op zich een goede zaak.

Dat is de vraag die wordt gesteld: zijn de cijfers zo hoog omdat er meer mensen worden geregistreerd, of omdat er meer casussen zijn? Daar hebben we vandaag geen zicht op, maar het lijkt mij alleszins een goede zaak dat er meer mensen worden geïnformeerd, zodat ze de weg kennen, en dat ze weten waar ze dergelijke gevallen kunnen melden, en waar ze ook preventief terechtkunnen.

Het gaat over laagdrempelige hulp en meer diepgaande hulp. Ik herhaal wat ik daarstraks heb gezegd: Kind en Gezin speelt een belangrijke rol, en ook het Huis van het Kind speelt een belangrijke rol. We hebben intussen in alle steden en gemeenten in Vlaanderen een Huis van het Kind, op zes na. Het principe 1Gezin1Plan, dat nu al in heel veel steden en gemeenten actief is, willen we gebiedsdekkend maken. We willen zorgen dat dat in heel Vlaanderen kan worden uitgerold. We willen één duidelijk aanspreekpunt voor dit soort van verontrustende situaties. Daarbij krijgt zowel de expertise van het Vertrouwenscentrum Kindermisbruik als dat van de Ondersteuningscentra Jeugdhulp een plaats. Dat is ook een zaak die kan helpen.

Daarnaast trekken we inderdaad bijkomende middelen uit om verder te investeren in de jeugdzorg.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik dank u. Collega's ik dank jullie ook voor jullie tussenkomst. Laten we eerlijk zijn, een stijging van 60 procent op acht jaar tijd is er niet alleen omdat we beter registreren. Het is een stomp in onze maag, hier is meer aan de hand. De minister investeert extra, waarvoor hulde. De moeilijke vraag is: hoe komt dit, waarom? Die moeten we ons ook durven stellen, zo niet gaan we dit probleem nooit oplossen. Ik kan niet zomaar aannemen dat je dit zou kunnen verklaren door het decreet en de betere detectie, terwijl men in Wallonië, op dezelfde tijd, met 4 procent achteruitgaat wat betreft de aanmeldingen door de politie en bij het parket. Hier is meer aan de hand, en ik wil weten waarom.

Minister, een van mijn oplossingen is de volgende. Kunnen we bijvoorbeeld niet het gebruik van artificiële intelligentie toelaten met betrekking tot een aantal gekende dossiers? Daar datamining op kunnen doen of bekijken waar er problemen kunnen opduiken, lijkt mij een belangrijke piste om te exploreren.

Minister, ik heb nog een tweede vraag. Ik heb ze al gesteld, maar u hebt er nog niet op geantwoord. Ik vind het belangrijk dat we voor alle kinderen onder de 12 die een als misdrijf omschreven feit plegen, in een specifiek traject voorzien. We hebben altijd gezegd dat de rode draad in ons beleid is dat slachtoffers en kinderen die feiten plegen, niet met elkaar gemengd mogen worden. Daar zijn goede redenen voor en dat is een goed uitgangspunt. Dat geldt dan ook als je minder dan 12 jaar oud bent. Daar vraag ik dus uw specifieke aandacht voor.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Nadia Sminate aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de terugkeer van kinderen uit IS-gebied

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, vorige week bereikten ons de berichten dat verschillende IS-vrouwen uit Syrische kampen zijn ontsnapt en intussen Turkije bereikt hebben. Turkije heeft laten weten dat het die vrouwen aan ons land zal

uitleveren. Wat er met die vrouwen moet gebeuren, lijkt mij duidelijk: zij zullen opgepakt worden, zij zullen opgesloten worden en wat mij betreft kunnen zij niet zwaar genoeg gestraft worden, vanwege de steun die zij aan het IS-regime hebben gegeven, maar ook, en vooral, om wat ze hun eigen kinderen hebben aangedaan. Het gaat om kinderen tussen 6 maanden en 7 jaar. Dat zijn heel jonge kinderen, die vaak heel traumatische gebeurtenissen hebben meegemaakt. Het lijkt mij duidelijk dat ons land, en in dit geval ook Vlaanderen, klaar moet zijn om die kinderen op te vangen.

Mijn vraag is: wat hebben uw diensten al ondernomen om die kinderen goed te omkaderen? Ik weet dat er een actieplan en een stappenplan zijn om die kinderen op te vangen. Ik wil van u dus geen opsomming van de procedure, maar ik wil wel weten of de rondetafel voor deze casussen al is opgericht.

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Zoals u zegt, is er de voorbije jaren een stappenplan ontwikkeld. Die uitdaging is niet nieuw, er is een roadmap uitgewerkt om in dit soort gevallen een antwoord te geven.

Wat de concrete dossiers betreft waarover uw vraag gaat, hebben we inderdaad weet van de nakende terugkeer van twee vrouwen uit Turkije. Onze diensten staan hierover in nauw contact met het OCAD. Het gaat over twee vrouwen met elk drie kinderen. De terugkeerdatum is momenteel voor ons niet bekend. Desalniettemin heeft de sociale dienst jeugdrechtbank in Antwerpen al rond de tafel gezeten met de betrokken partners, zoals jeugdhulp, pleegzorg, experten van de gerechtelijke instanties, en dit op basis van de informatie waar men op dit ogenblik over beschikt. Dat maakt dat er een concreet voorstel op tafel ligt rond de verdere opvang en begeleiding zodra die kinderen in ons land zouden binnenkomen. Er is bovendien proactief per dossier ook reeds een consulent van de sociale dienst jeugdrechtbank aangeduid. Ze hebben contact met het netwerk hier alsook met de in dit plan betrokken diensten. Wanneer ze zouden komen, zal dit voorstel, eens ze geland zijn in België, natuurlijk wel finaal moeten worden bekrachtigd door de betrokken jeugdrechter op vordering van het Openbaar Ministerie.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, dank voor uw heel duidelijk antwoord. Dat staat in contrast met de antwoorden die we in het verleden kregen in dergelijke gevallen. Dat ligt waarschijnlijk aan het feit dat in die procedure beschreven staat dat de rondetafel pas kan samenkomen op het moment dat de jeugdrechter wordt gevorderd. Daarover moeten we toch nadenken, of dat wel de juiste volgorde is.

U zegt dat u die rondetafel wel hebt laten samenkomen, en dat is een zeer goede zaak, zodat we die terugkomst al gaan voorbereiden voordat die kinderen in ons land toekomen. Ook alweer alle hulde daarvoor, minister. We moeten wel nadenken of we die procedure dan niet moeten herschrijven om ervoor te zorgen dat die rondetafel effectief kan en mag samenkomen voor de jeugdrechter is gevorderd.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Mevrouw Sminate, ik begrijp uw insteek, maar we moeten wel de echte vraag durven stellen. In dit debat moeten we in de eerste plaats stilstaan bij het feit dat we toelaten dat jihadisten terugkeren naar ons land. Dat kinderen meekomen, is daarvan een rechtstreeks gevolg. Vaak zijn ze gebrainwasht, en dat moeten we durven toegeven.

Minister, bent u bereid om bij de federale overheid aan te sturen op het verbod op terugkeer van gelijk welke persoon die letterlijk en figuurlijk een aanslag wil

blijven plegen op onze westerse samenleving? Voor het Vlaams Belang kan dat absoluut niet.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Minister, ik ben blij te horen dat Vlaanderen goed voorbereid is op de terugkeer van die minderjarigen. Ik zie eerlijk gezegd geen tegenspraak met eerdere discussies daarover, zowel met de minister-president als met voormalig minister Vandeurzen, die uiteindelijk het hele systeem op poten heeft gezet. Voor elke teruggekeerde minderjarige staat er een rondetafel en een draaiboek klaar om hem of haar te begeleiden bij de integratie in onze maatschappij.

We zeggen absoluut niet dat er geen risico's zijn bij de terugkeer van die IS-strijders, maar wat Vlaanderen betreft, is het onze plicht om de kinderen opnieuw te integreren. Ik ben dan ook blij te horen dat alles klaarstaat om ze effectief opnieuw te integreren in onze samenleving.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp·a): Wij zijn van mening dat de Belgische kinderen in de Syrische kampen naar België moeten terugkeren. Die kinderen kunnen nooit verantwoordelijk worden gesteld voor de daden van hun ouders. Ook ben ik blij te horen dat er inderdaad plannen op tafel liggen, want natuurlijk moet Vlaanderen dan zijn verantwoordelijkheid nemen om ervoor te zorgen dat ze zeer goed worden begeleid en omkaderd als ze terug zijn. Ik vraag me dan ook af of daar in de begroting de nodige middelen voor zijn uitgetrokken.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, het is heel goed dat u al hebt overlegd. Het is heel belangrijk dat er nu al wordt gekeken vooraleer de kinderen terug in België zijn. Het zijn zeer kwetsbare kinderen die heel veel hebben meegemaakt, wiens fysieke en mentale gezondheid sterk is aangetast. Een goede omkadering zal zeker en vast nodig zijn. We kunnen die kinderen zeker niet veroordelen voor de daden van hun ouders.

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, voor ons is het vrij duidelijk, dit is gewoon een humanitair probleem. We hebben ons voorbereid op hun terugkeer en dat is heel goed. Het zijn Belgische kindjes, het grootste deel is onder de vijf jaar. We hebben de erfzonde achter ons gelaten. Een kindje is niet verantwoordelijk voor de acties van zijn ouders. We vinden het dan ook vanzelfsprekend dat met de rechten die ze hebben als een Belgisch-Vlaams kind, er toegankelijke hulp, traumabegeleiding en zorg bijkomt. Naast psychische omkadering is er dus ook een fysieke omkadering, want veel van die kindjes zijn ziek. Dat u daarop bent voorbereid, daar is onze fractie blij om. We zullen u steunen om hen de best mogelijke hulp te bieden.

Minister Wouter Beke: Ik dank de diverse fracties voor de steun aan het beleid dat daaromtrent in Vlaanderen is uitgestippeld, om diegenen die hier zijn op een zo goed mogelijke manier te begeleiden, te integreren in de samenleving, hun trauma's te leren verwerken en op het rechte pad te brengen.

Nadia Sminate (N-VA): Ik merk dat het debat een beetje is verschoven naar de vraag of we die kinderen al dan niet actief moeten repatriëren vanuit de kampen in Syrië. Dat is natuurlijk een discussie die aan de overkant van de straat wordt gevoerd. Mijn standpunt daarover is altijd heel duidelijk geweest. Als

je mensen naar ginder moet sturen om in conflictgebied die kinderen terug te halen, dan ga je er natuurlijk ook voor zorgen dat de ouders terugkomen, want de band tussen ouder en kind kan nooit worden verbroken. Op dat vlak zijn wij altijd heel duidelijk geweest.

Minister, misschien nog een laatste suggestie, als ik mag. Aan die rondetafel zullen enkel experts deelnemen die aan de kant van Welzijn staan. Dat zijn mensen vanuit de jeugdhulp, dat zijn deradicaliseringsambtenaren enzovoort. Daar staan echter geen experts wat het veiligheidsaspect betreft. Nochtans is veiligheid een van de doelstellingen van die rondetafel. Ik zou dus toch willen suggereren dat ook veiligheidsdiensten kunnen deelnemen aan die rondetafel.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Maaike De Rudder aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over sensibiliseringsacties voor de preventie van gehoorschade en tinnitus door luide muziek

ACTUELE VRAAG van Freya Saeys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de sensibilisering voor gehoorbescherming bij jongeren

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaike De Rudder (CD&V): Voorzitter, minister, beste collega's, dit weekend werden de resultaten van het onderzoek van de UGent en de CM over gehoorschade bekendgemaakt. Daaruit blijkt dat 7 op de 10 jongeren last hebben van oorsuizingen na een nachtje weggaan. Men heeft een groep van 250 jongeren bevraagd, en daaruit blijkt dat 4 op de 5 jongeren lawaai niet als problematisch beschouwen en dat ze gehoorbescherming zelfs niet belangrijk vinden. Uit het onderzoek blijkt dan ook dat meer dan 90 procent van die jongeren geen oordoppen draagt, maar dat 65 procent van die jongeren toch wel al eens heeft aangegeven last te hebben gehad van oorsuizingen. Op bepaalde festivals, zoals Rock Werchter en Pukkelpop, is het dan ook verplicht om oordoppen te dragen als je er gaat werken, maar niet als bezoeker. In 2018 werd hier in het Vlaams Parlement dan ook een resolutie goedgekeurd over de uitbreiding van de sensibiliseringscampagnes voor het voorkomen van gehoorschade en tinnitus. Collega Saeys heeft toen aan toenmalig minister Vandeurzen gevraagd welke acties en campagnes er werden opgezet. Er was de campagne 'Help ze niet naar de tuut' van toenmalig minister Schauvliege, de campagne 'Iets minder is de max' en ook de afname van de 'speech-in-noise'-test (SPIN), die er eigenlijk kwam ter vervanging van de audiometrie. Sinds vorig schooljaar wordt die in het zesde leerjaar en het derde middelbaar afgenomen.

Minister, ondanks de goede campagnes die al zijn opgestart, blijkt uit de resultaten dat nog altijd wel heel wat jongeren last daarvan hebben en denk ik dat we toch nog bijkomende maatregelen moeten nemen. Vandaar mijn vraag: wat kunt u bijkomend ondernemen om het dragen van die oordoppen te stimuleren? *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Mijn collega heeft al heel wat cijfers aangehaald. Uit onderzoek blijkt inderdaad dat heel wat jongeren na een nachtje stappen last hebben van oorsuizen. Tijdelijk oorsuizen geeft een risico op permanent oorsuizen en op gehoorschade. Heel wat mensen zijn zich daar niet van bewust, zijn daar niet over geïnformeerd. Nochtans, wanneer je permanent oorsuizen hebt, maakt dat je leven echt tot een hel. Ik zie heel wat patiënten die daar

slaapproblemen van krijgen, angstklachten, depressieve gevoelens. Het kan zelfs echt leiden tot zelfmoord. Dat is dus echt een zeer ernstige problematiek, waarvoor we onze ogen niet mogen sluiten.

Ik heb inderdaad samen met collega's in 2018 een voorstel van resolutie ingediend om die sensibiliseringscampagnes ter voorkoming van oorsuizen en gehoorschade te verbreden, uit te breiden, maar ook te verdiepen, om er eigenlijk voor te zorgen dat, als men oordoppen draagt, men die ook op een correcte manier gebruikt.

We horen ook van heel wat jongeren dat die oordoppen oncomfortabel zitten en dat ze die dan ook uitdoen. Dat moeten we absoluut voorkomen. Mensen die oordoppen gebruiken, moeten dat ook correct doen.

Ik heb een jaar geleden opvolgvragen gesteld aan toenmalig minister Vandeurzen en daaruit bleek dat er volgens de resolutie overleg zou komen met apothekers, audiologen en gehoorcentra om ervoor te zorgen dat die mensen correcte informatie zouden verstrekken over het gebruik van die oordoppen. Een jaar later is mijn vraag of dat overleg intussen heeft plaatsgevonden.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Iedereen kent wel iemand die last heeft van oorsuizen of tinnitus en iedereen weet welk effect dat kan hebben op de levenskwaliteit van mensen. Daarbij geldt ook het adagium: beter voorkomen dan genezen.

In het verleden is er al heel wat regelgeving uitgewerkt door de ministers van Leefmilieu en Welzijn. Die wordt nu verder opgevolgd door het Departement Omgeving. Er is een brochure gemaakt door organisatoren van muziekactiviteiten. Er zijn subsidies voor apparatuur om dat te meten. Er is de link naar de campagne die Joke Schauvliege nog gelanceerd heeft: 'Help ze niet naar de tuut'. Verder is er op het departement nog heel wat materiaal aanwezig.

Ook binnen Welzijn is er bij het Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs (VAD) aandacht voor gehoorbescherming binnen het project Safe 'n Sound, dat zich toelegt op de risicoreductie in het uitgaansleven. Men focust daar op de verspreiding van oordopjes in de uitgaanssetting. Dat gebeurt op festivals, op fuiven met dancemuziek. Via het label Quality Nights van VAD kunnen clubs en evenementen een charter tekenen om aan te tonen dat ze begaan zijn met het welzijn en de veiligheid van de bezoeker. Tot slot is er de Feest Wijzer die wil aanzetten tot een positief feestklimaat.

Als minister van Welzijn kan ik alleen maar blijven vragen om gebruik te maken van de acties die voorhanden zijn, de preventie die ter zake gebeurt en de oordopjes die ter beschikking worden gesteld, niet alleen via de overheid maar ook via ziekenfondsen en andere organisaties die dat spontaan doen. Maar op het einde van de rit blijft het de bezoeker zelf die beslist om daar al dan niet gebruik van te maken. Initiatiefnemers verplichten het gebruik van oordopjes vaak aan professionals of vrijwilligers die daar komen werken maar alle bezoekers verplichten om oordoppen te gebruiken gaat een stap te ver. Daar zijn wij geen voorstander van. Wij willen wel maximaal inzetten op preventie en daar kunnen verschillende actoren een rol in spelen. De eerste lijn kan daar een belangrijke rol in spelen. Ik zal dit in elk geval verder opvolgen.

Maaike De Rudder (CD&V): Minister, ik ben blij te horen dat u geen voorstander bent van een verplicht gebruik van oordopjes. Een verplichting houdt in dat er gecontroleerd moet worden en dat lijkt me niet haalbaar. Ik ben er wel van overtuigd dat preventie inzake gehoorschade mogelijk is bij verschillende departementen zoals bij het Departement Omgeving. Binnen het onderwijs is er

misschien ook een rol weggelegd voor de leerkrachten om de leerlingen daar vanaf jonge leeftijd op te wijzen. Het gaat immers niet alleen over de decibels op een fuif maar ook over het lawaai van tablets, computers enzovoort.

Minister, ik wil u vragen om er bij uw collega's op aan te dringen na te kijken welke maatregelen binnen de verschillende beleidsdomeinen kunnen worden genomen met het oog op sensibilisering en preventie. Dit is immers echt nodig. *(Applaus bij CD&V)*

Freya Saeys (Open Vld): Minister, ik dank u voor het antwoord. In het verleden zijn er inderdaad al initiatieven genomen, maar ik vraag toch de verdere uitvoering van de resolutie die hier goedgekeurd is. Dat betekent dat we alle actoren op het terrein die met deze problematiek in aanraking komen, het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB), scholen, ouders maar ook apothekers, audiologen en gehoorcentra, daar allemaal bij moeten betrekken. We moeten immers niet alleen mensen stimuleren om oordoppen te gebruiken, want we zien bij jongeren eigenlijk al een lichte toename en er worden al meer oordoppen verkocht, maar we moeten ook de correcte informatie geven. Ik heb het al gezegd: als ze oncomfortabel zitten of men houdt ze niet continu in, dan hebben ze geen zin. Daarom pleit ik er nog eens voor om die sensibiliseringscampagne te verdiepen, uit te breiden en vooral te focussen op het oorsuizen omdat jongeren vaak denken dat ze geen gevaar we lopen als ze maar tijdelijk een lichte tuut horen.

De voorzitter: De heer De Reuse heeft het woord.

Immanuel De Reuse (Vlaams Belang): Naar aanleiding van deze artikels in de pers is ook het onderzoek dat plaatsvindt in Knokke door professor Bart Vinck van de UGent weer in de aandacht gekomen. Dat onderzoek is gespreid over drie jaar, er zullen een 250-tal leerlingen opgevolgd worden en er zal worden gekeken hoe het verloop is van het gehoor, net ze beginnen naar feesten en fuiven te gaan. Hij zal niet alleen fuiven en feesten scannen en monitoren, maar hij zal ook de oortjes die ze gebruiken bij mp3-spelers en mobieltjes onder de loep nemen.

Pleiten wij nu zoals de professor voor een verplichting op oordopjes? Helemaal niet. Net zoals de minister willen we helemaal geen verplichting opleggen. Wij vinden dat ook een stap te ver. Voor ons mogen de mensen zelf bepalen wat ze doen. Als liefhebber van festivals van eerder luide muziek, weet ik dat het heel afhankelijk is van de plaats waar je staat op een weide, want dat gaat van zeer luid tot achtergrondmuziek.

Onze fractie is zeer tevreden dat u de sensibiliseringsacties verder zult verdiepen en daarop zult focussen en dat een verplichting van het dragen van oordopjes niet op de agenda komt.

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Minister, ook voor de N-VA-fractie is het voorkomen van gehoorschade heel belangrijk. Wij steunen u in het feit dat u het niet wil verplichten. Ik denk dat we dergelijke zaken niet kunnen verplichten omdat je daar totaal geen controle op hebt en mensen ook nog hun eigen verantwoordelijkheid hebben.

Ik wil de minister toch vragen om de collega's te ondersteunen en maximaal in te zetten op preventie en zeer specifiek op een correct gebruik van oordopjes. Mevrouw Saeys heeft het al gezegd, het correct gebruik is totaal niet gekend, men moet weten dat men de oordopjes goed moet plaatsen en ze na elk uur opnieuw goed moet plaatsen. Dat is een factor die zeker onder de aandacht moet worden gebracht, want er zijn niet veel mensen die dat weten. Er moet zeker verder in overleg worden gegaan met de heel brede sector, onder andere met centra algemeen welzijnswerk (CAW's) en apothekers, zodat zij daartoe kunnen bijdragen.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp·a): Het is inderdaad een zeer belangrijk probleem. Ik was ook verrast door de zeer negatieve resultaten van de studie. Er wordt vooral gefocust op het niet-dragen van oordopjes. Dat is een belangrijke focus. Maar uit de studie blijkt ook dat ongeveer driekwart van de organisatoren de geluidsnormen niet respecteert bij evenementen. Ik denk dat naast het preventieve luik, waar zeker extra aandacht voor nodig is, de handhaving belangrijk blijft, ook door de lokale besturen, zodat de geluidsnormen gehanteerd worden.

Minister, ik wil er nog een aspect aan toevoegen en heb daar een concrete vraag over. Steeds meer worden kleine kinderen meegenomen naar muziekevenementen. Er worden ook heel veel kindvriendelijke muziekevenementen georganiseerd, en steeds meer. Voor die kleine kinderen is het helemaal essentieel dat ze op een goede manier beschermd worden tegen problemen met het gehoor. Minister Demir heeft gezegd dat ze wil overwegen om voor hen wel naar een verplichting te gaan. Ik denk dat dat ook zeer moeilijk te handhaven is, maar ik vraag me af of ook extra sensibiliseringsmaatregelen kunnen worden ingezet ten aanzien van ouders van jonge kinderen.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Voorzitter, minister, we zitten blijkbaar in een vicieuze cirkel over de sensibilisering voor gehoorbescherming bij jongeren. Oordopjes: ja of neen? Inspecteurs: ja of neen?

Ik las in de krant dat de mogelijkheid zou bestaan om technische ingrepen te doen aan toestellen, zodat die worden afgestemd in functie van het muziekgenre dat wordt gedraaid. Dat is een mogelijke preventiemaatregel. Ik laat dat ballonnetje even op, omdat dat niet in het geheel is meegenomen. Zou er daarover een studie kunnen worden uitgevoerd?

Minister Wouter Beke: Ik maak die laatste suggestie zeker over aan mijn collega Demir, die daarvoor bevoegd is.

Handhaving is bijzonder belangrijk. We kunnen natuurlijk regels stellen. Dat is ook gebeurd. We kunnen subsidies geven voor apparatuur, om dat te meten. Dat is gebeurd. Maar het komt natuurlijk ook wel aan op handhaving. De lokale besturen zijn daarvoor als eerste bevoegd. Het is de verantwoordelijkheid van een lokale burgemeester om daarin handhavend op te treden en desgevallend te investeren in infrastructuur, opdat de activiteiten op een goede manier zouden kunnen worden georganiseerd.

Er is hier aan bod gebracht dat de gehoorproblemen – oorsuizen, tinnitus – niet alleen een kwestie van festivals en fuiven zijn. Het is in toenemende mate een problematiek waarbij mensen, kinderen, ook jonge kinderen, met oortjes van gsm's, iPhones en andere toestellen rondlopen en veel te luid naar de geluidsbronnen daarvan luisteren. Dat kunnen we niet oplossen met oordopjes. Dat vraagt een verantwoordelijkheid van vaders, moeders, om daarmee op een verantwoorde manier om te gaan. We kunnen daarrond preventief een aantal dingen doen, dat is zeker het geval. Het is een problematiek die minstens ook heel sterk aanwezig is in datgene wat we hier net hebben besproken.

Maaike De Rudder (CD&V): Minister, ik dank u. Ik ben ook blij de collega's hierover aan het woord te hebben gehoord. Iedereen hier aanwezig is het ermee eens dat we ons moeten blijven inzetten om de jeugd er zich voldoende bewust van te maken dat de gevolgen van lawaai dramatisch en schrijnend kunnen zijn. We moeten de jeugd daarvoor voldoende sensibiliseren.

U zegt dat er nog veel werk op de plank ligt. We zullen de campagnes verder ondersteunen. Ik vraag zeker aandacht voor preventie. Ik kijk verder met u uit naar de maatregelen die we zullen nemen. *(Applaus bij CD&V)*

Freya Saeys (Open Vld): Minister, ik ben blij dat u zult bekijken of dat overleg met apothekers en dergelijke heeft plaatsgevonden. Het is heel belangrijk dat we die actoren mee in het bad trekken, om tot maximale winst te komen. Het gaat daarbij niet alleen om het gebruik van oordoppen, maar ook om het correct gebruik ervan. Ik kijk zeker en vast uit naar uw antwoord en ook naar uw verdere acties omtrent deze problematiek.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder, ik feliciteer u van harte met uw eerste tussenkomst aan het spreekgestoelte. *(Applaus)*

De actuele vragen zijn afgehandeld.

VOORSTEL VAN DECREET van Marius Meremans, Karin Brouwers, Stephanie D'Hose, Cathy Coudyser, Orry Van de Wauwer en Manuela Van Werde houdende wijziging van het decreet van 7 juli 2017 houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk
– 155 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Wilfried Vandaele bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik vraag de spoedbehandeling van het voorstel van decreet tot wijziging van het decreet sociaal-cultureel werk. De heer Meremans wil straks de hoogdringendheid daarvan toelichten.

De voorzitter: Ik stel voor dat we ons straks over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– De vergadering wordt geschorst om 16.52 uur.

– De vergadering wordt hervat om 17.10 uur.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 17 juli 2019 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest met betrekking tot de eenmaking van de wijze waarop gerefereerd wordt aan de adressen en de koppeling van adresgegevens
– 102 (2019) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 17 juli 2019 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse

Hoofdstedelijke Gewest met betrekking tot de eenmaking van de wijze waarop gerefereerd wordt aan de adressen en de koppeling van adresgegevens.

De algemene bespreking is geopend.

Is er een lid van de regering aanwezig? Of in huis? *(Neen)*

Vraagt iemand de aanwezigheid van een lid van de regering? Ik zal haar er attent op maken dat dit niet kan. Iemand zegt ja? Ik wil schorsen, voor mij geen probleem. Ik zal schorsen en minister-president Jambon opvorderen.

De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, ik denk dat voor dit ontwerp van decreet, waarvan de bespreking in de commissie zeer beperkt was, niet meteen de aanwezigheid van een lid van de regering nodig is. De schorsing lijkt mij niet noodzakelijk.

De voorzitter: Wat vinden de andere fracties? Doen we het zonder een lid van de regering? Het is een ontwerp van decreet. Eigenlijk is de aanwezigheid van iemand van de regering vereist. *(Opmerkingen)*

Vindt de plenaire vergadering het goed dat we dit eenmalig zo doen? Ik zal de regering nog eens goed zeggen dat er wel degelijk bij de bespreking van een ontwerp van decreet, dat een voorstel is van de regering en niet van het parlement, een lid van de regering moet aanwezig zijn. Maar bij dezen zijn we het ermee eens dat het eenmalig kan.

De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik beken schuld. Minister-president Jambon heeft mij gevraagd of het nodig was dat hij kwam en ik heb hem geantwoord: 'Ik vermoed van niet.' *(Opmerkingen)*

De voorzitter: Mijnheer Vandaele, dan staat u nu niet volledig aan de kant van het parlement!

Wilfried Vandaele (N-VA): Het was in de geest, inderdaad, van een heel beknopte bespreking in de commissie. Ik dacht dat dit een hamerstuk was, zoals men dat in Nederland zegt.

De voorzitter: In het verleden zijn er veel ministers geweest, waaronder ook ikzelf, die daar hebben gezeten en niets hebben hoeven te zeggen. Maar goed, dit is afgehandeld. Niemand vraagt bij dit ontwerp van decreet de aanwezigheid van de regering.

Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2019, nr. 102/1)

– De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Orry Van de Wauwer, Joris Nachtergaele, Stephanie D'Hose, Paul Van Miert, Vera Jans en Piet De Bruyn betreffende de mogelijke invoering van de doodstraf voor homoseksualiteit in Oeganda
– 119 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 4

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Orry Van de Wauwer, Joris Nachtergaele, Stephanie D'Hose, Paul Van Miert, Vera Jans en Piet De Bruyn betreffende de mogelijke invoering van de doodstraf voor homoseksualiteit in Oeganda.

De bespreking is geopend.

De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Collega's, elke mens heeft fundamentele rechten en vrijheden, die verankerd zijn in internationale rechten en verdragen. Geen enkel individu mag gediscrimineerd worden op grond van ras, godsdienst, etnische afkomst, levensbeschouwing of seksuele geaardheid. Hier in Vlaanderen hebben holebi's en transgenders veel verworven rechten en heel veel gelijke rechten. Maar die rechten garanderen nog niet altijd een volledige maatschappelijke aanvaarding. Bijvoorbeeld op het vlak van welbevinden bij jonge holebi's en transgenders is er nog werk aan de winkel.

Voor CD&V stopt het verdedigen van de rechten van holebi's en transgenders niet aan onze grenzen. Vlaanderen wil binnen zijn buitenlandse bevoegdheden de verantwoordelijkheid opnemen op het vlak van mensenrechten, dus ook vrouwen- en holebirechten. Daarom heb ik, samen met de collega's van de meerderheid, deze resolutie opgesteld.

De Oegandese minister van Ethiek en Integriteit heeft op 10 oktober 2019 het voornemen aangekondigd om de wet tegen homoseksualiteit opnieuw in te voeren, met inbegrip van de doodstraf. Verschillende leden van het Oegandese parlement toonden zich onmiddellijk zeer gretig bereid om dit initiatief mee te steunen. Ondertussen heeft de regeringswoordvoerder snel bevestigd dat de regering niet van plan is om nieuwe wetgeving over de lgbtq+-activiteiten in te voeren. Je zou denken dat dit geruststellend is. Maar de reden voor deze resolutie is dat homoseksualiteit in Oeganda nog steeds opgenomen staat in het strafwetboek. Met dit strafwetboek schendt Oeganda mensenrechten. Het stelt homoseksualiteit strafbaar met een levenslange opsluiting in de gevangenis. Mensen worden er gestraft omwille van wie ze zijn en omwille van van wie ze houden.

Een andere reden is dat niet alleen de homofobe retoriek bij de Oegandese autoriteiten toeneemt, ook de aanvallen en geweldplegingen op holebi's nemen toe. In 2019 alleen al zijn er vier mensen vermoord in Oeganda vanwege hun seksuele voorkeur.

Inderdaad, collega's, er zijn nog meer dan zeventig landen in de wereld waar homoseksualiteit strafbaar is: er staan geldboetes, gevangenisstraffen of zelfs de doodstraf op. Is deze resolutie specifiek tegen Oeganda dan nodig? Absoluut, want met deze resolutie laten we zien dat het Vlaanderen menens is met de mensenrechten. Dankzij de goedkeuring zal de Vlaamse Regering immers, bij elk contact met de Oegandese autoriteiten, de eerbiediging van de mensenrechten eisen, elke mogelijke schending van lgbtq+-rechten in Oeganda veroordelen, samen met de internationale gemeenschap de oprukkende homofobie in alle derde landen een halt toeroepen en in haar internationale betrekkingen en internationaal beleid de universele waarden van gelijkheid van alle individuen, ongeacht hun geaardheid, uitdragen en duidelijk maken.

Daarnaast zal de Vlaamse Regering ook aan de Federale Regering verzoeken om er in haar betrekkingen met Oeganda en in haar ontwikkelingsbeleid op aan te dringen homoseksualiteit uit de strafwet te halen en tijdens de VN-Veiligheidsraad te vragen om de rechten van de Oegandese lgbtq+-gemeenschap te garanderen. Dit is een unieke kans, maar ook een unieke verantwoordelijkheid die België op dit moment heeft. Voorzitter – en ik rond af –, ik zou heel graag de collega's van de meerderheid willen bedanken die dit initiatief mee hebben ingediend, maar ook de collega's van Groen en sp.a om dit voorstel van resolutie mee goed te keuren in de commissie. De PVDA was toen niet vertegenwoordigd, maar ik vermoed dat zij deze resolutie vandaag ook met volle overtuiging zal goedkeuren. Ik hoop dat ook het Vlaams Belang dat zal doen. Die fractie heeft zich in de commissie nog onthouden, maar krijgt nu een nieuwe kans om deze resolutie goed te keuren. Het gaat zelfs om een derde kans, na de tegenstemming in het Europees Parlement. Dankzij een unanieme goedkeuring kunnen we kamerbreed aantonen dat het Vlaanderen menens is op het vlak van mensen en dat de rechten van holebi's en transgenders voor ons belangrijk zijn, niet alleen bij ons thuis in Vlaanderen, maar ook elders in de wereld. *(Applaus bij CD&V, de N-VA, Open Vld, Groen, sp.a en de PVDA)*

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Collega's, ik ben blij dat collega Van de Wauwer mij een tweede, een derde en zelfs een vierde kans wil geven. Het gaat echter niet om kansen geven, maar om argumenteren, om kijken naar wat er voorligt en naar hoe we dat in overeenstemming kunnen brengen met wat wij denken.

U hebt heel goed gehoord wat wij hieromtrent in de commissie hebben gezegd. Ik heb het voorstel van resolutie dat voorligt, heel goed gelezen. Het zit goed in elkaar, collega, dat moet ik zeggen. Ik wil ook benadrukken dat het Vlaams Belang tegen elke vorm van geweld of vervolging is tegen holebi's overal ter wereld. Daar hoef je mij geen tweede, derde of vierde kans voor te geven. Ik heb duidelijk gesteld wat ons standpunt hieromtrent is.

Een voorstel van resolutie is dus zeker een goed signaal om aberraties ter zake, zoals in Oeganda nu, aan de kaak te stellen. Ik denk dat dergelijke zaken over het algemeen zwaar op de korrel genomen mogen worden. Ik ga zelfs verder – en ik hoop dat jullie ook in mijn redenering meegaan. Ook in veel islamitische landen, waar de sharia heerst en er van holebirechten helemaal geen sprake is, integendeel, ook daar zijn er problemen. Ook daar zou wel eens een voorstel van resolutie over mogen worden geschreven, al heb ik zo'n voorstel vooralsnog niet gezien.

Zoals ik al zei, kan ik mij bijna vinden in het voorliggende voorstel, ware het niet dat men in dit voorstel een algemene stellingname bepaalt tegen de doodstraf, die meteen ook wereldwijd moet gelden. Dat vind ik eerlijk gezegd te ver gaan, aangezien er landen zijn, zoals de Verenigde Staten, waar de doodstraf in bepaalde staten wel nog wordt uitgevoerd. Dat zijn nochtans democratieën, waar men nog altijd het recht heeft om op een democratische manier zelf te beslissen of men al dan niet de doodstraf wil handhaven.

Het is intellectueel niet eerlijk om een algemeen verbod op de doodstraf wereldwijd te willen bepleiten in een voorstel van resolutie dat terecht de mogelijke invoering van de doodstraf voor homoseksualiteit in Oeganda wil aanklagen. Daarom dient het Vlaams Belang een amendement in, dat ik ook in de commissie heb ingediend, waarin we er ons eigenlijk akkoord mee verklaren om dit voorstel van resolutie goed te keuren mits het schrappen van de overweging dat het Vlaams Parlement "zich uitdrukkelijk kant tegen de doodstraf in alle omstandigheden".

Het ligt dus aan u allemaal. Het voorstel van resolutie kan unaniem worden goedgekeurd. Ik geef u een kans om ervoor te zorgen dat het Vlaams Belang dit voorstel goedkeurt als u ook ons amendement goedkeurt. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Voor alle duidelijkheid: het amendement van de heren Deckmyn en Slagmulder is niet op de banken rondgedeeld, maar is wel te vinden op de webstek van het Vlaams Parlement.

De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Voorzitter, collega's, als in het voorstel van resolutie opgeroepen wordt om de doodstraf wereldwijd te bestrijden, te bekampen en te vooroordelen, dan is dat omdat wij die mening zijn toegedaan. We kunnen daarover van mening verschillen en dat is respectabel, maar het is voor mij en mijn partij een principe waar wij al jarenlang, sinds het ontstaan van de partij, uiting aan hebben gegeven. Wat ons betreft is dit weloverwogen in het voorstel van resolutie opgenomen en hoort het daar thuis.

Aansluitend op wat de heer Van de Wauwer heeft gezegd, wil ik u even laten kennismaken met Samuel, wat eigenlijk een schuilnaam is. Samuel is een mensenrechtenverdediger in Oeganda die heel specifiek werkt met en voor holebi's en transgenders. Samuel is wel verplicht om een schuilnaam aan te nemen in het bijzonder homofobe klimaat dat in zijn land helaas nog altijd bestaat. Maar hij moet meer doen dan dat. Hij heeft een secretariaatje dat niet meer is dan een kamer die hij ergens huurt, maar nooit langer dan voor twee of drie maanden want dat is zo ongeveer de tijd die men nodig heeft om te lokaliseren van waaruit de activiteiten die hij steunt, worden georganiseerd. Dan is het hoog tijd om te verhuizen. Samuel neemt ook nooit twee dagen na elkaar dezelfde weg van huis naar kantoor of van kantoor naar huis om diezelfde reden. Het maakt het te gemakkelijk voor zijn vele vijanden om hem op te sporen.

Ik had gisteren kort contact met Samuel en hij liet me weten – beseffende dat ook een resolutie van het Vlaams Parlement haar beperkingen heeft – dat dit soort van initiatieven voor hen meer dan welkom en meer dan zinvol zijn. Hij liet mij ook weten dat helaas de voorbije 2 weken 125 holebi's werden gearresteerd en opgesloten in de Luziragevangenis. Van die 125 werden er ondertussen 92 na betaling van een zeer zware borg, die we eigenlijk een vorm van afpersing kunnen noemen, weer vrijgelaten. De andere 33 wachten nog op een zeer onzeker lot.

Dames en heren, wegens dit soort situaties – u kunt het misschien wat sentimenteel vinden, maar ik geloof in de kracht van voorbeelden en verhalen – en om dit soort mensen te steunen in het werk dat ze doen, wil ik u namens mezelf en namens mijn fractie oproepen om dit voorstel van resolutie straks met overtuiging en uit overtuiging goed te keuren. *(Applaus bij de meerderheid en sp.a)*

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Ik wil mijn collega’s uit de meerderheid bedanken omdat wij op zo’n constructieve manier rond dit thema konden samenwerken. Ik stel voor om dat in de toekomst verder te blijven doen, zeker rond internationale thema’s waar de verschillen waarschijnlijk vaker kleiner zijn dan rond andere thema’s in dit parlement.

Ook de Groen-fractie is verontwaardigd en bezorgd over het politieke discours in Oeganda, dat aanzet tot haat en dat discriminatie en holebifoob geweld inspireert. Onlangs werd er een gelijkaardige resolutie als die die nu voorligt, goedgekeurd in Europees Parlement. Het lijkt er inderdaad op dat onder de internationale druk de Oegandese regering lijkt te zwichten en niet zal doorgaan met deze

wet. De heer Van de Wauwer heeft er echter al naar verwezen dat ook zonder dit wetsvoorstel de situatie voor holebi's in Oeganda zwaar problematisch is. Holebi's zijn er tweederangsburgers en hebben er geen sociale rechten.

Mijnheer Deckmyn, het is inderdaad zo dat dat probleem zich niet alleen in Oeganda stelt, maar in zeventig andere landen ter wereld. Er zijn nog negen landen waar de doodstraf effectief van toepassing is voor holebi's. Ik denk dat het zeer belangrijk is dat die fundamentele afwijzing van de doodstraf ook in deze resolutie is opgenomen.

Wij zullen steeds blijven strijden tegen discriminatie op basis van seksuele geaardheid. We zullen deze resolutie ook volledig goedkeuren, maar ik wil dit parlement ook oproepen om in de toekomst en ook naar die zeventig andere landen zeer waakzaam te blijven. Ik wil de Vlaamse Regering ook oproepen om daarvoor in alle diplomatieke initiatieven, waar dat mogelijk is, actie te ondernemen. *(Applaus bij de meerderheid, Groen, sp.a)*

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Een van onze belangrijkste grondrechten is het non-discriminatiebeginsel. Vandaag gaat het over discriminatie op grond van seksuele geaardheid. Ondanks alle vooruitgang tijdens de laatste decennia worden lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders in de wereld nog steeds met discriminatie geconfronteerd, zowel in de wetgeving als in de praktijk.

In Europa gaan we heel vaak prat op onze verwezenlijkingen op het gebied van holebi- en transgenderrechten, met recht en reden. Al is er nog heel wat ruimte voor verbetering. Als het over transgenders gaat, spelen verschillende Europese landen een voortrekkersrol in de strijd voor gelijke rechten. Wereldwijd blijven holebirechten echter een bijzonder heikel thema, maar in deze resolutie hebben we het, beste collega's en mijnheer Deckmyn, over homoseksualiteit in Oeganda. De wereld kwam dit op pijnlijke wijze in 2009 te weten met het wetsvoorstel dat seks tussen personen van hetzelfde geslacht strafbaar maakte, met de doodstraf tot gevolg. Dit kon gelukkig globaal op hevig protest rekenen. Deze internationale druk leek tijdelijk zijn effect niet gemist te hebben, al werd het wetsvoorstel niet afgevoerd, maar alleen bevroren.

Later werd het voorstel opnieuw ingediend en in 2014 door president Museveni ondertekend, waarna het later opnieuw werd verworpen door het Grondwettelijk Hof van Oeganda. Dan denk je dat het stilaan wel welletjes is geweest met die misselijkmakende wet, maar nee. In oktober 2019 heeft de staatssecretaris voor Ethiek en Integriteit het wetsvoorstel opnieuw willen invoeren. Gelukkig liet de woordvoerder van president Museveni weten dat de regering dit niet zou ondersteunen omdat de huidige wetgeving rond de strafbaarheid van homoseksualiteit voor haar volstaat.

Dit is opnieuw een hevig signaal. Ik hoop dat wij ook een hevig signaal kunnen sturen, dat we deze resolutie kamerbreed kunnen steunen en dat we dit anno 2019 niet meer kunnen laten gebeuren. Sterker nog, het is onze plicht om als deel van de internationale gemeenschap deze intenties niet onopgemerkt te laten voorbijgaan. *(Applaus)*

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (sp·a): Geachte collega's, het is voor ons vanzelfsprekend dat mensen in vrijheid moeten kunnen leven, ongeacht hun geaardheid. Dat is spijtig genoeg, zoals we al gehoord hebben, niet zo in vele delen van de wereld. Mensenrechten zijn nochtans universeel, ondeelbaar en onvervreemdbaar. Ze gelden overal ter wereld. Ze gelden voor iedereen.

We zijn dan ook zeer blij dat vandaag in de plenaire vergadering iets op tafel komt waardoor we die normen en verplichtingen, die voortvloeien uit de internationale mensenrechtenverdragen, zeer ernstig nemen en waardoor we opkomen voor gelijke rechten voor de lgbtq-gemeenschap, en vooral voor het afkeuren van de doodstraf.

Het is spijtig genoeg ook niet de eerste keer dat de autoriteiten in Oeganda aankondigen een wet in het land in te voeren die homoseksualiteit strafbaar maakt. Meer nog, men wil er de doodstraf voor invoeren. Het is dus alle hens aan dek om overal zo veel mogelijk signalen te geven dat we dit niet pikken. Sp.a wil een sterke promensenrechtendiplomatie bij elke vorm van internationaal optreden van de Vlaamse Regering, of het nu bilateraal of internationaal is. Wij vinden het zeer belangrijk dat wij ons als Vlaanderen profileren als progressieve regio en dat we er zelfs een voortrekker van zijn. Het is door voorstellen van resolutie als dat van vandaag dat we die taak kunnen opnemen. We gaan dit voorstel van resolutie dan ook voor 100 procent steunen. Wij hopen dat dit goedgekeurd kan worden. *(Applaus bij sp.a, de N-VA, CD&V, Open Vld, Groen en de PVDA)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Wij hebben geen lang betoog voorbereid. Wij danken de collega's voor het initiatief. Het is evident dat we dat voorstel gaan steunen. We gaan dat verder niet omstandig toelichten. De collega's hebben dat goed gedaan. Op onze voorstem kan iedereen rekenen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de stemming over het amendement en de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

VOORSTEL VAN DECREET van Marius Meremans, Karin Brouwers, Stephanie D'Hose, Cathy Coudyser, Orry Van de Wauwer en Manuela Van Werde houdende wijziging van het decreet van 7 juli 2017 houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk – 155 (2019-2020) – Nrs. 1 en 2

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Wilfried Vandaele bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van decreet van Marius Meremans, Karin Brouwers, Stephanie D'Hose, Cathy Coudyser, Orry Van de Wauwer en Manuela Van Werde houdende wijziging van het decreet van 7 juli 2017 houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Het huidige decreet bevat een tijdskader waarin organisaties hun beleidsplannen moeten indienen tegen 31 december 2019. Het voorstel van decreet dat wij hier ter stemming willen voorleggen, wijzigt niets aan het geplande tijdskader in het huidige decreet dat van toepassing is, maar omvat wel een aantal elementen waar organisaties het best rekening mee houden bij het opmaken van hun beleidsplannen, die dus tegen 31 december moeten worden ingediend. Om hun nog voldoende tijd te geven om het eventueel aan te passen, willen wij dit voorstel van decreet laten ingaan op 1 december, vandaar deze vraag tot spoedagendering.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Collega's, de meerderheid legt hier vandaag een gloednieuwe versie van een voorstel van decreet voor, nog een andere versie dan de versie die ze op 18 november heeft ingediend. Behalve de indieners heeft niemand dit voorstel echt kunnen bekijken. U wilt dat hier instant bespreken en erover stemmen. Komaan! Waar bent u mee bezig!?

Het is ongehoord dat een meerderheid een wijziging van een voorstel van decreet over sociaal-cultureel volwassenenwerk – een o zo belangrijke vitale sector in Vlaanderen – dat bovendien wantrouwen ten opzichte van bepaalde bevolkingsgroepen ademt, holderdebolder op sneaky wijze door het parlement wilt jagen. U brengt die belangrijke sector in chaos. U organiseert chaos. Op 31 december moeten alle organisaties hun dossier indienen. Die zijn daar momenteel mee bezig, leggen daar de laatste hand aan. Ze hebben de aanvragen voorbereid op basis van het decreet van juli 2017. Het kan echt niet dat ze die oefening opnieuw moeten maken op basis van een nieuw decreet.

De Vlaamse meerderheid verandert de spelregels 'en cours de route'. Ze toont zich in dezen een onbetrouwbare partner, en wij zullen dat niet accepteren!

Het is duidelijk waarom we dit niet bij spoed kunnen behandelen. Dit is nooit ten gronde besproken. Er is geen advies van de Raad van State. Er is een vernietigend advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC). Dit mag gewoon niet dit parlement passeren. Dat zou ons parlement onwaardig zijn. *(Applaus bij sp.a, Groen en de PVDA)*

De voorzitter: Mag ik de bezoekers op de publiekstribune vragen om niet mee te applaudisseren? Dat is verboden bij reglement.

De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, collega's, wat hier vandaag gebeurt, is toch 'on-waar-schijn-lijk'. U wilt hier een voorstel van decreet over het sociaal-cultureel volwassenenwerk vandaag in een halfuurtje op een drafje door het parlement jagen, zonder discussie in de commissie, zonder overleg met het werkveld, zonder advies van de Raad van State, gewoon doorduwen.

Hoe absurd is het dat een ontwerp van decreet dat een rechtstreekse uitvoering is van het regeerakkoord hier wordt ingediend als een voorstel van decreet in plaats van een ontwerp van decreet om het advies van de Raad van State te omzeilen? Hoe verloopt dat eigenlijk, zo'n discussie binnen de ministerraad? Is het Wouter Beke die de vinger opsteekt en zegt: 'we moeten een advies aanvragen' en Jan Jambon die dan antwoordt: 'da gade gij nie bepalen, het primaat van de politiek geldt'. Gaat het zo?

De voorzitter: Mijnheer D'Haese wilt u het over het element 'spoed' hebben?

Jos D'Haese (PVDA): Het gaat over spoed, voorzitter. De vraag is welke procedure men hier volgt. Van de N-VA zou ik zoiets verwachten, maar dat CD&V en Open Vld daarachter lopen, snap ik niet. Het is niet de job van het parlement om het regeerakkoord in decreten te gieten, het is de job van het parlement om de regering te controleren. Op dit moment lopen de parlementsleden die het voorstel van decreet hebben ingediend, als schoothondjes achter hun regering aan.

We zijn tegen de spoedbehandeling van zo'n belangrijk voorstel van decreet. We eisen eerst een advies van de Raad van State en een bespreking ten gronde in de commissie. Er is meer tijd nodig. Dat zegt niet alleen de PVDA, dat zegt ook uw eigen adviesraad voor sociaal-cultureel werk.

Ik weet niet of u dat advies gelezen hebt. Wat staat erin? Eén: wij adviseren om bijkomend juridisch advies in te winnen want de organisaties kunnen op dit moment niet tijdig inspelen op de wijzigingen. Er zijn, zoals mevrouw Segers aanhaalde, al verschillende organisaties die hun beleidsplan via een lang participatief traject met hun stakeholders klaar hebben, goedgekeurd hebben op hun raad van bestuur en nu een heel krappe timing krijgen om het aan te passen. De adviesraad wijst op een wankele juridische basis van het voorstel van decreet, die uiteraard zal worden aangevochten.

Twee: de aanpassingen die worden voorgelegd, moeten worden getoetst aan het Cultuurpact en aan artikel 11 van de Grondwet dat stelt dat vrijheden van ideologische minderheden moeten worden gewaarborgd. Dat is precies waarom wij een advies van de Raad van State nodig hebben, een advies dat u niet gevraagd hebt.

Drie: dit voorstel van decreet wil ingrijpen in een lopende procedure. U beseft blijkbaar niet dat u daardoor verworven rechten inperkt. Artikel 5 van het huidige decreet zegt dat organisaties die nu al een positief advies hebben van de visitatiecommissie, maximaal een kwart minder subsidie kunnen krijgen. Die limiet wordt nu onbeperkt.

Als je daarin ingrijpt, dan solliciteer je gewoon naar procedures bij de Raad van State. Dit voorstel van decreet is zo wankel als de geloofwaardigheid van Jan Jambon als minister van Cultuur. En we gaan dit hier even op een halfuur door het parlement duwen? Het zal niet met ons zijn.

Die spoedbehandeling kan er niet komen; dit is een belangrijk voorstel van decreet. We moeten de tijd hebben voor juridisch advies, voor overleg en voor debat. *(Applaus bij de PVDA, Groen en sp.a)*

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Collega Meremans, u hebt de hoogdringendheid toegelicht, en ik zal ook bij de hoogdringendheid blijven. Want voor mij gaat het over de manier waarop jullie met dit parlement omgaan. Ik zal u zeggen waarom.

Dit voorstel van decreet was eigenlijk aangekondigd als iets wat onder voorbehoud op de agenda stond van de commissie Cultuur. Er was in de regeling der werkzaamheden afgesproken dat er een halve dag zou worden gewijd aan het voorstel van decreet, en een halve dag aan hoorzittingen. Daarna heb ik op het Uitgebreid Bureau van maandag vernomen dat jullie het voorstel van decreet, dat jullie vrijdag hadden ingediend, bij hoogdringendheid vandaag op de agenda zouden zetten. En toen we daarnet aan het proberen zoeken waren wat de laatste versie was, was het weg.

U hebt vandaag, op dit moment, nog een nieuwe versie neergelegd, nauwelijks enkele uren geleden. Dit is broddelwerk. Dit is een parlement onwaardig. Dat doe je gewoon niet. Dat doe je gewoon niet. U bent decreetgever. U vraagt nu de hoogdringendheid, voor een voorstel van decreet dat jullie zelf, in juli 2017, hebben goedgekeurd? Je vraagt dus de hoogdringendheid op een spelregel die je zelf hebt ingeschreven? Ik zou toch verwachten dat de decreetgever weet wat het kader is. En nu vraag je de hoogdringendheid, want jullie willen nu, en cours de route, helemaal op het laatste moment, nog iets veranderen.

U blijft doof voor wat er eigenlijk in het middenveld en bij het betrokken veld gebeurt. Want zij zeggen dat ze hun dossiers hebben voorbereid. We kunnen niet nu, in de laatste rechte lijn, rekening houden met nieuwe criteria die plots uit de lucht vallen.

En bovendien hebben wij onmiddellijk geageerd en hebben we de voorzitter gevraagd, vanuit de discretionaire bevoegdheid binnen het reglement, om het

voorstel te laten toetsen bij de Raad van State. Dat zou toch het minste mogen zijn, gezien de veranderingen die op tafel liggen. Tot vandaag blijft het antwoord uit, en ga ik ervan uit dat de voorzitter dit voorstel van decreet niet aan de Raad van State zal voorleggen.

Dus ook wij zijn het er niet mee eens, voorzitter, dat je dit voorstel met spoed in een plenaire vergadering neergooit. Dus neen, collega Meremans, die spoedbehandeling en die uitleg volgen wij niet. *(Applaus bij Groen, sp.a en de PVDA)*

De voorzitter: Ik richt mij nogmaals tot het publiek: u applaudisseert niet. Als het nog eens gebeurt, dan zal ik u helaas moeten laten verwijderen van de publiekstribune. Er is militaire politie aanwezig. Dat geldt voor iedereen, voor iedereen die daar zit.

De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, ik kan u geruststellen dat er na mijn betoog geen applaus zal volgen. *(Gelach bij het Vlaams Belang)*

Ik moet eerlijk zeggen: het al dan niet behandelen met hoogdringendheid van een voorstel van decreet gaat er voornamelijk om of we het debat over het voorliggende voorstel in dit parlement al dan niet aangaan. Ik vind dat wij, als parlement, geen advies van de Raad van State of van welke instelling dan ook nodig hebben om minstens een parlementair debat te houden op basis van de ideologische lijnen die in dit voorstel zijn uitgezet.

Zeker als je kijkt naar het laatste artikel van dit voorstel van decreet, dat bepaalt dat het uitwerking heeft vanaf 1 december 2019, over enkele dagen dus, lijkt het mij nogal evident dat we dit vandaag met hoogdringendheid moeten behandelen.

Een kleine nuance daarbij: ik vind wel dat het minstens aan de meerderheid of de indieners van dit voorstel van decreet toekomt om duidelijk uit te leggen wat de wijzigingen zijn in dit voorstel van decreet, in vergelijking met de vorige versie van hetzelfde voorstel van decreet dat eerder deze maand, op 18 november, werd ingediend. Voor we het debat zouden starten, wil ik de indieners dus wel vragen dat men duidelijk maakt wat de wijzigingen zijn in het voorstel dat vandaag voorligt, in vergelijking met het voorstel met hetzelfde voorwerp, dat eerder deze maand, op 18 november, werd ingediend.

De voorzitter: Is het parlement het eens met dat voorstel tot spoedbehandeling? *(Neen)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van decreet van Marius Meremans, Karin Brouwers, Stephanie D'Hose, Cathy Coudyser, Orry Van de Wauwer en Manuela Van Werde houdende wijziging van het decreet van 7 juli 2017 houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? *(Instemming)*

Het incident is gesloten.

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Marius Meremans, Karin Brouwers, Stephanie D'Hose, Cathy Coudyser, Orry Van de Wauwer en Manuela Van Werde houdende wijziging van het decreet van 7 juli 2017 houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Rond dit dossier is er deining ontstaan, en ik wil graag de sereniteit bewaren. Ik zou graag de volledige uitleg doen. Eerst zal ik de toelichting van het voorstel van decreet geven en daarna zal ik mijn eigen bedenkingen formuleren. Graag zou ik daarbij niet onderbroken worden. Daarna zal ik mij uiteraard zeer deemoedig klaar houden voor de inquisitie, voor de Torquemada's en de Alva's langs deze zijde. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: Mijnheer Meremans, gaat u verder.

Marius Meremans (N-VA): Zoals gezegd, geef ik u nu eerst de toelichting van het voorstel van decreet.

Met dit voorstel van decreet willen we het decreet van 7 juli 2017 houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk aanpassen om op die manier de engagementen van het Vlaams regeerakkoord te honoreren.

Ten eerste willen we met dit voorstel bij het doel van het decreet benadrukken dat alleen organisaties worden gesubsidieerd die segregatie tegengaan en zich niet louter terugplooien op etnisch-culturele afkomst, maar praktijken en inzichten ontwikkelen en verspreiden die een werkend antwoord bieden op de uitdagingen van onze gedeelde samenleving.

Ten tweede brengen we dit decreet ook in overeenstemming met andere cultuurdecreten, zoals het Kunstendecreet, waarin duidelijk bepaald wordt dat de Vlaamse Regering bij haar beslissing gemotiveerd kan afwijken van het advies van de beoordelingscommissie.

Ten derde heffen we de bepalingen over de begrenzing van de stijging of de daling van een subsidie-enveloppe op. Dit zorgt voor extra dynamiek in de sector en voor een level playing field.

Ten vierde willen we de verplichting om binnen elke beleidsperiode alle organisaties te bezoeken omvormen tot een risicogedreven aanpak van het toezicht op de organisaties. Op die manier zorgen we voor een lastenverlaging van de administratie.

We hebben ook rekening gehouden met het advies van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC). Wat betreft hun algemeen advies met betrekking tot de timing, klopt het dat de timing kort is en dat bepaalde organisaties daardoor extra werk zullen hebben, maar er is in overleg met de minister afgesproken om, na de eventuele goedkeuring, onmiddellijk een communiqué te laten vertrekken naar de betrokken organisaties om hen op de hoogte te brengen van de wijzigingen.

Er waren ook enkele opmerkingen betreffende de formulering waaraan we zullen tegemoetkomen. Vanwege de mogelijke onduidelijkheid over onder andere de termen 'verbinding' en 'gemeenschapsvorming' hebben we de formulering in artikel 2 aangepast.

Over de verhouding tussen het advies en de subsidiebeslissing wil ik duidelijk zeggen dat we, net zoals we altijd doen in andere decreten, waar het de gangbare praktijk is, de rol van de beoordelingscommissie ernstig zullen nemen. Adviezen worden altijd naar waarde geschat en bij afwijking, zal er voldoende gemotiveerd moeten worden.

Wat betreft het draagvlak en de maatschappelijke relevantie, gaat de toevoeging in het decreet louter over een verduidelijking. In de memorie van toelichting van het huidige decreet wordt er ook al vermeld dat het moet gaan over gegevens over de aard en de omvang van de werking.

Een laatste punt gaat over de visitaties. Er was een vraag van de SARC om te voorzien in voldoende dialoog tussen de externe deskundigen, de administratie en de organisaties. We willen zeker ingaan op deze uitgestoken hand om in samenspraak met de sector de parameters of criteria voor wie al dan niet onderworpen wordt, te bepalen. Dat kan ons inziens uitgevoerd worden zonder het artikel te wijzigen.

Tot zover de toelichting. Dan kom ik nu tot mijn bespreking.

De voorzitter: Mag u nu dan wel onderbroken worden, mijnheer Meremans?

Marius Meremans (N-VA): Ik zou graag eerst mijn volledig betoog houden. Dat lijkt mij eenvoudiger, vindt u niet, mijnheer Rzoska?

De voorzitter: Het is uw volste recht om te vragen om niet onderbroken te worden. Gaat u verder.

Marius Meremans (N-VA): Collega's, er is heel wat gezegd, ook op sociale media was er heel wat framing. Dat is altijd zo, maar in dit geval was dat nog meer zo. Zelf ben ik al jaren actief in de sociaal-culturele sector, nog voor ik een functie had in de politiek. Dat is bescheiden, dat was bij de KWB-afdeling (Kristelijke Werknemersbeweging) van mijn gemeente, waar we – ik ben nu toch reclame aan het maken – binnenkort weer een toneelopvoering hebben waarvoor u bij mij kaarten kunt verkrijgen. *(Gelach)*

Hiermee wil ik alleen aantonen dat ik aan de basis werk. Dit voorstel van decreet is ook de uitvoering van het regeerakkoord. Het is een akkoord tussen drie coalitiepartijen met een meerderheid in dit parlement en met een akkoord dat ook is goedgekeurd door de drie partijcongressen. In tegenstelling tot wat wordt beweerd, is er dus wel degelijk een ruim draagvlak voor dit voorstel van decreet.

In de vorige legislatuur heb ik samen met mijn N-VA-collega's het sociaal-cultureel werk gevolgd. Ik heb daarover op zeer regelmatige basis overlegd met de sector, vrij recent nog. De publiekstribune weet dat. Ik durf ook te zeggen dat ik de sector een warm hart toedraag. Dat weet de publiekstribune ook. Een warm hart toedragen, dat betekent niet dat je het met iedereen over alles steeds eens moet zijn, dat de belangenbehartiger van de sector en wij steeds dezelfde mening hebben. We moeten wel naar elkaar luisteren, proberen elkaar te begrijpen, maar uiteindelijk moeten we wel keuzes maken.

Ik zou iedereen willen oproepen om even los te komen. Quotes en slogans, die bekken goed, ze zijn de norm van de huidige politieke tijd, maar we moeten toch proberen hier dieper op in te gaan. Ik vraag dan ook om daar de nodige aandacht aan te schenken.

Al in oktober 2015 hebben ikzelf en anderen een conceptnota ingediend rond sociaal-cultureel werk. Daarvan zijn enkele elementen opgenomen in het decreet van 2017 en ook in dit voorstel van decreet. Wat we hier vandaag dus

voorstellen, komt niet uit de lucht gevallen, het is al een tijd bezig en we hebben het ook altijd verdedigd.

Ik wil voor u een aantal essentiële punten van dit voorstel van decreet aanhalen, waaronder de inclusieve samenleving. De indieners van dit voorstel van decreet geloven samen in een inclusieve samenleving, in een Vlaamse samenleving waarin we ons samen kunnen scharen achter die gemeenschappelijke normen en waarden, waarin we samen een heleboel dingen delen. We zijn divers, maar we kunnen ons daarrond scharen.

Waarover ging de discussie jaren geleden? Hoe kunnen we het best nieuwkomers of mensen met een migratieachtergrond voluit betrekken bij de Vlaamse Gemeenschap? Er waren toen stemmen die ervoor pleitten om mensen te kunnen betrekken bij onze eigen werking, bij onze verenigingen. Samen moeten we dat kunnen uitbouwen. Er waren ook andere stemmen, die mensen eerst wilden laten emanciperen binnen de eigen groep om daarna de stap te kunnen zetten naar samenwerking en integratie.

We moeten vaststellen – ik stel dat ook vast en ik vind het jammer – dat we voor een stuk in een gesegregeerde wereld leven. Vaak slagen we er niet in om mensen met een migratieachtergrond terug te zien in onze cultuurcentra, in onze jeugdbewegingen en in de jeugdhuizen.

Ik ben zelf leerkracht geweest en dat was niet in een blanke eliteschool zoals sommigen beweren, het was een school met heel veel leerlingen van diverse achtergrond. Zelfs daar was het soms moeilijk om met ouders in contact te treden tijdens oudercontacten. Neen, je kunt niet beweren dat de integratie van mensen met een migratieachtergrond een succes is over de hele lijn. Dat is het zeker niet. Ik denk dat we op een cruciaal punt staan en dat meen ik. De spanning en de polarisatie nemen toe. Ofwel slagen we erin om tot die inclusieve Vlaamse samenleving te komen, ofwel zullen we evolueren naar een land, een natie, een staat met groepen die in parallelle werelden naast elkaar leven in bepaalde wijken en met eigen organisaties, misschien met eigen regels, maar zonder interactie met de rest.

Let wel, het is ook aan ons, aan de autochtonen, om dat contact mogelijk te maken. In het licht van deze stelling dat we willen streven naar een inclusieve samenleving, moeten we dus de regel lezen dat we organisaties die zich terugplooien op hun etnisch-culturele afkomst, niet meer subsidiëren. Collega's, laat me toe om even, want het wordt misschien wel vergeten, de passage uit het regeerakkoord aan te halen. Welke organisaties subsidiëren we? Ik citeer: "Het moet gaan om organisaties die bijdragen aan de emancipatie van mensen en groepen en aan de versterking van een democratische, inclusieve en duurzame samenleving. Om dit nog sterker tot uitdrukking te brengen passen we het huidige decreet sociaal-cultureel werk aan om dit te beklemtonen en maken we van beide een prioritaire subsidievoorwaarde. Initiatieven die zich terugplooien op etnisch-culturele afkomst worden daarbij niet meer gesubsidieerd." Ik ga verder: "Met deze beslissingsbepalende toetsstenen subsidiëren we prioritair sociaal-culturele organisaties die inzetten op gemeenschapsvorming, verbinding, samenwerking, segregatie tegengaan, bruggen bouwen en formeel en informeel leren." Ik zou straks willen vernemen welke misdaad wij hier begaan! *(Applaus bij de N-VA, het Vlaams Belang en van Willem-Frederik Schiltz)*

Leg dat voor aan de Vlaming. Elk weldenkend mens zal zeggen dat dat evident is. Blijkbaar niet voor tegenstanders.

Ik ga verder met het nieuwe doel van het decreet. Dat is ook een hele boterham, maar ik wil het toch lezen. "Dit decreet heeft tot doel om in het domein van het sociaal-cultureel volwassenenwerk organisaties te subsidiëren die, vanuit een

civiel perspectief en met respect voor de gemeenschappelijke sokkel van waarden, fundamentele rechten en vrijheden, een betekenisvolle bijdrage leveren aan de emancipatie en dialoog van mensen en groepen én aan de versterking van een, duurzame, inclusieve, solidaire en democratische samenleving door sociaal-culturele participatie en gedeeld burgerschap van volwassenen te bevorderen en gedeelde samenlevingsvraagstukken tot publieke zaak te maken. Hiervoor ontwikkelen en verspreiden zij praktijken die hierop een werkend antwoord kunnen bieden." Ze plooien zich dus niet louter terug op etnisch-culturele afkomst en gaan segregatie tegen. Mijn vraag is opnieuw: welke misdaad begaan wij hier? Zeg het mij dan straks, want ik begrijp het niet!

Wat betekent dat concreet? Verenigingen zetten via hun werking in op gemeenschapsvorming, verbinding, samenwerking, inclusie en bruggen bouwen en stellen zich open voor alle Vlamingen, voor alle lagen van de bevolking. Ze mogen zich dus niet enkel, uitsluitend richten op mensen met dezelfde etnische achtergrond. Leg straks uit aan de kijker welke misdaad wij hiermee begaan. Wat is hier discriminerend aan? Ik zie het niet. Integendeel, het is een open hand die we reiken aan iedereen in de Vlaamse samenleving.

Collega's, ik lees in de kranten en hoor sommigen op televisie en radio zeggen 'ze willen het kritische middenveld aanpakken', 'ze dulden geen tegenstem', 'het is revanche', 'het is wraak', en ik mis wellicht nog een aantal oneliners. Ik vind dat eigenlijk vrij grof tegenover het middenveld, want dan gaan de tegenstanders ervan uit dat organisaties die bepaalde maatschappelijke vraagstukken aansnijden, niet verbindend kunnen zijn. De holebi-beweging is jarenlang kritisch geweest tegenover de toenmalige maatschappij, maar was tegelijk verbindend. Hetzelfde beeld bij vrouwenorganisaties. Zijn die dan niet verbindend? Organisaties die streven naar vrede, organisaties die het hebben over nieuwe mobiliteit, die zijn ook vaak kritisch, die zijn het ook vaak niet met ons eens, en dat mag, maar toch zijn die mensen verbindend. Het is dan ook met het grootste respect voor organisaties dat we met dit voorstel van decreet snel willen gaan. We willen hun de nodige tijd geven om hun beleidsplannen, die eind dit jaar binnen moeten zijn, aan te passen aan de geest van het decreet of zich te bezinnen over de werking en de accenten die ze in de toekomst willen leggen.

Beste collega's, elke partij van de meerderheid, en wellicht ook van de oppositie, heeft voldoende contacten gehad met de sector in deze voorbije maanden, weken en zelfs dagen. Men moet dus echt niet komen beweren dat dit er plotseling is, zonder enig nieuws, zonder enig overleg. Mensen lezen ook het regeerakkoord.

Een aantal ideeën uit dit voorstel van decreet zijn op voorhand besproken. Ik wil benadrukken dat er ook organisaties waren die zich daarin konden vinden. Voor een groot deel van de organisaties is dit een wijziging van het decreet, maar dat betekent dus niet dat elke organisatie haar hele werking plots overhoop moet gooien. Dat is de waarheid geweld aandoen.

Ik heb van de organisaties die men etnisch-cultureel zou kunnen noemen en die me gecontacteerd hebben, mails gekregen, waaronder een aantal emotionele. Ik heb daarop geantwoord dat men het regeerakkoord en dit voorstel van decreet kan lezen als een riedel van plichten en regels. Het is natuurlijk gemakkelijk een beeld te schetsen van de vijand met de zeis, maar het regeerakkoord is een oproep aan iedereen, ook aan zij wier moeder, vader, grootvader enzovoort hier niet geboren is. Wij moeten samen die Vlaamse samenleving uitbouwen en de Vlaamse identiteit verder vormgeven. Er was ergens sprake van een ayatollah met de hakbijl, maar hier staat geen ayatollah met een hakbijl, hier staat een man met een open hand, een reikende hand aan deze organisaties, want het is mijn diepe overtuiging dat inclusie inspanningen vraagt van de ene kant maar ook van de andere.

Een aantal organisaties hebben me gecontacteerd. Mijn deur staat open, ik ga in dialoog en ik zal ook altijd uitleggen waarom we dit voorstel indienen. En dan kunnen we misschien even voorbijgaan aan de quotes, aan de goedkope commentaar.

De regering werkt met belastinggeld. Het lijkt me dan ook logisch dat zij daarvoor verantwoording moet afleggen. Bij andere decreten kunnen de minister en de regering afwijken van de adviezen van de beoordelingscommissie. Dat gebeurde onder minister Gatz, bijvoorbeeld bij de uitvoering van het Kunstendecreet of het toekennen van projectsubsidies. Wij hebben minister Gatz daar telkens in verdedigd. Men kan immers debatteren over de keuze die een regering of minister maakt maar niet over het feit dat een minister of regering de kans heeft om keuzes te maken die weinig of veel afwijken van wat een commissie voorstelt. Dat is het volste recht, maar het moet wel verantwoord worden. Het zijn de politici die elke euro moeten kunnen verantwoorden, en gelukkig maar.

Tijdens de vorige legislatuur hebben organisaties uit de sector ons ook gesproken. De vergrendeling van maximaal 25 procent afwijking naar boven en beneden is inderdaad een maatregel die organisaties die snel doorgroeien, voor een deel afremt in hun groei. In onze conceptnota van 2015 hebben we ervoor gepleit om die los te laten, dat kan zorgen voor meer dynamiek in de sector.

Organisaties zullen worden gesubsidieerd op basis van bijvoorbeeld hun effectief ledenaantal, het betalend ledenaantal. Een organisatie die veel leden telt en in elke gemeente een afdeling heeft of die volop bezig is met ledenwerving en dus een groot draagvlak heeft, moet daarvoor ook kunnen worden beloond. Dat lijkt me de logica zelve.

Wat we verstaan onder het klassiek verenigingsleven heeft een plaats in Vlaanderen. Deze organisaties zorgen de facto voor gemeenschapsvorming en cohesie binnen onze Vlaamse gemeenten. Ook dat is een onderdeel van de Vlaamse identiteit.

Dat in dit voorstel van decreet de focus wordt gelegd op verbindende, niet-segregerende bruggenbouwers, lijkt toch iedereen de evidentie zelve. Nogmaals, ik kijk uit naar de argumentatie van de tegenstanders, want ik vraag me hoe zij aan de Vlaming zullen uitleggen dat zij hiertegen zijn.

En ja, in het verleden heb ik ook geclasht. Ik heb sommige organisaties gewezen op hun niet-verbindend en polariserend karakter. Ik heb daarover met hen gesprekken gevoerd, dat waren niet de leukste gesprekken, maar men moet daarover in dialoog gaan. Ik heb hun ook uitgelegd waarom ik dat vond. Organisaties kunnen uiteraard evolueren maar zij dragen ook verantwoordelijkheid in de opbouw van de maatschappij.

Collega's, om af te sluiten wil ik aan u hier in de plenaire vergadering het volgende duidelijk maken. Ik herhaal, we staan met open hand, we reiken de hand, we lanceren een oproep om te bouwen aan dat inclusief Vlaanderen. Dit is geen voorstel dat erop uit is om kapot te maken, om aan te vallen. Je kunt daarmee lachen, ja, inderdaad. Maar ik draai toch al een tijdje mee. Ik denk dat iedereen wel weet waar ik niet voor sta: afrekening, monddood maken, aanvallen op het middenveld doen. Dat zal niet kunnen rekenen op de instemming van de Vlaming want ik ben ervan overtuigd dat die dit voorstel aanziet zoals wij het zien: een duidelijke oproep, onderbouwd, met extra specificatie van inclusie en het zich openen naar de Vlaamse samenleving, weg van de segregatie. In dit geval moeten tegenstanders zich toch eens goed afvragen of zij hierin geen bondgenoot worden van zij die een inclusieve samenleving helemaal niet zien zitten, die baat hebben bij een verdere polarisering. Ik hoop dat iedereen goed nadenkt over zijn of haar verantwoordelijkheid hierin.

Collega's, ik heb mijn boodschap gebracht. Ik hoop dat jullie straks dit voorstel van decreet mee goedkeuren. *(Applaus bij de meerderheid)*

Motie tot verklaring van discriminatie om ideologische en filosofische redenen

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, ik wil bij motie van orde het woord vragen. Nu kan ik het woord nemen na deze zeer serene tussenkomst die u hebt gehouden, mijnheer Meremans, met zeer evenwichtige woorden en een zeer verbindende stijl ten aanzien van heel wat mensen in de samenleving.

Voorzitter, wij dienen, met toepassing van artikel 73 van het reglement, een motie in tot verklaring van discriminatie om ideologische en filosofische redenen voor de bepalingen in dit voorstel van decreet, om de heel eenvoudige reden, mijnheer Meremans, dat wij wel degelijk goed het advies van de SARC hebben gelezen. Daar stond in – bij de decreetgever zouden alle alarmbellen moeten afgaan – dat een aantal artikelen uit de Grondwet mogelijk in het gedrang komen. Het gaat om artikel 10 en artikel 11. Wij hebben, in tegenstelling tot u, extern logistiek advies bij een specialist opgevraagd, die ons ook liet weten dat artikel 23 van de Grondwet mogelijk in het gedrang is bij dit voorstel van decreet.

Voorzitter, wij hebben 31 handtekeningen verzameld. Dat is het quorum dat nodig is om een dergelijke motie in te dienen. Wij vragen dan ook de schorsing van de behandeling van dit voorstel van decreet zodat u, zoals het reglement het voorschrijft, onverwijld ook de voorzitters van de Kamer, de Senaat en het Parlement van de Franse Gemeenschap kunt aanschrijven zodat het broddelwerk dat u voorlegt, mijnheer Meremans, en met u ... *(Opmerkingen van Marius Meremans)*

Mijnheer Meremans, u vroeg om niet onderbroken te worden ... Dit soort van normen en waarden moeten we hoog in het vaandel voeren, nietwaar.

Voorzitter, op basis van die bepalingen vragen wij de schorsing van de behandeling. Wij hebben de motie zowel digitaal als op papier ingediend om de heel eenvoudige reden dat, als een strategische adviesraad en extern legistiek advies aangeven dat er mogelijk grondwetsartikelen in het gedrang zijn, het Vlaams Parlement als decreetgever niet kan doorgaan met de behandeling alvorens dit afgetoetst is. Vandaar, voorzitter, die motie. *(Applaus bij Groen, sp.a en de PVDA)*

De voorzitter: Collega Rzoska, ik heb begrepen dat u op basis van artikel 73 zegt dat er sprake is van discriminatie omwille van ideologische en filosofische redenen. U hebt een met redenen omklede motie ingediend. Ik stel voor om de vergadering een kwartier te schorsen zodat de motie kan worden nagelezen. Wij oordelen hier niet over de ontvankelijkheid, dat moet ik samen doen met de voorzitter van de Kamer, de heer Dewael, de voorzitter van de Senaat, mevrouw Laruelle, en de voorzitter van het Parlement van de Franse Gemeenschap, de heer Demotte. Daar hebben we dertig dagen de tijd voor. Voor alle duidelijkheid, wij gaan over de ontvankelijkheid en de vraag of de motie die is ingediend, beantwoordt aan de vormvereisten. Wij mogen ons inhoudelijk niet uitspreken.

Ik zal het college onverwijld aanschrijven. De brieven om dat te doen, liggen trouwens al klaar, net als de mails. Dan wordt het behandeld in Kamer en Senaat.

Ik stel voor dat die motie wordt rondgedeeld en nagekeken. Maar ik twijfel er niet aan, collega Rzoska, dat die inderdaad is ondertekend door een vierde van het parlement en dus 31 handtekeningen bevat. Binnen een kwartier zullen we dan opnieuw samenkomen.

Collega's, ik maak jullie er graag attent op dat, in het geval dat die motie in orde blijkt te zijn, de inhoudelijke bespreking van dat voorstel van decreet hier stopt. Alle leden van de verschillende fracties hebben wel nog het recht om hun mening te geven rond die motie, maar het mag niet meer gaan over de inhoud van het voorstel van decreet.

Ik schors een kwartier. We zullen die motie grondig lezen. Ik neem aan dat ze hun werk hebben gedaan. Misschien zal het dus niet zo lang duren.

Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– De vergadering wordt geschorst om 18.11 uur.

– De vergadering wordt hervat om 18.30 uur.

De voorzitter: Collega's, ik heb de met redenen omklede motie, ingediend door de fracties sp.a, Groen en de PVDA, bekeken. Ze lijkt mij conform te zijn met artikel 73 van het Reglement van het Vlaams Parlement.

Concreet: er wordt een motie ingediend omdat er discriminatie zou zijn om ideologische en filosofische redenen. De alarmbelprocedure wordt bij dezen dus toegepast.

Ik heb u daarnet al gezegd wat er nu zal gebeuren. De inhoudelijke bespreking van het voorstel van decreet is opgeschort. De brieven zijn al vertrokken. Ik zal onverwijld de drie voorzitters die ik in dezen moet consulteren, samenroepen. Wij beslissen over de ontvankelijkheid van de motie, enkel wat betreft de vormvereisten, niet wat betreft de inhoud. En dan gaat die motie naar de Kamer en de Senaat.

Het lijkt me gepast om de indieners van de motie nog het woord te geven, zodat ze kunnen toelichten waarom ze dat hebben gedaan. En nadien krijgt elke fractie die nog het woord wil nemen, de kans om een reactie op de motie te geven.

Wie vraagt het woord?

De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Vooraleer ik start met de toelichting over de motie, wil ik benadrukken dat, als iemand de hand wil reiken, als iemand polarisatie wil tegengaan, het geen goed idee is om de andere weg te zetten als inquisitie. Daar wil ik eerst even bij stilstaan.

Voorzitter, wij dienen vandaag mee die motie in, omdat het voor ons heel duidelijk is dat het non-discriminatieprincipe uit artikel 73 geschonden wordt. Hoe wordt dat principe geschonden? Ten eerste, het decreet zegt dat organisaties die zich terugplooien op de etnisch-culturele afkomst voortaan geen subsidiëring meer zullen krijgen. Maar artikel 10 van het huidige decreet bepaalt al expliciet, ik citeer "dat organisaties die een werking ontplooien voor een kansengroep ook keuzes moeten maken om hun werking te verbreden naar gemeenschappen, doelgroepen of het brede publiek." Dat is vandaag al een voorwaarde in het decreet. Zelforganisaties móeten al verbinden. En ze doen dat trouwens ook.

In 2017 heeft de Vlaamse Regering, met dezelfde partijen die dit decreet vandaag indienen, nog extra middelen vrijgemaakt, specifiek voor etnisch-culturele verenigingen.

De voorzitter: Collega D'Haese, sorry dat ik u moet onderbreken. Maar ik heb gezegd dat de bespreking van het voorstel van decreet van de baan is. U moet nu dus toelichten waarom u die motie hebt ingediend, waarom u vindt dat, op basis van artikel 73 van het Reglement van het Vlaams parlement, er wordt

ingegaan tegen artikels 11 en 131 van de Grondwet. We voeren nu niet de bespreking van het voorstel van decreet. Die is bij dezen geschorst.

Jos D'Haese (PVDA): Maar dat ben ik niet aan het doen, voorzitter. Nee, voorzitter, met alle respect, dat ben ik niet aan het doen.

De voorzitter: Dat is het reglement.

Jos D'Haese (PVDA): Dat weet ik. Maar ik ben het reglement aan het volgen, voorzitter. Ik ben mijn eerste argument aan het ontwikkelen waarom dit decreet ingaat tegen artikel 73, waarvoor wij een motie schrijven.

De voorzitter: Maar dan moet u nu niet beginnen over een paar jaar geleden.

Jos D'Haese (PVDA): Maar natuurlijk wel, want dat is essentieel.

De voorzitter: Nee, mijnheer D'Haese, dat is niet essentieel.

Jos D'Haese (PVDA): Dan is de vraag wie dát gaat bepalen.

De voorzitter: Ik.

Jos D'Haese (PVDA): Zoveel is duidelijk.

Dat is essentieel omdat men zegt dat men deze maatregelen moet doorvoeren, terwijl het heel duidelijk is dat dat niet nodig is, dat er nog extra middelen zijn vrijgemaakt specifiek voor die organisaties omdat ze zo goed werken.

De voorzitter: Mijnheer D'Haese, ik herhaal: kunt u aan deze vergadering uitleggen waarom u vindt dat dit op basis van artikel 73 van het Reglement van het Vlaams Parlement een discriminatie is om ideologische en filosofische redenen? Dat is een heel simpele vraag.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, ik ben daarmee bezig.

De voorzitter: U antwoordt niet op die vraag. U opent hier zelf de inhoudelijke bespreking van het voorstel van decreet. Die is bij dezen opgeschort, onder andere op uw vraag – wat uw volste recht is, voor alle duidelijkheid.

Jos D'Haese (PVDA): Inderdaad, en het is met redenen omkleed. En die redenen licht ik toe.

De voorzitter: Neen.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, u moet een beetje serieus blijven. *(Rumoer)*

Een reden is niet altijd in één zin te zeggen. Dat heeft een zekere omkleding nodig. Het punt waarop ik wil komen is dit. Men zegt dat er organisaties zijn die problematisch zijn, waarvoor dit decreet moet worden aangepast. Bij elke organisatie die vandaag wordt genoemd, zegt men dat het niet daarover gaat. Dan is de vraag natuurlijk waar het dan wel over gaat. Anders bent u willekeurig beslissingen aan het nemen en zet u alle deuren open voor discriminatie op basis van ideologie en filosofie. 'Terugplooien op etnisch-culturele afkomst'. Die frase wordt in het decreet nergens gedefinieerd. Het vorige decreet heeft een uitgebreide lijst van definities. 'Terugplooien' en 'etnisch-culturele afkomst' worden niet gedefinieerd. Opnieuw: dat zet de deur wagenwijd open voor politieke willekeur, voor de interpretatie van diegene die het decreet moet toepassen. Op die manier kan het decreet heel gemakkelijk misbruikt worden om bepaalde bevolkingsgroepen en gemeenschappen met bepaalde ideologische en filosofische opvattingen te viseren bij het toekennen van hun subsidies, door de huidige regering of door de volgende regering,

indien deze zich alleen maar goede dingen zou voornemen. Het is om dat potentieel misbruik uit te sluiten dat artikel 73 in de wet van 1971 er is en dat dat in de Grondwet ingeschreven staat.

Een tweede argument is dat men een lijst van waarden en normen en grondbeginselen heeft opgenomen in het voorstel van decreet. De organisaties moeten zich plooien naar onze normen en waarden. Maar ze doen dat. Negen maanden geleden werd gezegd dat er op basis van de visitatiebezoeken geen enkele aanwijzing is dat etnisch-culturele federaties de democratische waarden van onze samenleving niet zouden onderschrijven. Opnieuw is de vraag wat het probleem is. Dan gaan wij over naar de probleemstelling: artikel 73. De indieners vinden het blijkbaar nodig om die waarden en normen te verduidelijken. Daar gaat het over een aantal zaken zoals de scheiding tussen kerk en staat, de gelijkheid tussen man en vrouw: allemaal goede principes. Respect voor de rechtstaat is dat blijkbaar niet, want dat wordt hier zelf niet gevolgd. Maar het feit dat dat lijstje niet sluitend is, niet exhaustief, impliceert dat het naar hartenlust kan worden aangevuld vanuit de eigen filosofische en ideologische overtuiging. Dat heeft een naam, dat heet: 'politieke willekeur'.

Ten derde wil de regering nu zelf bepalen welke organisaties maatschappelijk relevant zijn en welke niet. Het is blijkbaar vanaf nu aan de meerderheidspartijen om zelf te bepalen wat relevant is en wat niet. Dat zet opnieuw de deur enorm ver open naar politieke willekeur en discriminatie. Dat is toch evident? Waarom hebben wij anders een Cultuurpact en een Grondwet die respect eist voor de politieke en ideologische diversiteit in de samenleving? We weten uit de pers wat die maatschappelijke relevantie zal betekenen. De heer Meremans heeft het altijd over polariseren en noemt de oppositie hier een 'inquisitie'. Maar het criterium van polarisatie staat niet in dat decreet. Men is dus al aan het invullen vanuit de eigen overtuiging wat er maatschappelijk relevant is. Bijvoorbeeld beweging.net zegt dat die aanpassingen vooral gestoeld lijken op de wil om specifieke organisaties vanuit een zuiver politiek oogpunt te raken.

Beste collega's van CD&V, ik stel voor dat jullie dat nog eens nalezen vooraleer jullie dit zouden goedkeuren, mocht het er ooit nog van komen.

Dan is er nog de filosofie van de heer Meremans. Hij zei onlangs nog in de commissie Cultuur…

De voorzitter: Mijnheer D'Haese, dat is opnieuw de inhoud van het voorstel van decreet.

Jos D'Haese (PVDA): Maar neen, er is in de commissie niets gezegd over dit voorstel van decreet. De heer Meremans zegt in de commissie Cultuur dat sociaal-culturele organisaties niet in de plaats kunnen treden…

De voorzitter: Die motie is in de commissie nooit besproken.

Jos D'Haese (PVDA): Juist daarom.

De voorzitter: Ik herhaal voor de derde of de vierde keer: wilt u zich beperken tot waarom u van oordeel bent dat dit voorstel van decreet indruist en eigenlijk discriminatie is op basis van ideologische en filosofische overtuigingen? U hebt al een aantal elementen genoemd, maar u blijft verwijzen naar besprekingen in de commissie en dergelijke meer.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, zoals u zegt, heb ik hier al een aantal argumenten genoemd en ik heb er nog een, een dat hangt samen met iets wat de indiener van het voorstel gezegd heeft, met zijn visie op het middenveld. *(Rumoer)*

Zijn visie op het middenveld is dat sociaal-culturele organisaties niet in de plaats kunnen treden van de politiek. Sommige organisaties willen dat, maar dat gaat niet. Ze kunnen bondgenoten zijn, ze kunnen een aantal zaken realiseren, maar ze kunnen niet in de plaats treden van de politiek. Wel, als dat de maatschappelijke relevantie is die dit decreet naar voren schuift, dat je een bondgenoot van de regering moet zijn, dan is er uiteraard sprake van discriminatie op basis van ideologische en filosofische overtuigingen. *(Opmerkingen van Marius Meremans)*

De voorzitter: Dat is duidelijk, mijnheer D'Haese.

Kunt u nu afronden?

Jos D'Haese (PVDA): Ik heb nog een vierde argument en dan rond ik af, voorzitter.

Mensen van de meerderheid, de heer Meremans heeft daarnet een hele tijd door staan razen en tieren. (*Rumoer. Opmerkingen van Marius Meremans)*

Mag ik dan ook rustig de motie toelichten zonder dat ik de hele tijd word onderbroken?

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter! Voorzitter!

De voorzitter: Excuseer, maar ik eerst, mijnheer Vandaele. *(Opmerkingen van Wilfried Vandaele)*

Van twee zaken een, mijnheer D'Haese, de heer Meremans is hier naar voren gekomen in het kader van de opening van de algemene bespreking. Hij heeft toen gezegd dat hij niet onderbroken wilde worden. Onmiddellijk daarna hebt u die motie ingediend, wat uw volste recht is – ik herhaal dat, voor alle duidelijkheid –, maar daarmee is de algemene bespreking opgeschort. U moet nu dus ook niet meer verwijzen naar wat de heer Meremans hier heeft gezegd.

Wilfried Vandaele (N-VA): U had maar moeten wachten, collega D'Haese. U had moeten wachten.

Jos D'Haese (PVDA): Maar ik heb het hier niet over wat hij inhoudelijk heeft gezegd. Ik heb het hier over de vorm en over het feit dat jullie mij hier de hele tijd proberen te onderbreken, terwijl ik even goed het recht heb om mijn redenering af te maken, wat ik ook ga doen met mijn vierde argument. *(Rumoer)*

De voorzitter: Collega's, collega D'Haese heeft beloofd dat dit zijn laatste punt is, dus laat hem uitspreken.

Jos D'Haese (PVDA): Voilà, er is hoop, beste collega's.

Volgens het nieuwe decreet kan deze nieuwe Vlaamse Regering vanaf nu gemotiveerd gaan afwijken van het advies van de beoordelingscommissie.

De voorzitter: Oké, dit gaat ook weer over de inhoud van het voorstel. *(Opmerkingen van Jos D'Haese)*

Nee, mijnheer D'Haese, u hebt heel duidelijk vanuit uw fractie gemotiveerd waarom dit voorstel van decreet een discriminatie inhoudt op basis van ideologische en filosofische overtuigingen. Dan geef ik nu graag het woord aan collega Schiltz.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Voorzitter, ik respecteer de oppositie en de instrumenten die zij tot haar beschikking heeft. Zij heeft de bespreking van dit voorstel van decreet opgeschort door een motie in te dienen. Het is onzinnig om nadien nog oeverloze debatten te blijven voeren waarbij het dan al dan niet over

de gronden van de motie gaat. De motie is ingediend. De heer Rzoska heeft heel kort en technisch toegelicht waarom hij de motie zou indienen. Die motie is nu ingediend, dus wat ons betreft, moet de bespreking gewoon gestaakt worden. U hebt al extra tijd gegeven, maar eigenlijk kan dat niet. *(Applaus bij Open Vld, de N-VA, CD&V en het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Voorzitter, wij vragen dat het reglement wordt toegepast. Die motie dient ertoe om de bespreking te schorsen. Als de oppositie de bespreking wenst verder te zetten, mij goed, maar dan moet ze de motie intrekken. Het is het een of het ander. *(Applaus bij CD&V, de N-VA, Open Vld en het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Ik volg u, collega Van Rompuy. Ik heb hier ook verschillende keren gezegd dat het nu niet over de inhoud van het voorstel van decreet gaat, maar het is natuurlijk ook wel het recht van de indieners van de motie om kort toe te lichten waarom ze die indienen en waarom het voorstel van decreet indruist tegen de discriminatiewet en dus een discriminatie zou inhouden op basis van ideologische en filosofische overtuigingen.

De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, wij hebben de hoogdringendheid gesteund en waren het debat dan ook heel graag aangegaan, maar wat collega Schiltz nu voorstelt, namelijk om de bespreking nu gewoon te staken, lijkt mij niet mogelijk. U bent daarnet het engagement aangegaan om iedereen namens elke fractie aan het woord te laten om kort hun mening over de motie toe te lichten, dus ik wil wel graag dat elke fractie daar de mogelijkheid toe krijgt.

De voorzitter: Ja, dat ga ik ook doen, maar het moet zich wel beperken tot de reden waarom artikel 73 wordt ingeroepen.

Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Namens sp.a wil ik graag toelichten waarom we gemeend hebben dat we deze met redenen omklede motie moesten indienen. Ik zal daarom moeten refereren aan bepalingen uit het voorstel van decreet, want artikel 73 van het reglement zegt dat we moeten motiveren waarom bepalingen in een decreet discriminatoir zijn. Dat zal ik doen. *(Opmerkingen van Willem-Frederik Schiltz en Björn Rzoska)*

We hebben de met redenen omklede motie ingediend omdat een ongeziene manier van werken de vitale sector van het sociaal-cultureel werk treft. Het installeert politieke willekeur en brengt de sector in chaos. Het sociaal-cultureel werk is de sector die een vitaal deel is van onze samenleving, die mensen bijeenbrengt en onze samenleving warm maakt. Dat is Femma, het Davidsfonds, OKRA, de Gezinsbond, Oxfam, het Vlaamse Kruis, Natuurpunt enzovoort.

De voorzitter: Mevrouw Segers, op basis van het reglement ben ik niet verplicht om iemand het woord te geven of om fracties het woord te geven op basis van het indienen van een met redenen omklede motie. Ik vond het democratisch om dat wel te doen. Ofwel gaat u weg van de inhoud van het voorstel van decreet… *(Opmerkingen van Katia Segers)*

Voor alle duidelijkheid: u moet daar niet weggaan. *(Gelach)*

Zeg gewoon waarom u vindt dat dit discriminatie is op basis van ideologie of filosofische overtuigingen. Dat is het enige dat u hier mag toelichten. Ik zal dit niet

blijven herhalen, want anders stop ik deze bespreking. Het is al een gunst van mij naar de oppositie en ik vind als democraat dat ik dit moet doen, maar u moet zich wel aan de bepalingen houden.

'Chaos in de sector', dat kan goed zijn, maar dat heeft niets te maken met discriminatie en dergelijke meer. Mevrouw Segers, ik weet dat u het kunt. Ik geloof in u! *(Gelach. Applaus)*

Katia Segers (sp·a): Dank u voor het vertrouwen.

We hebben deze met redenen omklede motie ingediend omdat we menen dat de toevoeging van een nieuw criterium, het eerste prioritair criterium, discriminerend is omdat de organisaties die daarmee bedoeld worden – de etnisch-culturele organisaties – nergens gedefinieerd worden. Nergens in de Vlaamse regelgeving wordt gedefinieerd wat een etnisch-culturele organisatie is. Dat opent de deur voor willekeur en mogelijke discriminatie.

Minstens even problematisch is de zinsnede 'aanzetten tot segregatie en zich louter terugplooien op etnisch-culturele afkomst'. Ook daar is nergens een definitie van te vinden. Het opnemen van het criterium 'niet terugplooien op etnisch-culturele afkomst' als discriminatoir criterium – want het wordt het eerste –, houdt volgens ons een verboden discriminatie in in de zin van artikel 10 en artikel 11 van de Grondwet. Er is immers geen enkele objectieve rechtvaardiging waarom bijvoorbeeld die subsidievoorwaarde alleen wordt opgelegd aan etnisch-culturele organisaties en niet bijvoorbeeld op 'terugplooien op seksuele voorkeur of gender'. Dat wordt nergens gemotiveerd.

Ook artikel 23 van onze Grondwet wordt mogelijk geschonden. Dat artikel definieert socio-culturele grondrechten. Het invoegen van het discriminatoire principe tast volgens ons de grondrechten aan.

Er is ook een mogelijke schending van het Cultuurpact. We staan daar niet alleen in. Er is geen advies van de Raad van State, maar het advies van de strategische adviesraad was daarin heel duidelijk.

De voorzitter: Mevrouw Segers, 'een schending van het Cultuurpact', dat kan allemaal goed zijn, maar gaat u verder want u was goed bezig. Ik ben het er niet altijd mee eens, maar u baseerde zich op wat u hebt ingediend.

Katia Segers (sp·a): Het voorstel van decreet vergroot vooral de grip van de regering omdat ze kan afwijken van de adviezen van de beoordelingscommissie, temeer omdat plaatsbezoeken ook niet meer nodig zullen zijn. Er zal een risicoanalyse gebeuren. Opnieuw zit er daar een grond van potentiële willekeur en discriminatie.

Om deze redenen menen wij dat we artikel 73 hebben moeten inroepen.

Ik wil een oproep doen aan de drie meerderheidspartijen om zich nog heel goed te bezinnen en om dit voorstel van decreet terug te trekken. Laat de nieuwe ronde vooral verlopen via het huidige decreet dat een uitstekende basis vormt voor het bepalen van de steun aan het socio-culturele veld. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: Ik herhaal nogmaals dat het publiek niet mag applaudisseren. Moet ik jullie echt laten verwijderen? Ik geef jullie nog één kans.

De heer Pelckmans heeft het woord

Gustaaf Pelckmans (Groen): Mijn ex-collega's hebben me al vaak gevraagd of het tof is in het Vlaams Parlement. Ik heb hun geantwoord dat ik in mijn hele leven nog nooit zo veel theater heb gezien als in de laatste twee maanden. Dat

lijkt nogal cynisch – en ik zal direct tot de motie overgaan – maar wat zich hier nu afspeelt, kan de beste regisseur, de beste tekstschrijver, de beste dramaturg niet maken. Mijn punt is gemaakt.

Waar ik u niet mee zal vervelen, is met zeven pagina's juridische uitleg over waarom wij die motie indienen. Die zullen we te gepasten tijde wel gebruiken, wees daar maar gerust in.

Mijn derde punt is heel eenvoudig, en is ook een opdracht voor dit huis. Er is hier in 2017 een decreet gemaakt, met uitvoeringsbesluiten gedragen door heel de sector. Dat is helemaal uitgedacht en beredeneerd, omgezet en hier goedgekeurd. Dat decreet heeft nooit de kans gehad om zich te bewijzen. Wij zijn ervan overtuigd dat, als je dit decreet zou volgen, als dat correct wordt uitgevoerd en als je dat decreet de kans zou geven om ontplooid te worden, we al heel wat verder zouden staan. Bovendien is er een perfecte mogelijkheid om dit decreet op te starten, uit te voeren, er een evaluatie voor te voorzien en het bij te sturen zodat men er in de toekomst eventuele bedenkingen aan kan toevoegen. Dat is een duidelijke motivatie waarom wij deze motie indienen. Ik sluit me aan bij wat de vorige sprekers hebben gezegd: we hebben heel wat juridisch munitiewerk hier op tafel liggen. Ik denk dat ik heel duidelijk ben geweest: ga alstublieft voor het decreet dat u allemaal hebt gestemd.

Tot slot wil ik dit nog toevoegen. Deze plenaire vergadering heeft in mei 2017 geapplaudisseerd voor die etnisch-culturele verenigingen die ons te hulp zijn gekomen om hun maatschappelijke rol op te nemen. Meer zelfs: deze vergadering heeft zelfs gestemd om hun extra middelen te geven. Dat is totaal in tegenstelling met het gevoel en de waarden die wij hier nu meekrijgen. Ik wil op die inconsequentie nog eens wijzen, vooral als er later gestemd moet worden.

Ik eindig met een Vlaams spreekwoord: 't is goed in 't eigen hert te kijken nog even voor het slapen gaan. Vrij vertaald: voor u ooit hierover zult stemmen. *(Applaus bij Groen, sp.a en de PVDA)*

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, voor alle duidelijkheid is het het recht van de oppositie om deze alarmbelprocedure te gebruiken. Uiteraard. Ik denk dat dat de laatste keer in de jaren '80 is gebeurd.

De voorzitter: In 1985, en wel door de heer Van Elewyck. Toen ging het over VTM dat op de kabel ging komen. Het is dus van 1985 geleden dat dit artikel nog eens werd ingeroepen.

Wilfried Vandaele (N-VA): Dank u wel voor deze aanvulling, voorzitter.

De voorzitter: Ik ben historica voor iets.

Wilfried Vandaele (N-VA): U bent goed voorgelicht. *(Gelach)*

De voorzitter: Ik ben goed voorbereid.

Wilfried Vandaele (N-VA): Alle gekheid op een stokje, voorzitter, hier wordt natuurlijk een instrument gebruikt dat de laatste keer in de jaren '80 werd gebruikt. Daarvoor in de jaren '70. Het is een instrument dat niet lichtzinnig wordt gebruikt. Het is eigenlijk een soort bazooka, bijna een atoombom. Dat dit hier in dit dossier wordt gebruikt, betreuren wij. Omdat wij er echt van overtuigd zijn, en de heer Meremans heeft dat al toegelicht, dat hier echt geen sprake is van discriminatie. Je zou zelfs kunnen zeggen dat het hoogstens een extra klemtoon in het reeds bestaande decreet legt.

Verschillende sprekers hebben erop gewezen dat er ook nu, in het bestaande decreet, al aanzetten zijn die eigenlijk hetzelfde vragen als wat nu in dit voorstel van decreet gevraagd wordt. Voor mij is dit dus hoogstens een extra klemtoon in het bestaande decreet. En toch wordt daarvoor de alarmbel geluid. Oké, dat kan, maar ik betreur het namens mijn fractie toch dat op die manier een exclusief Vlaamse bevoegdheid naar een ander politiek niveau wordt getild, waar ook onze Franstalige collega's, met alle respect voor die Franstalige collega's, gaan meebeslissen over een exclusieve bevoegdheid van onze Vlaamse Gemeenschap. *(Applaus bij de N-VA en het Vlaams Belang en van Maurits Vande Reyde)*

Dat een vierde van dit parlement zoiets doet, vind ik niet echt een toonbeeld van democratische besluitvorming. *(Applaus bij de N-VA en het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Collega Vandaele, artikel 73 is heel duidelijk: een vierde, of 31 handtekeningen. En die handtekeningen zijn er.

De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Collega's, wat hier voorligt, is een voorstel van decreet waarin opgeroepen wordt om de allochtonen in onze samenleving zich niet meer te laten terugplooien op de eigen etnisch-culturele gemeenschap, op de eigen etnisch-culturele afkomst.

De voorzitter: Excuseer, collega Janssens, niet over het voorstel van decreet.

Chris Janssens (Vlaams Belang): De motie gaat over de bepalingen in een decreet. Het is heel moeilijk om de motie toe te lichten...

De voorzitter: Ik ben voor de andere oppositiepartijen ook heel streng geweest.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Ik zal niet meer tijd gebruiken dan de collega's van de oppositie gebruikt hebben, zeker als u mij niet onderbreekt.

De voorzitter: Maar u moet uw tijd besteden aan de motie en niet aan het voorstel van decreet.

Chris Janssens (Vlaams Belang): De motie strekt ertoe dat bepalingen uit dit voorstel van decreet discriminatoir zouden zijn omwille van ideologische of filosofische redenen, terwijl ik in datzelfde voorstel van decreet net lees dat die bepalingen die door de linkse partijen ter discussie worden gesteld, segregatie moeten tegengaan. Ik denk dat er dan moeilijk sprake kan zijn van discriminatie om welke reden dan ook.

Blijkbaar willen die linkse partijen dus niet dat allochtonen zich in deze samenleving integreren. Hoelang men hier ook woont, aan de hoeveelste generatie men intussen ook zit, blijkbaar moeten allochtonen tot het einde der dagen kunnen blijven vasthouden aan hun etnisch-culturele afkomst. Want welke organisaties worden er allemaal via het decreet op het sociaal-cultureel volwassenenwerk gesubsidieerd? De Unie van Turkse Verenigingen, de Turkse Unie van België, de Federatie van Marokkaanse Verenigingen...

De voorzitter: Collega Janssens...

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, ik ben nog altijd aan het toelichten waarom ik vind dat dit voorstel van decreet niet discriminatoir is.

De voorzitter: Dat gaat niet. Ik heb dat ook niet toegestaan aan de andere oppositiepartijen. U moet toelichten waarom u vindt dat dit geen discriminatie is op basis van ideologische of filosofische overtuiging.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Mij daarover uitspreken zou veel gemakkelijker gaan als u mij niet onderbreekt, voorzitter.

De voorzitter: Maar u bent over het voorstel van decreet bezig. Ik heb de andere mensen ook onderbroken, excuus. Ik heb zelfs mijn eigen fractieleider onderbroken. En dat was leuk.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Ik ben aan het toelichten waarom ik vind dat de linkse partijen ongelijk hebben en dat er dus geen grond van discriminatie te vinden is in dit voorstel van decreet. Het enige dat hier ingevoerd wordt, is de voorwaarde dat men niet meer gesubsidieerd mag worden als men zich terugplooit op de etnisch-culturele afkomst en dat men net met dit voorstel van decreet de segregatie wil tegengaan. Dat is inderdaad een voorstel van decreet van de meerderheidspartijen. Je vindt hier de handtekening van het Vlaams Belang niet onder, maar wij hadden het evengoed mee kunnen ondertekenen, want de essentie van dit voorstel van decreet, namelijk het niet terugplooien op de afkomst en het tegengaan van segregatie, is de essentie van ons programma.

Van discriminatie is dus, collega's van de linkse partijen, in mijn ogen geen sprake, wel integendeel. Men wil net segregatie tegengaan. Dat jullie daartegen gaan ageren met een motie, vind ik helemaal bespottelijk.

Dan kan dit alleen maar de conclusie zijn. Wat is jullie enige echte bekommernis? Waarom willen jullie niet dat dit voorstel van decreet erdoor komt? Omdat jullie allochtone achterban minder subsidies zou krijgen. Dat is jullie enige bekommernis. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Het is net door die houding van de linkse partijen dat de integratie van grote groepen allochtonen in deze samenleving mislukt is en dat men dus ophoudt ter linkerzijde met verhaaltjes over diversiteit en samenleven in inclusiviteit, want het enige wat u doet, is de segregatie stimuleren in plaats van tegengaan.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp·a): Voorzitter, ik vind dat u bij sommige collega's zoals mevrouw Segers wel eerder ingreep dan bij anderen. *(Rumoer)*

De voorzitter: Dat pik ik echt niet, mijnheer Tobback. Ik heb de heer Janssens vier keer onderbroken, ik heb mijn eigen fractieleider onderbroken. Excuus hé! Ik kan het niet helpen dat er maar één collega van de meerderheid tussenkwam.

Bruno Tobback (sp·a): Mijnheer Vandaele, ik vind uw interventie in die zin eigenaardig dat u hier nog maar een paar maanden geleden samen met ons allemaal een eed hebt afgelegd van getrouwheid aan de Grondwet. Dat is nu eenmaal een Belgische Grondwet. U was niet verplicht om eraan te zweren, maar dan had u hier ook niet gezeten. U hebt er getrouwheid aan gezworen en u zult ze ook moeten toepassen en accepteren dat de instrumenten die dienen om ze te laten toepassen, gebruikt worden. De Grondwet, mijnheer Vandaele, in tegenstelling tot in China en Rusland, is essentieel omdat ze bepalingen bevat die mensen, burgers, organisaties, beschermen tegen politieke willekeur, tegen een bestuur dat regels maakt die à la tête du client en de goesting van de minister kunnen worden toegepast. Dat is de essentiële garantie van rechten en vrijheden voor iedereen.

Of u het nu leuk vindt dat andere landgenoten daar mee over oordelen of niet, die Grondwet is de Grondwet. Als u regels wilt maken die wel politieke willekeur installeren, dan zult u moeten accepteren dat ze getoetst worden aan die Grondwet volgens de geijkte procedures. *(Applaus bij sp.a, Groen en PVDA)*

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Ik ben begonnen, mijnheer Tobback, met te zeggen dat de oppositie het recht heeft om die alarmbelprocedure te hanteren. Er zijn clausules om minderheidsstandpunten te waarborgen, alle respect daarvoor.

Mijn persoonlijke afweging na een debat of na de verhoudingen zoals ik ze hier vanmiddag zie, is: moet je naar zo'n atoombom grijpen in zo'n – volgens ons toch – niet zo ingrijpende zaak als u denkt?

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Mijnheer Vandaele, ik vind dit onvoorstelbaar. Dit zit in ons reglement, dit zit in elk reglement in elk parlement. Dit is federale wetgeving. Als u het advies van de SARC goed leest, als u onze motie goed leest – wij verwijzen expliciet naar de artikels, wij hebben ook nog eens extern legistiek advies opgevraagd – dan is het logisch dat we naar deze procedure grijpen. Wij willen dit parlement inderdaad behoeden voor een voorstel van decreet waar mogelijk een grondwettelijk probleem mee is. U zou dat moeten toejuichen.

U hebt net gezegd dat u daar democratisch aan twijfelt. Het is ons democratisch recht maar u zei 'nu gaan andere landgenoten daar mee over beslissen'. Het is inderdaad zo dat de Grondwet geen vodje papier is. U en uw meerderheid hadden heel anders met dit decreet kunnen omgaan. U had het op de geijkte manier kunnen indienen – misschien als ontwerp – dan had de Raad van State dit kunnen toetsen en dan hadden we op basis van die toetsing kunnen kijken of dit voorstel van decreet kon passeren. U hebt zelf gekozen voor de shortcut, zonder Raad van State. Wij hebben de Raad van State gevraagd en geen antwoord gekregen. Ja, u kunt het een oppositie, maar eigenlijk een parlementslid, niet kwalijk nemen gebruik te maken van de instrumenten die in het reglement staan en die trouwens in elk parlement van dit land gelden. Ja, wij gebruiken dat recht vol overtuiging.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Als voorzitter van de commissie Cultuur wil ik toch ook even toelichten dat wij effectief in de regeling der werkzaamheden hadden afgesproken dat dit voorstel van decreet aan bod zou komen, er dat er hoorzittingen over zouden worden geagendeerd. Er zijn bij mijn weten – als voorzitter van die commissie ben ik goed geplaatst om dat te weten – geen nieuwe regelingen der werkzaamheden gekomen om dat zomaar te schrappen, of om zomaar te beslissen dat er geen debat zou worden gevoerd in de commissie.

We hebben dus inderdaad geen enkele kans gehad. Ik voel mij persoonlijk voorbijgestoken, en met mij ook alle leden in mijn commissie, die voor voldongen feiten werden geplaatst. Er is geen debat geweest, er is geen nieuwe regeling der werkzaamheden geweest, dus ik vraag mij af of dat ook zomaar kan.

Maar dan rest ons hier inderdaad enkel deze zware manier van werken, omdat er op geen enkele andere manier juridisch advies is geweest: geen Raad van State, geen bespreking, geen mogelijkheid of opportuniteit om dat te behandelen. Vandaar deze werkwijze, die ons niet meer dan normaal lijkt. *(Applaus bij Groen en de PVDA)*

De voorzitter: De heer De Meester heeft het woord.

Tom De Meester (PVDA): Collega Vandaele vindt het blijkbaar allemaal niet zo ingrijpend. Maar hij zou toch wel moeten beseffen – en dat hebben we vanmiddag toch ook uitgelegd – dat dit voorstel van decreet, mocht het zijn goedgekeurd, wel degelijk zeer erg zou ingrijpen in de lopende procedure.

De voorzitter: We hebben het niet meer over het voorstel van decreet, collega De Meester.

Tom De Meester (PVDA): Maar ik antwoord rechtstreeks op de heer Vandaele. Ik wil wel nog even zeggen waarom dit zo ingrijpend is, en kort de drie argumenten herhalen die maken dat dit voorstel van decreet, mocht het zijn goedgekeurd, volgens ons tot politieke willekeur leidt.

Ten eerste wordt er wel degelijk een nieuw element geïntroduceerd in het voorstel van decreet, namelijk het terugplooien op etnisch-culturele afkomst. Dat is een concept dat niet is gedefinieerd, en het kan dus per definitie aanleiding geven tot politieke willekeur.

Ten tweede zou de Vlaamse Regering voortaan gaan bepalen welke organisaties nog maatschappelijk relevant zijn.

De voorzitter: Mijnheer De Meester, met alle respect voor u en uw collega's, maar als ik het mij goed herinner, heeft uw fractieleider Jos D'Haese, die jammer genoeg moest vertrekken, om begrijpelijke redenen, al die elementen al aangehaald.

Ik heb hier verschillende sprekers onderbroken, omdat men het over de inhoud van het voorstel van decreet had. U mag nog eens tussenkomen namens de PVDA-fractie, dat is geen enkel probleem. Maar beperkt u zich dan alstublieft tot de motie, en waarom u vindt dat dit discriminatie is op basis van ideologie of filosofie.

Hoe vaak heb ik dit nu al gezegd? Mijn kinderen van 12 luisteren beter.

Tom De Meester (PVDA): Voorzitter, dat is exact wat ik aan het doen ben.

De voorzitter: Neen, dat is niet wat u aan het doen bent.

Tom De Meester (PVDA): Dat is wel wat ik aan het doen ben. En als het voor collega Vandaele niet duidelijk is, dan moet het misschien herhaald worden. Dan zal het collega Vandaele misschien wel duidelijk worden.

Want wat de heer Vandaele onderschat of niet begrijpt, is dat de regering zich met dit voorstel van decreet, als het zou zijn goedgekeurd, het recht toe-eigent om organisaties uit het sociaal-culturele middenveld te gaan beoordelen op hun maatschappelijke relevantie. Het is toch overduidelijk dat dit kan leiden tot discriminatie van filosofische of ideologische overtuiging? Het is net dat wat het Cultuurpact wil vermijden, het is net dat wat de Grondwet wil vermijden, en het is net dat wat in artikel 73 staat, voorzitter. Dat gaat daarover.

Ten derde is er het belangrijke aspect dat de beoordelingscommissie voortaan niet meer in alle onafhankelijkheid die dossiers gaat beoordelen, maar dat de regering zich het recht toe-eigent om zelf te gaan beoordelen.

De voorzitter: Mijnheer De Meester, ik kan uw micro ook gewoon uitzetten. Ik ga dat niet doen. Voor alle duidelijkheid: we hebben het niet meer over het voorstel van decreet. Dat was de laatste keer. Als u het nog eens doet, dan zet ik uw micro onverbiddelijk uit. Ik zou graag dit debat gewoon afronden. *(Applaus bij de N-VA en het Vlaams Belang)*

De PVDA, Groen en sp.a hebben gekregen wat ze wilden. Ik ben daar heel democratisch mee omgegaan, en het is het volste democratisch recht om dat te doen. Ik heb hier heel veel mensen het woord gegeven, terwijl het reglement mij niet verplicht om dat te doen als het over een motie gaat.

Neen, mijnheer Pelckmans, ik geef nog het woord aan collega De Meester, en dan is het debat afgerond. En u beperkt zich tot de motie. *(Opmerkingen van Gustaaf Pelckmans)*

Mijnheer Pelckmans, ik geef de oppositie hier de kans om het woord te nemen over een motie. In het reglement is er geen enkele bepaling die zegt dat ik dat moet doen. Ik doe dat, ik geef de heer De Meester nog het laatste woord, en ik zeg u dat u eerder al het woord hebt gekregen. Ik rond de discussie af. En dan komt u toch gewoon tussen. Wel, dan moet ik heel kinderachtig reageren en uw micro uitzetten. Denkt u nu echt dat ik dat leuk en volwassen vind?

Kunnen we ons alstublieft een beetje gedragen als parlementsleden die respect voor elkaar hebben, en voor de voorzitter, die hier nog altijd de leiding heeft over de debatten in dit parlement?

En als iemand vindt dat ik een onderscheid maak tussen de meerderheid en de oppositie, pik ik dat niet.

Mijnheer De Meester, maak uw betoog af, en dan is het afgelopen.

Tom De Meester (PVDA): Het derde element, dat volgens mij in deze discussie cruciaal is, en waarom, zoals artikel 73 bepaalt, er in dit voorstel van decreet een risico zit op politieke en ideologische willekeur, is precies omdat de regering zich boven die beoordelingscommissie gaat plaatsen. Een van de argumenten die voor ons doorslaggevend was, is het feit dat de regering gemotiveerd kan afwijken van een decreet, maar dat die motivaties of die criteria nergens in dat decreet staan. En dat zet de deur open voor politieke en ideologische willekeur – daarom niet eens door deze regering, maar misschien wel door een volgende regering. Wij moeten naar de toekomst kijken, en dit parlement heeft de plicht om een goed decreet te maken dat de komende jaren kan doorstaan. En dát is de reden waarom we inderdaad die alarmbelprocedure zijn gestart.

De voorzitter: Dat was duidelijk.

Collega's, het vervolg van dit verhaal kent u. Ik heb dat daarnet al uitgelegd. Ik denk dat ik dat nu niet meer hoef te herhalen.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 17 juli 2019 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest met betrekking tot de eenmaking van de wijze waarop gerefereerd wordt aan de adressen en de koppeling van adresgegevens
– 102 (2019) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
82 leden hebben ja geantwoord;
16 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

Redenen voor onthouding?

De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, we hebben geen plenaire bespreking gehad van dit ontwerp van decreet. Ik denk ook niet dat dit nodig was, en onze onthouding is er vooral één om praktische redenen. Voor de toelichting daarvan verwijs ik naar het verslag van de commissie.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Orry Van de Wauwer, Joris Nachtergaele, Stephanie D'Hose, Paul Van Miert, Vera Jans en Piet De Bruyn betreffende de mogelijke invoering van de doodstraf voor homoseksualiteit in Oeganda
– 119 (2019-2020) – Nrs. 1 tot en met 4

Stemming over het amendement

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de stemming over amendement nr. 2, van Johan Deckmyn en Kristof Slagmulder.

U bent te laat, mijnheer De Wever. *(Opmerkingen)*

Zeg nu nog eens dat ik niet voor iedereen even streng ben.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
15 leden hebben ja geantwoord;
88 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
89 leden hebben ja geantwoord;
16 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

Redenen voor onthouding?

De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, ik wil onze onthouding nog even toelichten. Collega Deckmyn heeft dat daarstraks bij de bespreking correct gedaan, maar voor een goed begrip en voor de eventuele correcte weergave in de pers wil ik alleen nog benadrukken dat het Vlaams Belang discriminatie van holebi's, geweld tegen holebi's, laat staan het invoeren van de doodstraf voor homoseksualiteit zoals nu in Oeganda gebeurt, wel degelijk totaal verwerpelijk vindt.

Het is niet aan ons, niet aan het Vlaams Parlement om andere democratieën, die redenen hebben om de doodstraf in te voeren of te handhaven en daarvoor een democratische meerderheid in hun parlement hebben, met de vinger te wijzen.

Wat ons betreft hoort die bepaling dus niet thuis in dit voorstel van resolutie. Vandaar onze onthouding.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 4 december 2019 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 19.14 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Johan Deckmyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Maaike De Rudder, Maarten De Veuster, Maaike De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Elke Sleurs, Klaas Slootmans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Wilfried Vandaele, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Maurits Vande Reyde, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Paul Van Miert, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Kurt Vanryckeghem, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters.

Afwezig met kennisgeving

Annick De Ridder, Filip Dewinter, Guy D'haeseleer, Martine Fournier, Kristof Slagmulder: ambtsverplichtingen;

Roosmarijn Beckers, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Frieda Verougstraete-Deschacht: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Joris Nachtergaele, Gwendolyn Rutten

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr.1:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Maaike De Rudder, Maarten De Veuster, Maaike De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Caroline Gennez, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Joke Schauvliege, Mieke

Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez

ONTHOUDINGEN:

Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Chris Janssens, Jan Laeremans, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Klaas Slootmans, Els Sterckx, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Suzy Wouters

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Chris Janssens, Jan Laeremans, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Klaas Slootmans, Els Sterckx, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Maaike De Rudder, Maarten De Veuster, Maaike De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Sihame El Kaouakibi, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Maaike De Rudder, Maarten De Veuster, Maaike De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy,

Sihame El Kaouakibi, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Carina Van Cauter, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Vincent Van Peteghem, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez

ONTHOUDINGEN:

Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Chris Janssens, Jan Laeremans, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Klaas Slootmans, Els Sterckx, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Suzy Wouters